

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İstanbul 1437 / 2015

Nida Yayınları: 15

Göz Aydınlığı Çocuklar İçin Anne-Babalara Tavsiyeler

Fatıma Neşe Tuna

3 .Baskı Ocak 2016

1. Baskı Ağustos 2010 (Tahlil Yayınları)

Yayın Yönetmeni

Ferda Bütiin

dizgi

Zeynep Sevra Doğan

iç tasarım

Muhammed Cihad Tuna

kapak

www.LimraAjans.com

baskı

Step Ajans

Göztepe Mh. Bosna Cd. No: 11

Mahmutbey/ Bağcılar

Sertifika No: 12266

www.egitimkitabi.com

bilgi@egitimkitabi.com

NIDA Yayınları

Büyük Mustafa Paşa Mah. Alaaddin Sk. No: 19 Malatya

Pbx: 0.422.321 21 87

nida_dergisi@hotmail.com

www.nidadergisi.com

**Göz Aydınlığı Çocuklar İçin
Anne-Babalara
Tavsiyeler**

Fatıma Neşe Tuna

İÇİNDEKİLER

	İthaf.....9
	3. Baskı İçin Önsöz.....11
	Önsöz.....13
	Giriş.....17
Evlilik Öncesi	Duâ21
	<i>Ayet ve Hadislerden Duâlar</i>24
	<i>İçten Duâlar</i>25
17	Eş Seçimi26
	<i>Kalbinizin Derinliklerine İnin</i>30
Nikâh Sonrası	Ölçülü Bir Hayat32
	<i>Hoş Geldin</i>36
29	Doğum Sonrası37
	<i>Anne, Dünyalar Dolusu Kelime</i>40
	Yedinci Gün41
Hedefimiz	Örnek İnsan46
	<i>Çocuğun Haykırışı</i>49
43	Çocuklar Emanettir50
	<i>Ey Çocuğum</i>53
Eğitimci	Annenin Önemi56
	<i>Allah'ın Yardımı</i>62
53	Özel Anne Babalara64
	<i>Umut</i>64
	<i>İçimdeki Cennet</i>69
	Ânın Vâcibi71
	<i>Ânın Vâcibi</i>72

Allah Bilinci

71

Allah'ı Gereği Gibi Tanımak.....	74
<i>Samimi İman</i>	77
Allah'ı Kendi Kitabında Tanıttığı Gibi Tanımak Esastır.....	80
<i>Tek Dostumsun Allah'ım</i>	82

Sorumluluk Bilinci

81

Televizyon.....	86
<i>Nasıl Hükmediyorsunuz</i>	87

Çocuklara Sorumluluk Kazandırma

87

Hazırlık ve Alışkanlık Dönemi.....	90
<i>Yüreğim Med-Cezir</i>	92
<i>Cenneti Kaybedersem</i>	97
Cinsel Terbiye.....	98
<i>Hep Böyle Kal</i>	100
<i>Sorumlu Çocuk</i>	108

Disiplin

107

Disiplinli Aile.....	110
<i>İmtihandasın; Sağa-Sola Bakma</i>	112
Temizlik İmandandır.....	115
<i>Hiç Eğitim Kitabı Okumadı Annem</i>	118

Disiplin Metodları

119

Disiplin Metodları.....	122
<i>Onlar Yıldızlar Gibi</i>	130

**Hayâ,
Edep-Saygı**

131

Hayâ İmandandır.....134

Sevgi

135

Ölçülü Sevgi.....138

Sevgi Çiçeği.....140

En Çok O'nu Sevmek.....142

Şefkat ve Sabır.....143

Olsun.....145

Eşitlik ve Adalet.....146

Korkma.....148

Oyun.....149

Ne Güzel Oyunlarımız Vardı.....150

Namaz

150

Namaz Dinin Direğidir.....154

Cami.....155

Namaz Sevinci.....156

İlim

157

İlmin Önemi.....160

Vahiy

Hayatı Kuşatır

161

Hâl Çaresi.....164

Çözüm Vahiyde.....165

Sevdalı Yüreklerle.....172

Gençlik 173

Gençlik Çağı	176
Gençlik, Boşluk ve İmkân	178
<i>Yüreğinin Yüreğine Desteğini Nasıl</i> <i>Unuturum</i>	181
<i>Adanışın Meyveleri</i>	183
Sonsöz	186
Çocuk Eğitiminde Faydalanılabilecek Kaynaklar	187

İthaf

Sevgi, şefkat ve sabır örneğim **anneme**...

Fedakâr **eşime**,

Dünyadan en çok ne istersin sorusuna “**bir bebeğin annesi olmak**” cevabını
verdirecek kadar bana anneliği sevdiren çocuklarım;

Abdullah Sabit,

Raziye Nur,

Muhammed Cihad,

Hamide Hicret,

Ayşe Hümeysra,

Zeynep Sevra ve

Ahmed Şehid'ime...

Damat, **gelin** ve **torunlarıma**...

Çocuklarını ibadet bilinciyle yetiştirmeye çalışan tüm
anne ve **babalara**...

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

Hamd, ancak Allah içindir. O'na hamdeder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, kötü amellerimizden Allah'a sığınırız. Allah kimi hidayete erdirirse onu saptıracak yoktur, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur.

Allah'tan başka ilah olmadığına şahadet ederim. O tektir ve ortağı yoktur. Ve şahadet ederim ki Muhammed aleyhisselam O'nun kulu ve Rasûlüdür.

“Ey iman edenler, Allah'tan nasıl korkup sakınmak gerekiyorsa öylece korkup sakının ve siz, ancak Müslüman olmaktan başka (bir din ve tutum üzerinde) ölmeyin.” (Âl-i İmran Suresi 102. Ayet)

“Ey insanlar sizi tek bir nefisten yaratan, ondan eşini yaratan ve her ikisinden birçok erkek ve kadın türetip yayan Rabbinizden korkup sakının. Ve (yine) kendisiyle, birbirinizle dilekleştığınız Allah'tan ve akrabalık (bağlarını koparmak)tan sakının. Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde gözeticidir.” (Nisa Suresi 1. Ayet)

“Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve sözü doğru söyleyin. Ki O (Allah), amellerinizi ıslah etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve elçisine itaat ederse, artık o en büyük kurtuluşla kurtulmuştur.” (Ahzab Suresi 70-71. Ayetler)

Bundan sonra:

Muhakkak ki, sözlerin en doğrusu Allah'ın Kelâmı, yolların en hayırlısı Muhammed aleyhisselam'ın yoludur. Amellerin en kötüsü ise sonradan uydurulanlardır. Sonradan uydurularak dine sokulan her amel bid'at, her bid'at sapıklık, her sapıklık da ateştir.

(Müslim, Tirmizî)

3. Baskı İçin Önsöz

Dünya yine dönüyor.
Güneş yine ısıtıyor.
Gündüzün ardından yine gece geliyor.
Gecenin ardından gündüz...
İnsan ve insanın el attığı her şey ise baş döndürücü bir hızla değişiyor.

Bu hıza yetişmek, çocuklarımıza ve gençlerimize ulaşabilmek ise aynı oranda zorlaşıyor.

Çocuklarımızı bıraktığımız yerde bulamıyoruz. Bir anda dünyanın her yanını dolaşabiliyorlar. Gözleri her şeyi görüyor, kulakları her şeyi duyuyor. Parmakları ile dünyayı oynatabiliyorlar.

Yanlışlara dur diyebilmek, doğrularda sabit kalabilmek her zamankinden daha zor.

Bizi cennete ulaştıracak olan "Sırat-ı Mustakim'i" tarifimiz de değişti yol alışımız da.

Eskiler yet(e)miyor, yeniler üretmiyor.
Çocuklara sunulan muazzam imkanlar güzel sonuç vermiyor.
"Neredeyse göklere merdiven dayayacağız."

Müslüman olmanın mutluluğunu görmek istiyoruz çocuklarımızda. Bir kişinin de Müslüman olması için gayretlerini, sevinçlerini... O heyecanı görmek istiyoruz gözlerinde, Rablerine yüz akıyla, huzur ve itminanla kavuşma özlemlerini...

Sönük bakışlar, isteksiz yürüyüşler, ihlassız ameller canımızı yakıyor.
Kendimizin ve çocuklarımızın doğru bir inançla ve salih amellerle imtihanı bitirebileceğimiz konusunda endişelerimiz var. Bu gidişat bizi korkutuyor.

Ama yine çalışacak, daha çok çalışacağız. Doğruyu, en doğruyu, en güzeli bulabilmek için.

Çocuklarımız, gençlerimiz, torunlarımız için...
Yakınlarımız, toplumumuz için.
Ümmet için, insanlık için...

12 • Göz Aydınılığı ocuklar İçin

Kitabımızın nc baskısını bizlere nasip eden Rabb'imize hamdediyoruz. Geriye dönüp geçen beş seneye baktığımızda değişen çok Şeyler olduğunu görüyoruz.

Bu beş sene zarfında aldığımız geri dönüşler gerçekten sevindirici. Kitabın düğün ve doğum hediyesi olarak verildiği, bir arada yapılan derslerde ders kitabı olarak okunduğu, bir hayli istifade edilerek ocuk eğitimi için adeta başucu kitabı olduğu, ve en çok da kitabın anneliği sevdirdiği gibi geri bildirimler aldık. Bunların her biri, bizim için daha fazla Şükür ve gayret vesilesi oldu.

Tüm vgler Allah'adır.

Rabbimizden, bizlere verdiği her türlü nimet ve imkanı O'nun razı olacağı Şekilde kullanmayı nasip etmesini, sorumluluk bilincimizi ve gayretimizi/salih amellerimizi daim etmesini diliyoruz.

Eksiklerimiz ve hatalarımız için bağışlanma diliyoruz.

Fatıma Neşe Tuna
İstanbul, Ekim 2015

Önsöz

Hep kaygılıdır anneler...

Yavruları, can pareleri için.

Her anne çocuğunu en iyi şekilde yetiştirmek ister, bunun için çabalar.

Çocuğu kendisinden daha iyi olsun ister, en iyi olsun ister.

Kendi yapamadıklarını, yapmak istediklerini onda görmek ister.

Gururlanır çocuğuyla, onur duyar başarısıyla.

Üzülür, telaşlanır en ufak bir sıkıntısında.

Zorla değildir annelik; içten, tâ derinden gelir.

Anne olmayan anlayamaz bir anneyi.

Öyle güzel bir duygudur ki annelik; bunu bir kez tattıktan sonra devamını istemeyen, (Allah katında geçerli olabilecek mazeretler hariç) fitratına en büyük darbeyi vurmuş, doğal olarak kendine verilen bu tarifi imkânsız nimetten kendi kendini mahrum etmiştir.

Ama inanıyoruz ki;

Cenneti kazananlar içinde; dünyada bu nimetten mahrum edilerek imtihan edilmiş kimselerin alacağı mükâfata herkes gıptayla bakacak. İman edip sabrettikleri takdirde nasıl bir karşılık alacaklarını hayal etmek bile mümkün değil.

Rabbimizden kendimiz ve tüm Mü'min kardeşlerimiz için taşıyamayacağımız ağır yükleri yüklememesini ve hayırlı, salih evlatlarla bizi nimetlendirmesini diliyoruz.

Seneler önce...

Allah'a iyi bir kul olma mücadelesi verirken gücümüz yettiğinde, yedi tane emanet verildi ellerimize. Bu emanetleri, Sahibinin istediği gibi yetiştirmektir görevimiz.

Bir yandan onların beslenme, sağlık ve temizlik işleriyle yoğun bir şekilde uğraşırken, bir yandan da kulluğumuzu güzelleştirmeye çalışacaktık.

Ayet ve hadislerden,

Sahabe hayatından,

Âlimlerin görüşlerinden,

Büyüklerin tecrübelerinden...

14 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

Her çocuk farklıydı;

Yaşları, karakterleri, kapasiteleri...

Kitaplara sığmazdı.

Kaynak eksikliğimiz, tecrübesizliğimiz, endişelerimiz, telaşımız, araştırmalarımız, konuşmalarımız, doğruyu-güzeli bulma çabalarımız.

Ve samimiyetimiz...

Allah'ın yardımıyla uzun ve yorucu yollar aştık.

Ve bugünlere geldik.

Hiç böyle bir kitap yazma düşüncesi geçmedi aklımızdan. Üstelik bu alanda yazılan kitapların hayli çoğaldığı bir dönemde.

Elimizde zaman zaman tuttuğumuz notlar vardı ve yeri geldiğinde anlatmaya çalışıyorduk bilgi ve tecrübelerimizi.

Kitaplaştırılmasını istedi dostlarımız. Teşvik ettiler, motive ettiler.

Ayet ve hadislerden yeterli dersler çıkarılamıyordu.

Tefsir ve hadis kaynakları herkesin evinde bulunmuyordu.

Bu konuda derli toplu, kısa ve öz bilgilere ihtiyaç vardı.

Bir kitap yazmanın ağır sorumluluğunu üstlendik böylece...

Asıl hedefimiz, gücümüz yettiğince aileyi kulluk konusunda bilinçlendirmektir. İmtihan vesilesi olan çocukların eğitimi de bu kulluğun bir parçasıydı.

Bu amaçla kitapta şunlara yer verdik:

Konuyla ilgili ayet ve hadisler,

Anlamlı sözler,

Tecrübî bilgiler,

Yer yer konuyla ilgili tuttuğumuz notlardan alıntılar,

Çocuklarımızla beraber çıkardığımız **Adak Çocuk 'Çocuk ve Aile Dergisi'**nden (1999–2002) şiir ve yazılarımız.

Konuların daha anlaşılır kılınması için yaşanmış örnekler.

Kitabın, herkes tarafından kolay okunabilir, bilgilerin kısa, öz ve genel, örneklerin ise orijinal olmasına çalıştık.

Ayet ve hadislerin olduğu yerde fazla söze gerek duymadık.

Birbirinden bağımsız gibi görünen her paragraf (bölüm) **çocuk eğitiminde altı çizilecek cümlelerdir**. Geniş bilgi için o konuyla ilgili yazılmış müstakil eserlerden faydalanılabilir.

Hazırlanış sürecinde her türlü sıkıntıya sabır gösteren aile fertlerine; düzeltme aşamasında okuma zahmetine katlanıp, değerli fikirleriyle katkıda bulunan Selva Zeyveli, Nuran Karakaya, Zeliha Atalay, Hanife Yıldız, Meryem Altuntaş, Aydan Öner, Neslihan Huca, Gülşen Bulat, Fatma Pusa, Şükran Akdoğan, Ruhizar Ateş, Fatma Mezarıcı ve Kadriye Kızılelmas kardeşlerimize; kitabı özenle inceleyen Nureddin Yıldız Hocaefendiye ve eğitimci-yazar Ahmet Maraşlı Beyefendiye, teşvikleriyle, duâlarıyla, başından itibaren bizimle beraber olan tüm kardeşlerimize teşekkür ediyor; iyilikleri karşılıksız bırakmayan Rabbimizden mükâfat almalarını diliyoruz.

Gayret bizden, başarı Allah'tandır...

“Ey Rabbimiz! Unutur ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma!

Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme.

Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet, bizi bağışla, bize acı! Sen bizim Mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.” (Bakara Suresi 286. Ayet)

Fatıma Neşe Tuna

Beykoz / İstanbul

Şubat 2010

GİRİŞ

Eğitim ve Öğretime Dair

Eğitim (terbiye), bir ferdin kişiliğinin tüm gelişimini kapsar.

Öğretim (tâlim) ise; bir fert veya topluluğa bir takım görevlerin verimli olarak yerine getirilmesini öğretir.

Bir adam büyük bir general, iyi bir öğretmen, uzman bir doktor olabilir. Ancak bozuk zihniyetli, ahlâksız, bencil, zalim de olabilir.

Belirli görevlerde uzmanlaşan kişiler için iyi öğretim görmüş denilebilir, ama bu onların eğitimlerinin iyi olduğu anlamına gelmez.

İslam, doğumdan itibaren insanı eğitir ve ona dünyada en dengeli, en kapsamlı ve her şeyi kuşatan bir değer kazandırır.

İslamî eğitim, inancın; insan şahsiyetinin rengi haline gelmesini ister.

İslamî eğitim (terbiye) ilâhî kaynaklı olduğu için istikrarlıdır. Temel esasları zamana ve yere göre değişiklik arz etmez.

Müslümanlara düşen; bu temel esaslardan hareketle, yaşadıkları zaman ve mekana uygun eğitim ve öğretim usullerini geliştirmektir.

EVLİLİK ÖNCESİ

“RABBİMİZ
BİZE GÖZ AYDINLIĞI
OLACAK EŞLER VE
NESİLLER VER. VE BİZİ
TAKVA SAHİPLERİNE
ÖNDER KIL.”

(Furkan 74)

Duâ

Duâ, insanı Allah'a yaklaştıran, Allah'ın rahmet ve yardımına vesile olan, nesiller için ilâhî müdahaleyi devreye sokan ve onlar için ilâhî bereketi artıran bir hareket noktasıdır.

Eğitimin öyle bir alanı vardır ki beşerî iradenin eğitici olarak orada faaliyet göstermesi çok güç, hatta imkânsızdır. Buna Kur'anî anlamda **“hidayet”** denir.

Beşerî eğitimin bu ölçüde sınırlı olması, devreye ilâhî eğitimin girmesini zorunlu kılmaktadır. İlâhî müdahalenin gerçekleşmesi için de anne-babanın duâ etmesi gerekmektedir. Bu metodu **-eğitimde duâ'yı-** ilk peygamberlerden itibaren birçok peygamberde görmekteyiz.

“Gerçek şu ki, sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin, ancak Allah, dilediğini hidayete erdirir; O, hidayete erecek olanları daha iyi bilendir..”

(Kasas 56)

“Şüphesiz ben, Rabbime gidiciyim; O, beni hidayete erdirecektir. Rabbim, bana salihlerden (olan bir çocuk) armağan et.” *(Saffat 99-100)*

“Rabbimiz! İkimizi Sana teslim olanlardan kıl, soyumuzdan da Sana teslim olan bir ümmet yetiştir. Bize ibadet yollarımızı göster, tevbemizi kabul buyur, çünkü tevbeleri daima kabul eden, merhametli olan ancak Sensin.” *(Bakara 128)*

22 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

Bu ayetler; eğitimci Peygamber, eğittiği kişiler kendi çocukları olsa bile, bir noktadan sonra kendilerini yetersiz hissettiklerini, eğitim işine ne kadar önem verdiklerini ve güçsüz kaldıkları yerde başvurdukları tek mercinin Allah olduğunu göstermektedir.

**“ R a b b i m , b e n i
namazı(nda) devamlı
olanlardan kıl, soyumdan
olanları da. Rabbimiz,
duâmı kabul buyur...”**

(İbrahim 40)

Bu ayetten anlaşılıyor ki, bir anne-baba çocuklarına zorla namaz kıldırma yerine, onların ibadete karşı içlerinde itici bir gücün-isteğin meydana gelmesi için çaba göstermelidir. Bunu da ancak Allah'ın yardımı ile yapabileceğinin şuurunda olmalıdır.

Ayetler bize bir taraftan, eğitimcilerin eğitim alanında sınırsız bir güce, her istediğini yapabilecek bir yetkiye sahip olmadıklarını gösterirken, diğer taraftan da hidayetin ilâhî iradeye bağlı olduğunu vurgulamaktadır. Aynı zamanda bu ayetler beşerî terbiyenin ilâhî terbiye ile ahenkli bir şekilde yürümesiyle büyük bir başarıya ulaşılabileceğine işaret etmektedir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor: “Allah duâda ısrar edenleri sever.”

(Camii's-Sağır)

“Rabbimize yalvara yalvara ve için için duâ edin.

Şüphesiz O, haddi aşanları sevmez.” (Araf 55)

Peygamber (a.s) buyuruyor:

“Kabul olmasında hiç şüphe duyulmayacak üç duâ vardır. Bunlar: mazlumun duâsı, misafirin duâsı, babanın (çocuğuna) duâsı.”

(Tirmizî, Ebû Dâvûd)

DUÂ; aynı zamanda kişinin o konuda şuurlanmasıdır. Hareketlerini, gayretlerini o doğrultuda yönlendirmesidir.

Eşlerinin ve nesillerinin takva sahiplerine önder ve salihlerden olmasını isteyen kişiler elbette o yönde (eşlerini seçerken, çocuklarını yetiştirirken) bir gayret sarf edeceklerdir.

İnsan bazen, isteklerinde hayrı gözetmeksizin ısrarcı olur. Veya eksik ve hatalı duâlar yapar. Farkında olmadan kendine zarar verir (oğlan olsun da isterse ölsün, namaz kılsın da başka bir şey istemem demek gibi). Oysa Allah'ın hazinesi geniştir. O'nun için zor olan yoktur. Anne-baba, beden ve ruhen kusursuz (**göz aydınlığı**) çocuklar istemeyi ihmal etmemelidir.

Duâ; şartlarına uyularak, acele etmeden, düşünülerek edilmelidir.

“İnsan hayra duâ ettiği gibi şerre de duâ eder. İnsan pek acelecidir.” (İsra 11)

Rabbimizin rahmeti gereği, Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamber (a.s)'in hadislerinde hayatın her alanına dair en güzel duâlar öğretilmiştir.

Allah'a "bu en güzel duâlarla yönelmek" kişileri yanılgıya düşmekten kurtarır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Allah'a kabul edileceğini bilerek duâ edin! Çünkü Allah gafletli kalple yapılan duâları kabul etmez.” (Tirmizî)

Eğitimin duâ boyutu sadece evlilikten önce veya evlilikten sonra değil, ömür boyu işlevini sürdürmelidir.

“DE Kİ: DUÂNIZ OLMASA RABBİM SİZE NİÇİN DEĞER VERSİN?”

(Furkan 77)

AYET ve HADİSLERDEN DUÂLAR

“Rabbim, beni yalnız başıma bırakma, sen mirasçılardan en hayırlısın.” (Enbiya 89)

“Rabbimiz bize göz aydınlığı olacak eşler ve nesiller ver. Ve bizi takva sahiplerine önder kıl.” (Furkan 74)

“Rabbimiz! İkimizi Sana teslim olanlardan kıl, soyumuzdan da Sana teslim olanlardan bir ümmet yetiştir. Bize ibadet yollarımızı göster, tevbemizi kabul buyur, çünkü tevbeleri daima kabul eden, merhametli olan ancak Sensin.” (Bakara 128)

“Rabbim, beni namazı(nda) devamlı olanlardan kıl, soyumdan olanları da. Rabbimiz, duâmı kabul buyur.” (İbrahim 40)

“Rabbim bana ve anne-babama verdiğin nimete şükretmem ve razı olacağın salih amel yapmam için bana imkân ver. Benim ve soyum için de iyiliği devam ettir. Ben sana döndüm ve elbette ki ben Müslümanlardam.” (Ahkaf 15)

“Rabbim, doğrusu bana indirdiğin her hayra muhtacım.” (Kasas 24)

“Rabbim, bana katından tertemiz bir soy armağan et. Doğrusu Sen, duâları işitensin.” (Âl-i İmran 38)

“Rabbim beni Sana şükreden, Seni zikreden, Sana hakkıyla kulluk eden, gönülden Sana muhabbet duyan, Sana yönelen, Sana boyun büken kıl (soyumu da).” (Ebu Davud-Tirmizi)

“Allah'ım! Bana bol mal ve bol evlad nasip eyle. Bana verdiklerini mübarek kıl.” (Buhari)

“Allah'ım! Dinimde, dünyamda, ailemde ve malımda Senden af ve afiyet isterim.” (Ebu Davud)

İÇTEN DUÂLAR

Hangi duâlarımız kabul edilir, bilir misiniz?

Şu şartları yerine getirerek ettiğimiz;

- Abdestli, kıbleye dönük, hamd ve salavatla başladığımız, içinde günah olan bir isteğin olmadığı, özel gün-gece ve vakitlerin seçildiği duâlar mı sadece?

“Rabbim sana yalvarırım, sana yalvarışında mahrum kalmayacağımı umarım” demişti Zekeriyya (a.s).

O, duâlarının kabulünde ümitliydi.

Çünkü samimiydi.

O, imkânsız gibi görüneni istedi.

Çünkü Allah katında imkânsızın olmadığını biliyordu.

Bizden istenen; içten, cânı gönülden duâlar...

Ezberlenmiş, gayr-i ihtiyari söylenen, kalbe inmemiş duâlar değil;

Ömer (r.a) duâsının kabul edilip edilmemesinden değil güzel duâ edip edemeyeceğinden korktuğunu söylüyor.

Cennette kendisine komşu olması için duâ isteyen sahabiden Allah Rasulü (a.s), çok secde ederek kendisine yardımcı olmasını istiyor.

Peygamber (a.s), Allah (c.c)'ın duâ için açılmış elleri geri çevirmekten utanacağını bildiriyor.

Biz de ettiğimiz duâlara ters davranmaktan utanmalıyız.

Dilimiz, kalbimiz, organlarımız hep aynı yönde olmalı.

Şimdi, hangi duâlarımızın kabul edilip edilmeyeceğini anlayabilir miyiz?

Kalbimize bakalım ve soralım:

Duâ ederken ne durumdaydık?

Niyetimiz, gayretimiz, amellerimiz ne durumda?

Eş Seçimi

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor: “Kadınla dört şey için nikâhlanılır: Malı, güzelliği, soyu ve dini. Siz dindar olanı tercih edin, huzur bulursunuz.” (Müslim, Tirmizî, Nesâî)

İmam Gazalî öncelik sırasına göre eş adayında şu şartların aranmasını tavsiye eder:

- Dindarlık
- Ahlak güzelliği
- Yüz güzelliği
- Az mihir talebi
- Doğurganlık
- Bekâret
- Dindar soydan olma
- Akraba olmama.

Ayrıca aradaki yaş farkının kadının erkeğe daha saygılı, erkeğin de kadına daha şefkatli/merhametli olmasında etkisi büyüktür.

Rasulullah (a.s) buyuruyor: “Nesilleriniz için araştırma yapın, münasip olanla evlenin. Zira kadınlar, oğlan kardeşlerine, kız kardeşlerine benzeyenleri doğururlar.”

(Buhari, İbn Mace)

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor: “Ameller niyetlere göredir...”

(Kütüb-i Sitte)

Kalplerin derinliklerindeki niyetler daima kontrol edilmelidir. Sinelerin özünü bilen Allah'ın bu niyetleri bir gün açığa çıkaracağı unutulmamalıdır.

“Başınıza gelenler kendi ellerinizle işlediğiniz yüzündendir.”

(Şura 30)

Allah'ın koyduğu ölçülere uyulduğu takdirde, irade dışında gelişen durumların bir imtihan olduğu unutulmamalıdır.

Evlenecek erkek veya kızın çocuklara olan sevgisi ve ilgisi, aile ve akrabalarına yakınlığı ve davranışları, gelecek için ipuçlarıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Cehenneme kimin girmeyeceğini veya cehennemin kimi yakmayacağını size haber vereyim mi? Cana yakın olan, herkesle iyi geçinen, yumuşak başlı olup insanlara kolaylık gösteren kimseleri cehennem yakmaz.” (Tirmizî)

“Şüphesiz, Müslüman erkekler ve Müslüman kadınlar, Mü'min erkekler ve Mü'min kadınlar, gönülden (Allah'a) itaat eden erkekler ve gönülden (Allah'a) itaat eden kadınlar, sadık olan erkekler ve sadık olan kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, saygıyla (Allah'tan) korkan erkekler ve saygıyla (Allah'tan) korkan kadınlar, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve (ırzlarını) koruyan kadınlar, Allah'ı çokça zikreden erkekler ve (Allah'ı çokça) zikreden kadınlar; (işte) bunlar için Allah bir bağışlanma ve büyük bir ecir hazırlamıştır.” (Ahzab 35)

ÇOCUĞUN HAKKI

Emir'ül Mü'minin Ömer bin Hattab'a bir adam gelerek oğlunun isyanını şikâyet etmişti. Ömer'in ilk yaptığı iş, meselenin iç yüzünü anlamak için çocuğu çağdırtmak oldu.

Ömer (r.a) çocuğa:

- Babana isyan etmenin sebebi nedir? dedi.

Çocuk:

- Ey Mü'minlerin emiri! Çocuğun babası üzerindeki hakkı nedir? diye sordu.

Ömer (r.a):

- İyi bir anne seçmesi, güzel bir isim koyması ve ona Allah'ın kitabını öğretmesidir, cevabını verdi.

Çocuk:

- Ey Mü'minlerin emiri! Babam bunlardan hiçbirini yapmadı, dedi.

Ömer (r.a) babaya dönerek:

- Vallahi çocuk sana âsi gelmeden önce, sen ona isyan etmişsin, vazifeni yapmamışsın, dedi.

28 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

Bilinç, kültür, karakter, (dine-hayata bakış açısı, aynı ülke, aynı şehir, görgü, kibarlık, anlayış) anlaşmanın kolaylığı için önemlidir.

Karşılıklı samimiyet ve fedakârlıkla halledilmeyecek bir problem de yoktur.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
“En hayırlı varlık; zikreden bir dil, şükreden bir kalp ve imanı hususunda Mü’mine yardımcı olan salih bir eştir.”
(Tirmizi, İbn Mace, Ahmed bin Hanbel)

Birçok farklı mizaç, yaş ve konumda olan hanımları ile anlaşan Rasulullah (a.s), bu konuda da en güzel örnektir.

Ali (r.a) şöyle diyor:

“Peygamber (a.s) daima mutlu ve neşeli olurdu. Karakterinde bir asalet ve davranışlarında bir rahatlatıcılık vardı. Tabiatı sert değildi. Konuşması da kaba ve haşin değildi.

Ne yüksek sesle konuşurdu, ne de çirkin. İnsanların hatasını araştırmazdı. Hoşlanmadığı şeyleri görmezlikten gelirdi. Başkalarını da bu konuda üzmezdi. Üç şeyden tamamıyla kaçınırdı: **Tartışma, gurur ve boş şeylerle uğraşmak.**”

“...Onlarla güzel güzel geçinin; onlardan hoşlanmasanız bile, umulur ki sizin hoşunuza gitmeyen bir şeyde Allah bir çok hayır takdir eder.” (Nisa 19)

“DE Kİ:
BENİM NAMAZIM,
İBADETLERİM,
HAYATIM VE ÖLÜMÜM
ÂLEMLERİN RABBİ
ALLAH İÇİNDİR.”

(En'am 162)

KALBİNİZİN DERİNLİKLERİNE İNİN

Üniversite yıllarında ahlâkıyla, duruşuyla, sevilen, takdir edilen bir gençti. Memleketinden uzakta, bizim bulunduğumuz şehirde okuyordu. Okulu bitirdikten sonra işini ayarladı ve geriye döndü.

Bir aile gezimizde onun bulunduğu şehre uğradık ve telefonlaştık. Allah'ın takdirine bakın ki o gün düğünü varmış. Davet edilmedik. Sadece tevafuken orada olan biz değil, eğer çağrılrsa kilometrelerce uzaktan bir otobüs dolusu diğer arkadaşlarımız da gelebilecekken, bu kardeş, bu güzellikten mahrum kaldı.

Niye mi?
Niyet! Ah Niyet!

Bazen öylesine üstten yaşarız ki hayatı, kalbimizin derinliklerindeki niyetimizden haberimiz olmaz.

Ama biz sonradan anlamıştık o kardeşin niyetini.

Evlilikle ilgili talebinde 'başka şeyleri' ön plana çıkarmıştı da kendisini uyarılmıştı niyetini düzeltmesi için.

Fizik, kültür, bilgi, bilinç, aile vb. birçok konudaki denklige önem verenlerdik oysaki. Ancak bu kardeşin ön şartı, bizim hiç başlamadan bu işten çekilmemize sebep oldu.

Sanırım kardeş niyetini düzeltmedi. Ve evliliğini bu hâl üzere yaptı. Samimi olmazsa din ve ahlak güzelliği gibi en önemli özelliklerden de mahrum kalacağı konusunda uyarılmıştı kendisini. Öyle olacak ki ne düğününe çağırabildi ne de daha sonra irtibat kurabildi.

Niyet... Ah Niyet!

NIKÂH SONRASI

Ölçülü Bir Hayat

“Onda ‘sükun bulup durulmanız’ için, size kendi nefislerinizden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet kılması da, O’nun ayetlerindedir. Şüphesiz bunda, düşünen bir kavim için gerçekten ayetler vardır.” (Rum 21)

Evliliğin temelinde sevgi ve merhamet vardır. Bunu sadece sevgiye dayandıranlar sevgileri zayıfladığında veya bittiğinde kolaylıkla birbirlerine zulmeder veya ayrılabilirler. Ama sevginin bittiği yerde merhametin devreye girmesiyle eş olmasalar da zaten Müslüman kardeş oldukları bilinciyle hareket eden eşler, birbirlerine zulmetmez ve kolay kolay ayrılamazlar.

Allah’tan gereği gibi korkan, tüm hayatını O’nun elçisinin örneğinde yaşamaya çalışan bir anne-baba, çocuk terbiyesinin asıl başlangıç noktasıdır.

Eşler arası ilişkilerde, çocukların eğitiminde ve hayatın her alanında, Allah ve Rasulünün emir ve yasaklarına uymadaki hassasiyet Allah’ın yardımına vesile olur.

Allah Rasülü (a.s) buyuruyor: “Allah katındaki değerini öğrenmek isteyen kimse, Allah’ın kendi yanındaki değerine baksın.” (Tirmizî)

Din, hayattan bir parça değil hayatın tümüdür.

Hiçbir şey keyfince, sıradan değil, her şey belli ve ölçülüdür.

Yapılan her iş Allah için ve O’nun istediği şekilde olmalıdır.

Allah ve Resûlü, bir işe hükmettiği zaman, Mü’min bir erkek ve Mü’min bir kadın için o işte kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Kim Allah’a ve Resûlü’ne isyan ederse, artık gerçekten o, apaçık bir sapıklıkla sapmıştır. (Ahzab, 36)

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

Sizden biriniz eşine yaklaşınca: ‘Allahümme cennibniş-şeytane ve cenni bişşeytane ma razektena bismillah (Allah’ın adıyla, Allah’ım şeytani benden ve bize verdiğinden uzak tut)’ derse ve Allah da kendilerine bir çocuk verecek olursa şeytan ona ebediyen zarar veremez. (Buhari, Müslim, Tirmizî, Ebu Davud, Darimî, İbn Mace)
(Fethul Bari’de “şeytan zarar vermez” ifadesi yerine “salih bir çocuk olur” cümlesi yer almaktadır.)

Çocuk, anne-babaya verilen bir emanettir. Ebeveyn, onu doğum öncesi ve sonrası en iyi şekilde korumalıdır.

“Rabbim bana ve anne-babama verdiğin nimete şükretmem ve razı olacağın salih amel yapmam için bana imkân ver. Benim ve soyum için de iyiliği devam ettir. Ben sana döndüm ve elbette ki ben Müslümanlardanım.” (Ahkaf 15)

Cabir (r.a) rivayet ediyor:

Ensardan biri Peygamber (a.s)’a:

“Ya Rasulallah! Bu güne kadar hiç çocuğum olmadı” deyince, Peygamber (a.s): “Sen fazlaca istiğfar edip çokça sadaka veriyor musun?” dedi. Ravi diyor ki: O kişi daha sonra fazlaca istiğfar edip çokça sadaka verir oldu. Neticede de o zatın 9 erkek evladı oldu.” (Ebu Hanife, Müsned)

“...Rabbinizden mağfi-ret isteyin; çünkü O, çok bağışlayandır. Üzerinize gökten sağanak (bol yağmur) yağdırır. Size mallar ve çocuklarla yardımda bulunsun...”

(Nuh 10-12)

34 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

- Anne, artık sadece kendisi değildir. Yüklendiği emanete kendi hatası yüzünden bir zarar gelmemesi için çok dikkat etmelidir
- Allah'ın razı olmayacağı gıybet, dedikodu, yalan, boş ve lüzumsuz konuşmalardan ve görüntülerden, midesine gidecek haram, mekruh ve şüpheli şeylerden kaçınmalıdır.
- Anne, beslenmesine ve zaruret dışında ilaç almaya özen göstermelidir.
- Çocuğun edebinde eksiklik olmaması için, anne kendisini haram bakışlardan korumalıdır.
- Annenin psikolojisi çocuğu doğrudan etkiler. Bu yüzden fazla yorulmaya, sinirlenmemeye, üzülmemeye dikkat etmelidir. **Baba** da bu konuda anlayış göstermeli ve eşine olan desteğini artırmalıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
“Kadın, hamileliğinden doğum yapıp çocuğunu yetiştirinceye kadar, Allah yolunda cihad eden gibidir.” (Taberanî)

“Razı değil misiniz ki? Biriniz eşi kendisinden razı olduğu halde hamile kaldığında, Allah yolunda gündüz oruç tutup gece ibadet eden bir kişinin sevabı kadar sevap alsın. Doğum sancısına tutulduğunda, gök ve yer ahalisi dahi onun için ne sevindirici şeylerin hazırlandığını bilemesin. Doğum yaptığında çocuğun emdiği her yudum süte karşılık kendisine bir sevap yazılsın. Gece çocuk onu uykusuz bıraktığında Allah rızası için yetmiş köle azad etmiş gibi sevap kazansın. Ey Selame! Bununla kimi kastettiğimi biliyor musun? Namusunu muhafaza eden, salih, eşine itaat eden ve eşinden gördüğü iyilikleri inkar etmeyen hanımları kastediyorum.”

(Camîu's-Sağir, Taberanî)

Aişe (r.a) diyor ki: Allah Rasulü (a.s)'a:

Kadın üzerinde en çok hakkı olan insan hangisidir? diye sordum.

Allah Rasulü (a.s): Kocasıdır, cevabını verdi.

Ben: Ya erkek üzerinde? deyince,

O: Annesidir, cevabını verdi. (Ahmed, Nesaî, Hâkim)

“Rabbimiz! Bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizi kaydırma ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz bağışlaması en çok olan Sensin Sen.” (Al-i İmran 8)

İMAN + SAMİMİYET + DUÂ + GAYRET

ALLAH'IN YARDIMI

BAŞARI

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Allah'ım! Kulağımızı, gözümüzü ve aklımızı bize yararlı kıl. Onları bizimle sürekli kıl. Onlarla gelecek nesillere yararlı olacak işler yaptır.” (Tirmizî)

HOŞ GELDİN

Sen geldin, hoş geldin.

Kirlenen dünyaya bir nefes, güzel bir koku getirdin.

Umut oldun içimize, neşe doldurdun gönlümüze.

Acziyetin, kim olduğumuzu ve güçsüzlüğümüzü;

Masumiyetin, fitratımızın ne kadar bozulduğunu hatırlattı.

Meleklerle gülüşün utandırdı bizleri.

Yanımızda olduklarını unutuşumuza hayıflandık bir kez daha.

Selam söyledik seninle onlara,

Hissizliğimizden, gafletimizden utanarak.

Sen hep böyle masum kal e mi?

Meleklerin kanatlarında gez her zaman.

Ahsen-i takvim üzere yaratılmışlığını hep koru.

Sana verilen bembeyaz kağıdı

Güzelliklerle doldurarak teslim et yaratanına...

Rabbim korusun seni, bu dünyanın pisliğinden,

Tıpkı Meryem ve Yusuf gibi.

Kararan dünyaya bir ışık ol.

Bozulan dünyaya, nasıl sağlam kalınabileceğini,

Nasıl yaşanması gerektiğini öğret.

Ve ağlayarak geldiğin dünyayı gülümseyerek terket.

Doğum Sonrası

Peygamber (a.s) oğlu İbrahim'in müjdesini veren Ebu Rafi'ye köle hediye etmiştir.

Aişe (r.a) kendilerinde (yani akrabaları içinde) bir çocuk doğduğu zaman "erkek mi, kız mı?" diye sormazdı. "Kusursuz yaratıldı mı?" derdi. Kendisine "evet" dendiği zaman "Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun." derdi. (Buhari)

Çocuk doğduğunda;

Ezan ve kamet okunmalı (Şeytanı uzaklaştırmak, Allah'a kulluk ve daveti telkin etmek için sağ kulağına ezan ve sol kulağına kamet).

Tahnîk ve duâ yapılmalı (Tahnîk: Salih bir kimsenin ağzında yumuşattığı hurmayla çocuğun ilk gıdası olarak damağını ovması ve duâ etmesidir).

Sığınma ayetleri (Felak-Nas sureleri) **okunmalı, dualar edilmelidir.**

(Günümüzde bebeğe, 'tîbbî bir gerekçe olmaksızın', sarılıktan koruma amacıyla sarı renk örtülmesi ve bakışların zarar vereceği düşüncesiyle nazar boncuğu takılması gibi yerleşik adetler şirke sebep olacak yanlış davranışlardır.)

Rasulullah (a.s), **İhlas**, **Felak** ve **Nas** surelerini sabah-akşam üçer defa okumayı, gece yatarken ellerine üfleyp vücuda sürmeyi tavsiye etmiştir. (*Ebu Dâvud, Tirmizî ve Nesâî*)

İHLAS SURESİ

“De ki: O Allah bir tekdir. Allah Samed’dir. O, doğurmamış ve doğurulmamıştır. Ve hiçbir şey O’nun dengi değildir.”

FELAK SURESİ

1. **“De ki: Sabahın Rabbine sığınırım.**
2. **Yarattığı şeylerin şerrinden,**
3. **Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden,**
4. **Düğümlere üfüren kadınların şerrinden,**
5. **Ve hased ettiği zaman, hasetçinin şerrinden.”**

NAS SURESİ

1. **“De ki: İnsanların Rabbine sığınırım.**
2. **İnsanların mâlikine,**
3. **İnsanların (gerçek) ilâhına;**
4. **Sinsice, kalplere vesvese ve şüphe düşürüp duran vesvesecinin şerrinden.**
5. **Ki o, insanların göğüslerine vesvese verir (içlerine kuşku, kuruntu fısıldar);**
6. **Gerek cinlerden, gerekse insanlardan.”**

Doğumdan ölüme kadar sürecek olan şeytanla insan arasındaki mücadeleden, sağlam bir iman ve salih amellerle birlikte, gereğince Allah’a sığınmalıdır.

Görülmeyen, fakat vesveselerine ve zararlarına karşı uyarıldığımız varlıklar karşısında Allah’ın korumasına ihtiyacımız vardır. Hiçbir zaman bunda gaflete düşülmemelidir. Allah’ın gücüne güvenmeyen, uyarıları ve düşmanlara karşı gereken tedbirleri dikkate almayanları Allah korumayacaktır. Bu sebeple çocuklar daima okunmalı ve kendileri de duâ etmeye alıştırmalıdır.

İbn Abbas: “Rasulullah (a.s) beni kucakladı ve “Allah’ım buna hikmet öğret” diye duâ etti.” dedi. (Buhari)

Aişe (r.a), doğduğu zaman çocukların Peygamber (a.s)’a getirildiğini, onun da çocuklara hayır duâ edip tahnikte bulunduğunu belirtir. (Müslim)

“Eğer şeytanın vesvesesi seni dürterse hemen Allah’a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir. Takvaya erenler var ya, onlara şeytan tarafından bir vesvese dokunduğunda (Allah’ın emir ve yasaklarını) hatırlayıp hemen gerçeği görürler.” (Ar’af 200-201)

Peygamber (a.s), Hasan ve Hüseyin’e: ‘**Uızukuma bi kelimetil-lâhit tâmmeti min külli şeytanin ve hâmmetin ve min külli âynin lâmmeh.** (Hertürlü şeytan ve zarar veren haşereden (hayvandan) ve her kötü gözden sizi Allah’ın tam ve mükemmel kelimelerine sığındırırım.)’ sözleriyle Allah’a duâ ve istiazede bulunur; bu duâ ile İbrahim (a.s)’ın, İsmail ve İshak’a duâ ettiğini söylerdi. (Buharî, Tirmizî, Ebu Davud, İbn Mace)

“De ki: Ey Rabbim! Şeytanların vesveselerinden sana sığınırım. Ey Rabbim! Onların benim yanımda bulunmalarından da sana sığınırım.”
(Mü’minûn 97-98)

ANNE, DÜNYALAR DOLUSU KELİME

Annemin karnındaki dokuz aylık maceramdan sonra bilmediğim bir âlem... Dünya... Ve annem yanımda. Bana gülümsüyor. Merhaba diyor. İçine çekiyor kokumu. Cennet kokusunu. Ve bu kokuyu hafızasının bir köşesine yerleştiriyor annem. Unutmamak için. Milyonların arasından bulur beni bu kokuyla. Çünkü bu koku yavrusunun kokusu. Sünnete uyarak ağzıma hurma sürüyor annem. Ağzım tatlanıyor. Bu, anne sütünden önce ilk gıdam oluyor.

Dünyaya gözümü açtığım hastaneden ayrılıyor. Sonradan öğrendiğim ve adına aile yuvası denilen ve benim için çok büyük önemi olan bir yere geliyoruz. Yuva ve aile, çocuk için mutluluk kaynağı. Anne ailenin baş tacı.

Çocuk ne demekse anne için, anne de o demek çocuk için. Anne nasıl severse çocuğunu, çocuk da öyle sever annesini.

Anne benden bir taç kabul eder misin? Seni onurlandırır mıyım anne? Seni simgeleyen başörtünün üstüne bir taç koyabilir miyim anne?

Kulağımda bir ses. Evet, evet, bir ezan sesi. Ilık ılık kulağımı okşuyor. Bu babamın sesi. Annemden sonra en sevdiğim varlık. Ben de ona karşılık veriyorum. Merhaba diyorum, bir bebek gülümsemesiyle.

Ve aylar geçiyor. Gün geçtikçe büyüyorum. Allah kelimesini ilk defa annemden duyuyorum. İlk sözlerimden biri "anne" oluyor. Anne... Ne kadar çok şey anlatıyor. Anne demek, her şey demek.

Günümün her anı annemin sevgisi ve şefkatiyle geçiyor. Duâ ediyorum: "Allah'ım beni annesiz ve babasız bırakma." Yeme içme, uyuma nasıl bir ihtiyaçsa, anne de o kadar ihtiyaç insana. Büyüsen de anne yine anne olarak kalıyor senin gözünde. Anne çocuğun her şeyi. Anne cennetten gelen bir huri sanki.

Büyüyorum. Ve annemin bana bebekken yaptığını ben de ona yapıyorum. Annemin kokusunu içime çekiyorum. Ve hafızamın bir köşesine kaydediyorum bu kokuyu. Unutmamak için.

Bu koku, annemin kokusu.

Anne... Dünyalar dolusu kelime.

Raziye Nur Tuna / 1999

Yedinci Gün

7. gün

- İsim
- Akika
- Başın tıraş edilmesi ve tasadduk
- Sünnet

Güzel İsim

Ebu'd Derda'dan, Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Kıyamet gününde siz, kendi isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. O halde isimlerinizi güzel koyunuz.”

(Ebu Davud, Darimî)

Rasulullah (a.s) birçok kim-senin ismini (anlamı) **kötü** olduğu için değiştirmiştir.

İsmin **güzelliği**, şah-siyetin gelişmesine yardımcı olur.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Peygamber isimleriyle isim-leniniz. İsimlerin Allah'a en sevimli olanı Abdullah ve Abdurrahman'dır.” *(Ebu Davud)*

Doğumun ilk günü ya da en geç yedinci güne kadar çocuğa bir isim konulmalıdır.

Rasulullah (a.s) ruh verilmiş (4 aylık) ölü doğan çocukların da isim verilerek gömülmesini istemiştir.

Akika

Doğumun yedinci gününde şükür için kesilen kurbandır.

Allah Rasulü (a.s):

“Her çocuk akikası ile rehinlenmiştir” buyurmuştur.

(Nesai, Ebu Davud, Tirmizi)

İbn Kayyim el Cevziyye, “Akika, doğum sırasında çocuğa takılmış olan şeytandan kurtuluştur” der.

İbn Hacer, asıl 7. gün olmakla beraber buluğ yaşına kadar akika kesilebileceğini, aksi takdirde sakıt olacağını (düşeceğini) söyleyenlerden bahseder.

Enes (r.a)’dan gelen bir rivayette peygamberlik geldikten sonra Peygamber (a.s)’ın bizzat kendisi için de akika kurbanı kestiğini öğreniyoruz.

- Yedinci günden önce ölenler için akika gerekmez.
- Akika eti ev halkı tarafından yenilebilir ve hediye edilebilir.
- Kesilen kurbanın kanından çocuğa sürülmesini Rasulullah (a.s) yasaklamıştır.
- Doğum vesilesiyle ziyafet verilebilir.

Sünnet

Sünnet, doğumun 7. gününden itibaren yapılabilir.

Cabir (r.a) der ki: Rasulullah (a.s) Hasan ve Hüseyin’e akika kurbanı kesti, yedinci günlerinde de onları sünnet ettirdi. (Beyhaki)

Başın Traş Edilmesi ve Tasadduk

Hadislerde nimete şükür ifadesi olarak başın tıraş edilmesi ve altın veya gümüş tasadduk edilmesi emredilmektedir.

Bu emir bazı yerlerde sembolik görülürken, bazı bölgelerde tamamen tıraş etmek yerleşik bir sünnet halinde yaşanmaktadır.

Peygamber (a.s) Hasan (r.a)'ı dünyaya getirdiği zaman Fatıma (r.a)'ya şöyle demiştir. “Ya Fatıma! Çocuğun başını tıraş et ve saçın ağırlığı kadar da gümüşü sadaka olarak ver.” *(Ebu Davud, Nesai)*

Ey İnsan! Seni Kerim olan Rabbine karşı aldatan nedir?

(İnfitar 6)

*Bir ibretsin düşünenlere.
Hiçbir şeye gücü yetmeyen sen!
Kendi haline bırakılsan kaç saat dayanabilirsin?
İlerde bu halini sakın unutma!
Bak bir sürü insan unutmuş ve gücüne (!) güvenerek
meydan okuyor, isyan ediyor yaradanına.
Ah insan! Ah aciz varlık! Dön ve bak geçmişine.
Rabbinin rahmetiyle beslendin ve büyüdün.
Hücrelerine can veren O'ya.
Ve hâlâ O..
Ne çabuk unutuyorsun.
Nasıl unutuyorsun?*

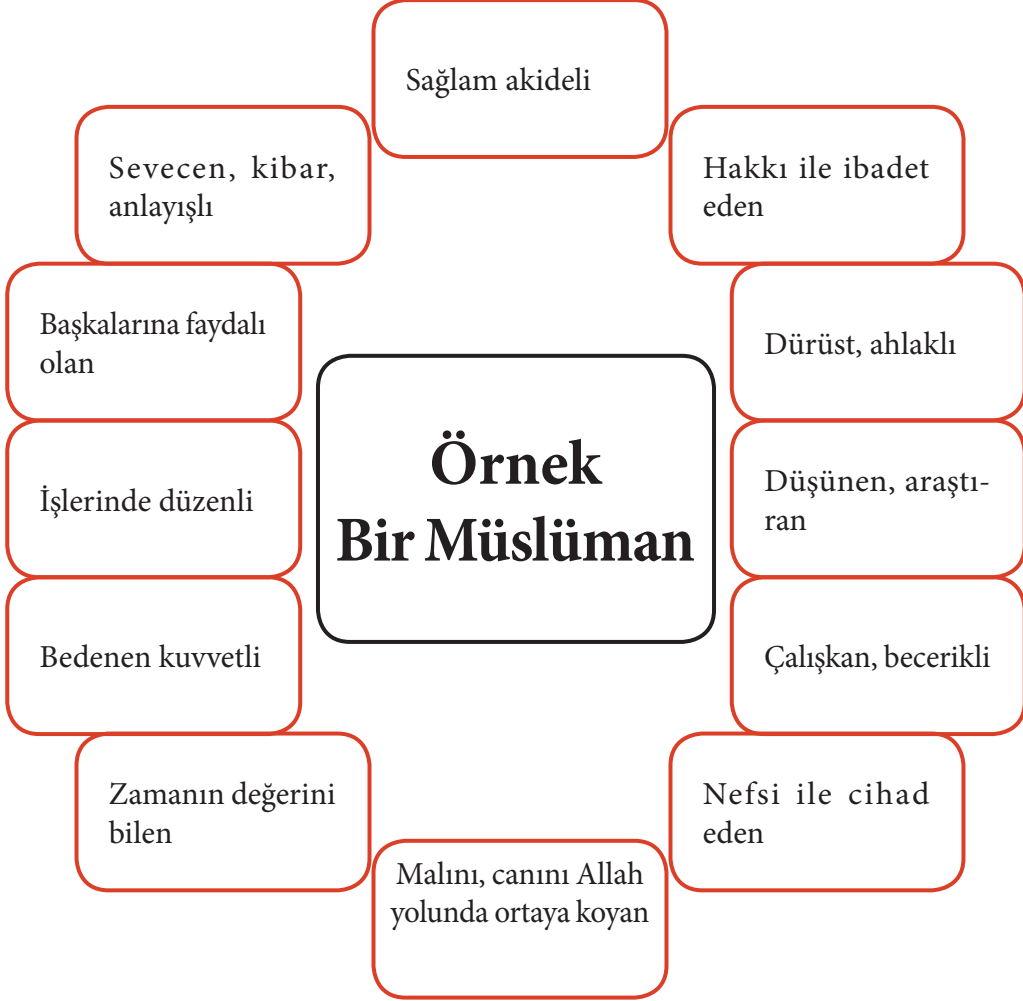
**ŞİMDİ RABBİNİZİN HANGİ NİMETLERİNİ
YALANLAYABİLİRSİNİZ?**

(Rahman 13)

HEDEFİMİZ

Örnek İnsan

Nasıl bir çocuk (genç, insan) istiyoruz?
Veya nasıl olmalıyız?

Önce hedef belirlenmelidir. Hedefsiz gemiye hiçbir rüzgârın faydası olmaz.

HEDEF => Sırat-ı Müstakim => CENNET

Hedefe varmak için yaşanması gereken dünya hayatında, en önemli ilke, **“İNANIYORSANIZ EN ÜSTÜNSÜZ”** (Al-i İmran 139) ayeti olmalıdır.

İbn Mesud, Rasulullah (a.s)’ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: “Kimin derdi ahiret olursa, Allah onun kalbine zenginlik koyar, dağınık işlerini toplar, dünya ona kolay gelir. Kimin de bütün derdi dünya olursa, Allah onun gözünün önünden fakirliği hiç ayırmaz, işlerini dağıtır, düzeni olmaz. Dünya da kendisine ancak takdir edildiği kadar gelir.” (Tirmizî, İbn Mace)

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.” (Tahrim 6)

“Hiçbir baba, çocuğuna güzel terbiyeden daha üstün bir hediye veremez.” (Tirmizî)

İslami kaynaklarda eğitim, te’dib kelimesiyle ifade edilmiştir.

TE’DİP: Edep kazandırma, edeplendirme demektir.

EDEP; BEDENİN, AKLIN VE RUHUN DİSİPLİNİDİR.

Âlimler Peygamber (a.s)’ın çocukların ilk eğitimi ile ilgili şu beş temel prensibi çıkarmışlardır:

Çocuklara Kelime-i Tevhidi öğretmek.

Çocukta Allah (c.c) sevgisini yerleştirmek.

Çocuğa Peygamber (a.s)’ın, ehli beytinin ve sahabenin sevgisini aşlamak.

Kur’an-ı Kerim öğretmek.

Çocuğu sarsılmaz ve sağlam bir iman üzere eğitmek ve yeri geldiğinde Allah yolunda kendini feda etmesi gerektiğini bilecek şekilde yetiştirmek.

48 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

İnsan, yaratıcısı tarafından yeryüzünde halife kılınmış ve görevi SADECE ALLAH'A KULLUK olan bir varlıktır.

“BEN, CİNLERİ VE İNSANLARI SADECE BANA İBADET ETSİNLER DİYE YARATTIM.” (Zariyat 56)

Allah, bu kulluğun nasıl olacağını bir KİTAP'la (Kur'an-ı Kerim) bildirmiş ve “ahlâkı Kur'an” olan örnek bir insan ile göstermiştir.

“Rabbim beni terbiye etti ve ne güzel terbiye etti.” (Cami'us-Sağır)

Rasulullah (a.s)'ın yukarıdaki sözü, eğitimin ilâhî kaynağına işaret eder.

İnsan, ancak sağlam bir kaynağa dayanarak doğru hedefe varabilir.

Peygamber (a.s): “Ben bir muallimim, bir terbiyeci olarak gönderildim.” buyurmuştur. (İbn Mace)

“De ki: Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve merhamet edicidir.” (Âl-i İmran 31)

Gençleri ve çocukları nasıl eğitmeli ki şöyle davransınlar” diye düşünüp çabalamadan önce; **“yetişkinler nasıl olmalı ki çocuklar da öyle olsunlar?”** üzerinde düşünülmeli ve bu doğrultuda çaba gösterilmelidir.

Çocuklar bilinçli olarak eğitilsin veya eğitilmesinler, onlar çevrelerinden çok şey öğreneceklerdir.

Nasıl bir anne-babaya sahip olduğumuzdan çok, nasıl bir anne-baba olduğumuz önemlidir. Birincisi elimizde olmayan, ikincisi ise irademiz ve sorumluluğumuz dahilindedir.

ÇOCUĞUN HAYKIRIŞI

*Hiçbir şey korkutmuyor beni.
Dünya bir Mü'mini üzecek kadar
Değerli değil ki.*

*Bak Nuh'un gemisi hazır bekliyor:
Binip kurtulacağım tufandan.*

*İbrahim'in teslimiyetini seçtim.
Dostu olacağım Rabbim'in.*

*Bir hata yaptığımda,
Yunus duruyor yanımda.
Tevbe edip, döneceğim Yaradanıma.*

*İşte bir engel çıktı yoluma,
Musa'nın asası koşuyor yardıma.
Sonuna kadar açılıyor yollar inananlara.*

*Yollar açık, yollar düzgün,
Yollar net.
Başı belli, sonu belli.
Yetmez mi kurtuluş için,
Muhammed aleyhisselam'ın mucizesi.*

Çocuklar Emanettir

İbn Ömer'den Rasulullah (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Her biriniz birer çobandır ve her biriniz sürüsünden sorumludur. Devlet adamı bir çobandır ve yönetimi altındakilerden sorumludur. Erkek, aile fertlerinin çobanıdır ve onlardan sorumludur. Kadın, kocasının evinde çobandır, çocuklarından ve evinden sorumludur. Hizmetçi-işçi efendisinin malının çobanıdır ve ondan sorumludur.”

(Buharî, Müslim, Ebu Davud)

Eğitimde çocuğu merkez kabul ettiğimizde, onu **tanımak** birinci görev olarak karşımıza çıkar. Çünkü çocuğu tanımak ve anlamak, onu yarı yarıya terbiye etmektir.

Çocuklar, gün gün, saat saat, dakika dakika özenle işlenecek bir nakış gibidirler. Yanlış yapmamak için çok dikkat edilmelidir. Çünkü ilk göze çarpacek olan yanlışlardır. Ve onlar bütün güzellikleri silecek kadar etkilidirler.

Çocuklar
hassas bir kuş gibi
elde tutulmalıdır. Çok
sıkarsanız zarar görür,
gevşek bırakırsanız
elinizden kaçır.

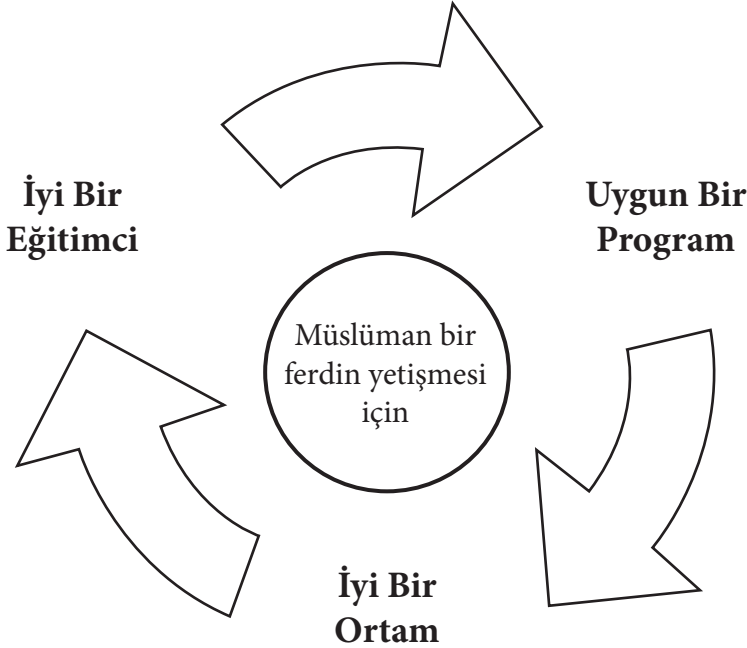
Rasulullah (a.s) buyuruyor: “Her çocuk (İslam) fıtratı üzere doğar. Ancak ana-babası onu Yahudi, Mecusi veya Hristiyan yapar.”

(Buharî, Müslim, Ebu Davud)

Rasulullah (a.s) torunlarından birini kucağına alarak (evinden) çıkmış ve şöyle buyurmuştu: “Şüphesiz siz insanı cimri, korkak, bilgisiz (ve üzüntülü) kılarırsınız. Hiç şüphesiz siz, Allah’ın lutfettiği rızık ve kokulu meyvelersiniz.” (Camii’s-Sağır)

Her şey Allah için ve O’nun emrine, rızasına uygun yapılmalıdır. Her adımda sınırlara dikkat edilmeli, taşlar yerinden oynatılmadan, kaymalara ve sapmalara fırsat verilmeden hareket edilmelidir.

Bunun için, çocuğun sağlam bir Kur’an ve sünnet bilincine sahip kimselerin olduğu bir çevreye ve içinde ilim ve ahlak eğitimi gördüğü, amel yaptığı, haram, boş ve faydasız şeylerden uzak bulunduğu iyi bir ortama ihtiyacı vardır.

Kaliteli, örnek eğitimciler ve İslami esaslara uygun bir program eşliğinde, (Allah’ın izni ve yardımıyla) başarı elde edilecektir.

ÇOCUKLAR İŞARET PARMAĞINI DEĞİL AYAK İZİNİ TAKİP EDERLER.

Çocuk etkilenmeye oldukça müsaittir. Hayra da şerre de meyilli olan bir fitrata sahiptir. O halde anne-baba başta olmak üzere merkezden çevreye doğru herkes çocuğun eğitiminden sorumludur.

Eğer çocuğa, sağlığını koruması için zararlı gıdalardan uzak durması söyleniyorsa tek başına bu nasihat yeterli olmaz. Bunun için;

- Medyanın reklam yapmaması,
- Bakkalın bunu satmaması,
- Ziyarete gelen kişilerin bu tip hediyeler getirmemesi gerekir.

Anne-baba bu konuda çocuğu bilinçlendirerek ve örnek olarak çevrenin verdiği zararı yok etmeli veya en aza indirmelidir.

Çocukları güzelliklere alıştırmak için, “Şöyle yap, böyle yapma” demek yetmez

Bunun için;

- köklü bir eğitim,
- uzun bir çalışma,
- (sabırla) devamlı bir alıştırma gerekir.

Çocuklar anne-babaları için bir sermayedir. Zarar ve kâr etmek ellerindedir. İyi yetiştirmek için ellerinden gelen çabayı gösterdikleri takdirde hep kârdadırlar. Velev ki çocuklar Nuh (a.s)’ın oğlu gibi hidayete ermesin.

EY ÇOCUĞUM!

*Ey çocuğum!
Sen,
Çok güzel şeylere lâıyksın.
Mesela,
Güzel bir dünya;
Etrafı tevhid çiçekleriyle süslü,
Ağaçlarında tesbih eden kuşlar,
Ortasında kocaman bir ev,
Tuğlaları ayetlerle örölmüş,
Ve boyası sünnetten.
Şirk kokmuyor hiçbir taraf,
Tağuttansa eser yok.
İyilik, doğruluk, adalet...
Kaynağınsa,
Kur'an ve sünnet.
İşte çocuğum!
Sen böyle bir dünyaya lâıyksın.
Çünkü o kadar saf ve temizsin ki,
Sana lâıık olmayan bu dünya,
Kirletecek seni.
Korkuyorum.*

EĞİTİMCİ

Annenin Önemi

En iyi eğitimci, Kur'an ve Sünneti hayatının merkezine koyan, Allah'a kulluğun gereklerini, annelik görevinin kutsallığını ve önemini bilen, eşine ve çocuklarına karşı görevlerini titizlikle yerine getiren ve tüm işlerini SALİH AMEL - SEVAP bilinciyle yapan bir annedir. Böyle bir anneye sahip olan çocuk daha ilk baştan iyi yetiştirilmeye hazırdır.

“Servet ve oğullar, dünya hayatının süsüdür. Ölümsüz olan SALİH AMELLER ise Rabbinin katında hem sevap bakımından hem de umut etmek bakımından daha hayırlıdır.” (Kehf 46)

Kadına saygı, eğitimine önem verme, konumunu yüceltme, cahilî geleneklerden ve modernizmin tuzağından kadını kurtarma/koruma, toplumsal düzelme ve ilerleme hareketinin en önemli adımıdır.

Bilinçli Müslüman annelerin yetişmesi,
Müslüman ümmetin yetişmesi demektir.

Kadın, evinde ezilen, silinen bir varlık veya tersine tüm otorite iplerini elinde tutan dişi bir kahraman değil; cahiliyyenin pislüğünden uzak, Allah'ın ayetleri ve Peygamberin (a.s) örneğiyle sürekli beraberliğini sağlayarak, eşine ve çocuklarına yüce duygular ilham eden bir **HANIMEFENDİ** olmalıdır.

“Evlerinizde vakarla oturun (evlerinizi KARARGÂH edinin), ilk cahiliye (kadınları) nın süslerini açığa vurması gibi, siz de süslerinizi açığa vurmayın; namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, Allah’a ve elçisine itaat edin. Ey Ehl-i Beyt, gerçekten Allah, sizden kiri (günah ve çirkinliği) gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister. Evlerinizde okunmakta olan Allah’ın ayetlerini ve hikmeti hatırlayın. Şüphesiz Allah, latiftir, haberdar olandır.” (Ahzab 33-34)

“Bu ilâhî emir, Mü’minlerin annelerinin eve kapanıp dışarı asla çıkmamaları anlamına gelmez. Bu ancak, onların yaşayacakları yerde aslanan mekânın “ev” olduğunu ince bir üslupla işaretlemektedir. Evet ev, meskendir, karargâhtır. Evin haricinde bulunmaları ise istisna nev’indedir, geçicidir. Orada uzun uzadıya kalıp oturmazlar. Bir iş için, ihtiyaç için çıkmışlardır. İhtiyaçları nispetinde kalır, işleri biter bitmez yuvalarına dönerler.

Ev, kadının yeri ve yuvasıdır. Kadın bu yuvada; Allah’ın iradesine uygun aslî hüviyet ve hakikati içinde kendini bulur. Çirkinleşmemiş, yoldan sapmamış, batağa batmamış ve Yüce Yaratıcının -onun tabiatına uygun olarak- tayin ettiği vazifenin haricine çıkıp didinip durmamış olarak bulur kendini.

İslâm, aile yuvasına gerekli havayı sağlamak ve içindeki yavruların en iyi vasıfta yetişmelerini temin etmek için geçimi erkeğin omzuna yüklemiştir. Çoluğun çocuğun geçimini temine çalışmak aile reisi olan erkeğe farz kılınmıştır. Henüz tüyü bitmemiş taze yavrularına -kalp huzuru ile, sükûn ve emniyet içinde- bakıp yetiştirmek için çaba sarfetmek, zaman harcamak anneye aittir. Bu imkâna sahip olan anne, evi düzenleyecek, yuvaya güzel koku (huzur) ve ferahlık getirecektir.” (Fizilâl-il-Kur’an, cilt:12, sf. 24-25)

Düzenli bir aile, başarı için önemli bir faktördür.

58 • Gz Aydınlığı Çocuklar İçin

Birçok iş ertelenebilir. Fakat ocuk eğitimi ertelenemez. Safha safha her an değerlendirilmeli, sağlam bir imana, sağlam karakter ve bilince sahip olması için yapılması gerekenler asla ihmal edilmemelidir.

Annenin dışarıda çalışması ile birlikte, ilgi ve sevginin az olması kaçınılmazdır.

Doya doya sevmekten, ilgiden, anne kucağından mahrum bir yavruyu annesinin hangi kariyeri ilgilendirir?

“şayet İslam; kadını çalışma sahasına itseydi; kadınlık ve annelik duygularını zedelemiş olacağı gibi, geleceğin genç nesillerini yetiştirecek olan en büyük hazineyi de heder etmiş ve birkaç lokma yemek ve üç beş kuruş para için insanlığın en kıymetli hazinelerini boş yere harap etmiş olurdu.” (Fizilal-il Kur’an, Cilt 2)

İnsanlar bir meslekte ihtisas sahibi olduklarında, o içi daha iyi yapar ve devam ederler. Ancak bazı anneler ise ilk çocuklarda zorluk yaşayıp, tam tecrübe kazandıklarında (acemilikleri gittiğinde) ne yazık ki doğum yapmayı bırakmaktadır.

Kadın herhangi bir meslek dalında en yüksek kariyere ulaşsa bile, topluma katkısı ancak aynı seviyedeki erkeğin sağlayabileceği kadardır.

Oysa bir anne olarak kadın sevgi dolu yüreğiyle çok yüksek vasıflı nesiller yetiştirebilir. Bu bir erkeğin asla sağlayamayacağı bir katkıdır.

**Kadının aile içindeki başarısızlığını,
ev dışındaki hiçbir başarı telafi edemez.**

Eğitimin olmazsa olmazlarından SEVGİ, ŞEFKAT ve SABİR annede yaratılış gereği daha baskındır.

Çocuklar hiçbir zaman yük olarak görülmemeli,
her zaman bir neşe kaynağı ve salih amel vesilesi olarak kabul edilmelidir.

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor: **‘Kim ağlayan bir çocuğun(un) sakinleşinceye kadar gönlünü yaparsa Allah(c.c) ona cennette memnun oluncaya kadar vermeye devam eder.’** (Buhari)

Baba, dışarıda olduğundan veya işlerinin yoğunluğundan çoğu zaman çocuklarıyla ilgilenemez. Anne, çocuklarının hizmetleriyle birlikte, eğitimi de üstlenmek durumunda olabileceğinden her yönden donanımlı, güçlü ve örnek olmalıdır.

Annenin ruh ve beden sağlığı, görevini en güzel bir şekilde yapabilmesi için çok önemlidir.

Bu konuda baba, anneye sürekli yardımcı ve destek olmalıdır.

BEŞİĞİ SAĞ ELİYLE SALLAYAN ANNE,
SOL ELİYLE DE DÜNYAYI SARSAR.

Allah Rasulü (a.s) şöyle buyuruyor: **“Ben ve (çocuklara bakma eziyetinden) yanakları kararmış bir kadın, cennette şu iki parmağım gibiyiz.”** (Ahmed bin Hanbel, Ebu Davud)

“İnsan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.” (Necm 39)

Anne-baba çocukları için görevlerini yerine getirirken aynı zamanda amel-
lerinin sürekliliğini sağlayacaktır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor: **“İnsan öldüğü zaman üç ameli kesilmez: Sadaka-i cariye (mescid, çeşme, ağaç, vakıf vb. devam eden sadaka), istifade edilen ilim ve kendisine duâ eden salih bir çocuk.”**

(Müslim, Ebu Davud, Tirmizî)

Annenin (babanın) çocuk tarafından eğiten-öğreten görülmesi, dışarıya fazla ihtiyaç hissedilmeden evi eğitim yuvası hâline getirecektir.

Aksi takdirde sadece dışarıda öğrenmeye alışmış çocuklar için ev, oynama, eğlenme, oyalanma mekanı olmaktan öteye geçmeyecektir.

“Kim ahireti ister ve bir Mü’min olarak ciddi bir çaba göstererek ona çalışırsa, işte böylelerinin çabası, şükre şayandır.” (İsra 19)

Aile ortamı ve çevresi çocuğun iyi yetişmesi için en verimli hale getirilmelidir. Gerekirse bunun için ev, okul, mahalle, şehir değişikliği göze alınmalıdır.

“Musa ve kardeşine (şöyle) vahyettik: “Mısır’da kavminiz için evler hazırlayın, evlerinizi namaz kılınan (ve kıbleye dönük) yerler yapın ve namazı dosdoğru kılın. Mü’minleri de müjdele.” (Yunus 87)

Anne-baba, çocuğun öğretiminde zorlanmaları halinde; ilkokuldan bir sene önce, yarım günü geçmeyecek şekilde çocuklarını güvenilir bir eğitim kurumuna gönderebilir. Fakat kişiliğinin tam oturmadığı bir dönemde diğer çocuklardan etkilenebileceği göz ardı edilmemelidir.

Annenin (ailenin) başarısı, samimiyetleri, titizlikleri ve hassasiyetleri ile doğru orantılıdır.

HİÇ BİR ŞEY TESADÜFÎ VE SEBEP-SİZ BİR LÜTUF DEĞİLDİR.

“İŞTE BİZ GÜZEL DAVRANANLARI BÖYLE MÜKÂFATLANDIRIRIZ.” *(Saffat 105)*

“O amel bakımından hanginizin daha iyi olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı.” *(Mülk 2)*

ALLAH'IN YARDIMI

Allah için yapılacak her işte O'nun yardımı mutlaka görülür.

“Siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, Allah da size yardım eder ve ayaklarınızı sabit kılar.” (Muhammed 7) ayeti her an bir parola gibi dillerde olmalıdır.

Sorumluluk alanımıza giren işlerde tembellik etmek, bahaneler bulmak doğru değildir. Allah'ın yardımına güvenmek, şeytanî vesveselere geçit vermemek gerekir.

Komşularıyla Ramazan ayında evinde mealli-hatim okumaya karar veren anne, küçük çocuğunun en hareketli dönemleri olduğunu unutmuştu. Aklına geldiğinde “Allah yardım eder” diyerek verdiği karardan dönmedi.

İlk iki gün gelenleri rahatsız edecek derecede hareketliydi çocuk. Kalan günlerin böyle devam etmesi zor olacaktı.

Üçüncü gün, etrafından ilgi göremeyen çocuk okuma başlayınca yastığını ve biberonunu istedi. Yattı ve alışık olmadığı bir saatte uyudu. Ertesi gün ve daha sonraki günler, hiç zorlamadan aynı şekilde devam etti.

Komşular hayretle şahit oldular bu duruma. Ayeti açıkça yaşamışlardı:

“Siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, Allah da size yardım eder. Ayaklarınızı sabit kılar.” (Muhammed 7)

Eğitimci İbn Miskeveyh, çocukların İslâmî kurallara ve eğitim ilkelerine göre yetiştirilmediklerinde, onlarda potansiyel halde bulunan “**GAZAP-ÖFKE, LEZZET-HIRÇINLIK, AÇGÖZLÜLÜK**” doğrultusunda bir kişilik geliştirmeye başlayacaklarını ve bu sebeple ailenin çocuğun ilk ahlâkî eğitimini almasında çok önemli bir sorumluluk altında olduğunu vurgulamaktadır.

İslâmî faaliyet ve toplantılarda da denge korunmalı; ilgi, sevgi, hizmet, zamanında ve aksatılmadan gösterilmelidir. Aksi halde anne-baba farkında olmadan çocukları hırçınlaştırmakta ve bu durum çocukta, ailenin ilgilendikleri şeylere (kitap, Kur’an, arkadaş, toplantı v.s.) karşı nefrete dönüşmektedir. Veya bu esnada ilgisiz, başıboş kalan çocukların, kendilerine başkalarının yanında kızılmayacağından emin oldukları için sürekli yaramazlık yapan, söz dinlemeyen, disiplinsiz, sorunlu çocuklar olabilecekleri unutulmamalıdır.

Meşguliyetler birikmeden, kalpler dağılmadan çocuklarınızı terbiyeye koşun..

Çocuk yaratılıştan yumuşak tabiatlı iken, kardeşlerinin veya çevrenin etkisi ve öğretmesiyle hırçınlaşabilir. Bu özelliği yerleşmeden, yani ahlâkî haline gelmeden çocukların korunmasına, zararın aza indirilmesine çalışılmalıdır.

İyi gelirse, kötü gider.

Kötüyü kaldırmak için onunla uğraşmaktan çok, iyi teşvik edilmelidir, iyiyi geliştirmek için uğraşılmalıdır.

Özel Anne-Babalara

UMUT

Beni duyuyor musun UMUT?

Beni anlıyor musun?

Ne kadar anlamlı bir isim vermiş annen baban sana.

Sen gerçekten bir UMUTsun onlara, UMUT olmalısın.

İşlerin yolunda gitmemesi yani her istediğimizin olmaması Allah'ın varlığına en güzel delillerden değil mi UMUT? Bizim elimizde olmayan bir şeyler var yani. Tesadüfi mi? Hayır, asla. Her şey bir hikmet üzere yaratılmış. Biz kavrayamıyoruz, ama biliyoruz ki, Allah hiç bir şeyi sebepsiz, hikmetsiz yaratmaz. Şüphesiz buna tüm kalbimizle inanıyoruz.

Dünya bir imtihan yeri UMUT. Bir çok sorularla karşılaşıyoruz yaşadığımız müddetçe.

Herkesin soruları farklı. Sorular, bizi yaratan tarafından belirlenmiş. Sorgulamaya hakkımız yok. Bize düşen soruları O'nun istediği şekilde cevaplamak:

İbadetlerse yerine getirmek.

Yasaklarsa kaçınmak.

Musibetlerse sabretmek.

“Muhakkak sizi biraz korku, biraz açlık ve mallardan, canlılardan, ürünlerden biraz eksiltmekle deneriz, sabredenleri müjdele. Onlar; başlarına bir musibet gelince, “Biz şüphesiz (her şeyimizle) Allah'a aidiz ve şüphesiz O'na döneceğiz” derler. İşte Rableri katından rahmet ve merhamet onlarıdır. Doğru yola ulaştırılmış olanlar da işte bunlardır.” (Bakara Suresi 155-157)

Anne babamızı biz seçmiyoruz mesela. Ama onlara saygı, hürmet ve iyilik görevimiz.

Çocuklarımızı biz seçmiyoruz yine. Ama onları Allah'ın istediği gibi yetiştirmek görevimiz.

Allah hiç kimseye gücünün üstünde yük yüklemeyiz.

Ve herkesi durumuna göre hesaba çeker. Zerre kadar iyiliği, zerre kadar kötülüğü karşılıksız bırakmaz. Rahmeti geniştir. Kullarına çok merhametlidir. Hiç kimse O'nun kadar merhametli olamaz.

İmtihandan, ölümden, hesaptan kaçış mümkün değil UMUT.

İşte sen bunun için anne-baban için UMUTsun.

Her şeyi yolunda giden insanlara bak. Nasıl da bunları kendilerinden sanıyorlar. Sağlıkları, zenginlikleri, güçleri onları nasıl da cüretkar yapmış. Allah'ı, onları yoktan var edeni, onlara sayısız nimetler veren unutmuşlar. Hiç ölmeyecek ve O'nun huzuruna çıkıp hesap vermeyecekmiş gibi yaşıyorlar.

Bollukla, rahatlıkla imtihan çok daha zordur UMUT...

İşte bu yüzden sen anne-baban için UMUTsun.

Onları frenleyecek, düşündürecek ve kendilerine gelmelerine vesile olacaksın.

Elbette dünyada hep iyilikler isteriz, bunun için duâ ederiz.

Ama (iman edip gereğini yerine getirdikten sonra) herhangi bir sıkıntıda halimizden razı olup sabrettiğimiz zaman Allah'ın vereceği mükâfat öyle büyüktür ki...

Allah Rasulü (a.s) diğer insanların, o sabredenlerin aldığı mükâfatı görünce "keşke dünyada bize de öyle sıkıntılar verilseydi" diyeceklerini bildiriyor. (Tirmizi)

Yine onun bildirdiğine göre; Allah, çocuğu ölüp isyan etmeyen, O'ndan razı olup hamdeden kimseler için cennette "HAMD KÖŞKÜ" vereceğini vaad ediyor. (Tirmizi)

Unutma UMUT,

"Her zorlukla beraber bir kolaylık vardır." (İnşirah Suresi 5-6)

Zorluğun derecesine göre mükâfatı da büyüktür.

Cennetin kapısında "ben annemi babamı almadan içeri girmem" demen UMUT ve duâsıyla, seni Allah'a emanet ediyorum.

Eğitimcinin Özellikleri (Anne-Baba, Öğretmen ve Yakınlar)

- Sevgi ve ilgi göstermeli.
- Çocukların kapasitesine göre davranmalı.
- Onları dinlemeli.
- Güven vermeli.
- Kolayı seçmeli.
- Sorularına doğru ve anlaşılır cevaplar vermeli.
- Öfkesini yenmeli.
- Sevecen olmalı.
- Yumuşak olmalı.
- Sertlikten uzak durmalı.
- Çocuğu değil, güzel davranışlarını övmeli.
- Takdir ve tebrik etmeli.
- Hediye vermeli, hediye vermeye alıştırmalı.
- Küçümsememeli, alay etmemeli.
- Cesaretini kırmamalı.
- Tehdit ve tenkit etmemeli.
- Zaman zaman mükâfatlandırmalı.
- Suçundan büyük ceza vermemeli.
- Oyun oynamasına izin vermeli.
- Korku gibi zaafalarını rencide etmemeli.
- Korkutmamalı (Allah yakar, öcü gelir v.s)
- Kıyaslama ve kıskandırma yapmamalı.
- Ses tonu ve yüz hatlarını iyi ayarlamalı.
- Çocuğun utanma duygusunu korumalı ve geliştirmeli.
- Nazlı yetiştirmemeli.
- İsrafa alıştırmamalı.
- Zaruret dışında kimseden bir şey istememeyi–istetmemeyi prensip edinmeli.
- Gerektiğinde bizzat kendisi de yaparak, teşekkür etmeye ve özür dilemeye alıştırmalı.

- Allah sevgisini esas almalı, korkuyla dengeyi (sevgi ve korku dengesi) ileriki yaşlarda kurmalı.
- Peygamber, sahabe ve âlimlerin hayatını anlatarak güzel örnekler oluşturmali.
- Kaba ve argo sözlerden, baskı ve dayaktan uzak durmalı.
- Bedduâ etmemeli.
- Allah'a şükür ve tevbeyle alıştırmalı.
- Yapmasını istediği şeylerin sebep ve sonuçlarını açıklamalı.
- Üretici olmalı.
- Faydacılık değil, doğruluk mantığı geliştirmeli (her faydalı olan doğru değildir).
- Söyledikleriyle yaptıkları arasında çelişki olmamalı.
- Çocuğun sorunlarını anlatabilmesi için iletişimi-yakınlığı iyi kurmalı.
- Orta yolu tutmalı.
- Öğüt için uygun yer ve zamanı kollamalı.
- Çocuğu pısırlıklığa veya isyana götüren aşırı otorite olmamalı.
- Çocuğun yanlışını görmesini engelleyen aşırı bir sevgi olmamalı.
- Her hatasına bağırmmamalı ve her zaman kızgın bir yüz ifadesi olmamalı.
- Uyku, yemek ve temizlik disiplini sağlamalı.
- Çok bilgi yığarak bıktırmamalı.
- Çocuklardan bir şey öğrenmekten çekinmemeli, aksine memnun olduğunu belirtmeli.
- Riyadan uzak bir şekilde, zaman zaman duygulanmalarının, af dilemelerinin, ağlama ve içten duâlarının çocuk tarafından duyulmasına-görülmesine fırsat tanınmalıdır.
- Beraber dua edilmelidir.

“ocuklarına zamanında gereken ilgiyi-itinayı göstermeyenler, çocuklarından ilgi görmek istediklerinde ilgisizlikten yakınmamalıdırlar.”

“Rabbin, O’ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle-davranmayı emretti. şayet onlardan biri veya ikisi yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: ‘f’ bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. Onlara acıyarak alçakgönüllülük kanadını ger ve de ki: ‘Rabbim, onlar beni küçükken nasıl terbiye ettilerse Sen de onlara merhamet et.’ (İsra 23-24)

Eğitim faaliyetlerindeki herhangi bir sonusuzluk, Kur’an’da Nuh (a.s) ve oğlu arasında geçen olaydan anlaşıldığı gibi, mutlak olarak eğitimcinin başarısızlığına indirgenemez, eğitimin muhatabı olan kişinin değişme iradesi (istemese ve diğer sebepler-şartlar) yok sayılamaz.

Nuh (a.s) bir peygamber olarak üstün bir eğitici kimliğe sahiptir, ancak oğlu hidayeti istememiştir.

İÇİMDEKİ CENNET

Seneler önceydi. Dünyanın bu kadar büyük, insanların bu kadar çok olduğunu bilmiyordum. Annemin şefkati, babamın koruması ve kardeşlerimin sevgisi ile büyüyordum. Küçük kalbimi Rabbimin sevgisi doldurmuştu. Anneme bakarak namaz kılıyor, ellerimi açarak duâ ediyordum. Duâlarımın ilk başını cennet özlemi süslüyordu. “Allah’ım! Beni, annemi, babamı, kardeşlerimi ve bütün Mü’minleri cennetine koy. Âmin” diyerek ellerimi yüzüme sürerken büyük bir zevk duyuyordum.

Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından ayaklarının altında CENNET olduğu müjdelenen annem anlatmıştı bana cenneti; “Sütten, baldan ırmaklar, üzümler, elmalar, muzlar, evler, arabalar, oyuncaklar, istediğin her şey var orada yavrurum” demişti. Ben sormuştum, o söylemişti.

- Anneciğim! Orada konuşan, yürüyen bebekler, akülü arabalar, fındıklı çikolatalar da var mı? Tabii var yavrurum! Bu dünyada Allah’ın emirlerine uyan herkese orada daha çok şeyler var, demişti annem, kardeşimi uyuturken.

Bu sözlere küçük kardeşim de çok sevinmişti. Henüz yeni konuşuyordu. “Ben de Allah diyecem” diyordu tatlı tatlı. “Allah bana mamalar verecek” diyordu bir de gülerken.

Annem bir yandan kardeşimi uyutuyor, bir yandan da bana cenneti anlatıyordu.

“Cennet o kadar güzel bir yer ki yavrurum! Orada ne üzüleceğiz, ne de ağlayacağız: Kavga yok, kötü söz yok, küsme yok, kin yok. Müslüman kardeşlerimizle buluşacağız, birbirimize gülerken “selam” diyeceğiz. Allah nasip ederse Peygamberimizi (sallallahu aleyhi ve sellem) göreceğiz. Bir de Allah’ı göreceğiz ki, onu görenler cenneti bile unutacaklar. Müslümanların en büyük isteği ve mutlulukları, Allah’ı görmek olacak. Kâfirler ise en çok Allah’ı göremedikleri için üzüлüp pişman olacaklar.”

Cenneti dinlemek bana büyük bir zevk veriyordu. Gidip gelip anneme “Cennette daha neler var, ne zaman gideceğiz anneciğim?” diyordum. Annem sabırla cenneti anlatıyor, kimi zaman Kur’an’ı açıyor ve oradan cennet ayetleri okuyordu.

Cennet özlemi ve hayâliyle büyüyordum. Artık aklım çoğu şeye eriyordu. Dünyanın ne kadar büyük ve insanların ne kadar çok olduğunu anlıyordum. Anladığım sadece onlar değildi. İnsanlar ne kadar yanlış bir hayat yaşıyordu. Allah'ın emirlerini tutmuyor, kötülük yapıyor, birbirlerini üzüyorlardı. Acaba bu insanlar cenneti bilmiyorlar mıydı? Mutlaka anlatmalıydım. Cenneti bilseler böyle yaparlar mıydı? O güzellikleri, bitmeyecek mutlulukları bilenler yine bu kötülüklere devam eder miydi? Korkuyordum, büyüyünce acaba ben de mi böyle olacaktım?

- Anneciğim, diyordum. Ben şimdi ölmek istiyorum, yani küçükken hemen cennete gitmek istiyorum. Büyüyünce kötü olmaktan korkuyorum. Çocukken ölenler cennete gidiyorlar ya onun için ben büyümeden ölmek istiyorum.

Annem yine o tatlı sesiyle anlatmaya başlıyordu:

“Bak yavrum; çocukken ölenler tabii ki cennete giderler. Ama önemli olan Allah'ın rızasını kazanarak cennete gitmek. Küçükken ölmeyi değil, büyüyüp Allah'a kul olmayı istemelisin. Cennetin birçok bölümleri var. Cennete giren herkes aynı derecede olmayacak. Kim daha çok ibadet etmişse, Allah'ın rızasını kazanmışsa onlar daha üst derecelerde olacaklar. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve selem)'e, sahabelere daha yakın olacaklar. Herkes ameline göre Allah'ı görecek. Kimi çok, kimi az. Kimi her gün, kimi ayda bir. Öyleyse neden en iyi derecelerde olmayalım?” Ve ekledi annem Hz. Ali'nin sözünü: “Kişinin Rabbini bilerek ölmesi bilmeden ölmesinden daha iyidir.”

Annemin bu sözleri içimi yine ferahlatmıştı. Bundan sonra ölmeyi değil Allah'a daha yakın olmak, O'na daha çok ibadet edebilmek için yaşamayı istiyordum. Cennet özlemi hâlâ içimdeydi. Ama bir şeyler daha eklenmişti bu özleme. Amacım sadece cennet değil, cennetin en üst dereceleri idi. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve selem)'e komşu olanlardan, bir de Allah'ı en çok görenlerden olmak istiyordum.

Gün geçtikçe büyüyordum ve içimdeki özlem de büyüyordu...

Raziye Nur Tuna/2001

Ânın Vâcibi

Önemli olan; çok şeyler yapmak değil, DOĞRU şeyler yapmaktır.

Ânın vâcibi; bulunulan duruma göre, o anda yapılması gereken en önemli şeydir.

Bazen yemek yapmaktır ânın vâcibi. Bazen hasta bakmak. Bazen anne-babaya ilgi, akrabayı ziyarettir. Bazen namaz kılmak, Kur'an okumaktır. Çocuğun altını değiştirmektir, karnını doyurmaktır. Öğüt vermektir, eğitmektir. Tevbedir bazen, istiğfardır. Yetimin başını okşamak veya komşuda bir çay içmektir. Bazen evde oturmaktır. Bazen tebliğ, bazen cihaddır.

Mü'min; akıllı, basiretli olmalı, her zaman ÂNIN VÂCİBİ'ni belirlemeli ve önemlilik sırasına göre yapacaklarını düzenlemelidir.

Unutulmamalıdır ki, zamanı geri getirmek ve bazı hataları düzeltmek asla mümkün değildir.

Yapılacak İşlerin Önemlilik Sırası

- Hemen yapılması gerekenler (sonradan telafisi mümkün olmayanlar)
- Ertelenebilirler
- Vazgeçilebilirler

Ağır bir hastayı ziyaret için YARIN çok geç olabilir.

Bazen birçok işin bir anda yapılması gerekir. Kişi canının istediğine değil, yapılması gerekene öncelik vererek hem sıkıntıdan kurtulur hem de daha çok sevap kazanma duygusuyla rahatlar.

Ebeveyn, çocukların eğitimi, terbiyesi ve disiplini için gerekirse uyularını azaltmalı; gelmelerini, gece oturmalarını düzene sokmalıdır.

ÂNIN VÂCİBİ

Geldiğinde son derece morali bozuktu. Ne diyeceğini, ne yapacağını bilemiyordu. İki çocuk onu iyice bunaltmış, hayatını alt-üst etmişti. Toplantılara gidemiyor, evde kitap dahi okuyamıyordu. Ev işleri, çocukların işleri... İbadete (!) vakti yoktu nerdeyse.

Daha çok çocuğu olanın ne yaptığını öğrenmek istiyordu.

Konuştukça rahatladı:

- Sen çocuğun altını temizlerken ibadet yapmadığını mı sanıyorsun?

- Karnını doyururken?

- Gece tatlı uykundan uyandığın zaman?

- Allah için, O'nun rızasına uygun yaptığın her iş İBADETTir, salih ameldir.

- Çocuk yetiştirmek için belli bir dönem vardır. Daha sonra istesen de olmayacak.

- Şu anda onlarla ilgilenmen ânın vacibidir.

- İleride (inşallah) kendine ayıracak çok vakit bulacaksın.

- Biz istesek de birkaç kişilik amel yapamayız. En iyisi çocukları güzel yetiştirmeye çalışıp onların da sevabını alalım.

- Çocuklarla dışarı çıkmak, toplantılara gitmek zordur. Evde okuma-öğrenme imkanın varsa bir dönem sabret, veya arkadaşlarının size gelmelerini sağla.

- Hem biz bu okuduğumuz kitapları ne zaman uygulayacağız?

- Niyetine göre sevap alacaksın zaten.

- Sen "halife" büyütüyorsun: bundan daha büyük bir şey mi olur?

- Babaları ilgilenmiyorsa dert etme, kim uğraşırsa sevabı o alır.

- Unutma, Allah kimseye kaldıramayacağı bir yük yüklemes.

Acaba O'nun yüklemediklerini yüklediğimiz için mi asıl görevimiz zor geliyor? Zaruri olanlarla keyfi olanları iyi belirlememiz lazım. Mesela misafire ikram gereklidir. Ama bunu abartarak maddi-manevi külfet oluşturmak, çocuklara ayırmamız gereken vakti heba etmek yanlıştır.

Konuştukça "Allah için yapılanların ve çekilen sıkıntıların sevap kazanma vesilesi" olduğunu anladı ve bakış açısını düzelitti.

Bu arada, kırma, dökme, çarpma gibi strese sokan engellerin olmadığı, sade eşyalı bir ev ortamında, çocuklarının güzelce oynaması onu rahatlattı. Ve tebessüm eder bir vaziyette, teşekkür ederek ayrıldı.

ALLAH BİLİNCİ

Allah'ı Gereği Gibi Tanımak

Çocukluk yaşı genelde ezber ve taklit dönemidir. Birçok iman esası bu yaşlarda ezberletilmeli ve öğretilmelidir. Daha sonra çocuk zihnindekilerin mâna ve hikmetini kavrayacaktır.

İbn Abbas'tan Rasulullah (a.s) şöyle buyurmuştur;
“Çocukların (ağzını) ilk olarak Kelime-i Tevhid (LA İLAHE İLLALLAH) sözüyle açınız. Ölüm anında onlara LA İLAHE İLLALLAH sözünü telkin ediniz.” (Hâkim, Kenzül Umman)

Günlük duâlar ve zikirler sesli okunarak, sürekli Kur'an dinlenilerek ilk bebeklik devresinden itibaren Allah ismine aşinalık kazandırılmalıdır.

- Bir işe başlarken = **BİSMİLLAH** (Allah'ın adıyla).
 - Hayret ve acizlikte = **SUBHANALLAH - ALLAHUEKBER** (Allah eksikliklerden uzaktır-Allah en büyüktür).
 - Her hâl ve durumda = **ELHAMDULİLLAH** (Övgü Allah'adır).
 - Hata ve kusurda = **ESTAĞFİRULLAH** (Allah'tan bağışlanma dilerim).
 - Sıkıntı ve üzüntüde = **LA HAVLE VELA KUVVETE İLLA BİLLÂH** (Allah'tan başka güç ve kuvvet yoktur).
 - Bir güzellik karşısında = **MAŞAALLAH** (Allah'ın dilediği olur).
 - Karar vereceğinde = **BİİZNİLLAH** (Allah'ın izniyle).
 - Arzuladığında = **İNŞAALLAH** (Allah dilerse)
 - Kızdığında = **FESUBHANALLAH** (Allah yücedir- Eksikliklerden uzaktır).
- Allah korusun, Allah'a sığınırım, Allah razı olsun** gibi bir günde defalarca söylenen-söylenmesi gereken bu sözlerle çocuk, “Allah'ın hayatın merkezinde olduğu” fikrine daha küçükken alışacaktır.

Konuşmaları esnasında Rasulullah (a.s)'ın sık sık istiğfar ettiği düşünülecek olursa, zikrin sadece oturup belli sayılarda söylenen değil, duruma göre günün, hayatın her alanına yayılan bir anma olduğu görülecektir.

Konuşmaya başlayan çocuğa bilhassa Allah'ı tanıtıcı ayetlerin (Furkan 2, İsra 111) öğretilmesi Rasulullah (a.s) tarafından tavsiye edilmiştir. (İbnu Ebi Şeybe)

Bu ayetler ve duâlar çocuklarda sağlam bir Allah bilinci oluşturacak, görmediği ancak merak ettiği bir varlığın özelliklerini tanıyarak kalbine O'nun sevgisini yerleştirecektir.

“Göklerin ve yerin mülkü O'nundur; çocuk edinmemiştir. O'na mülkünde ortak yoktur, her şeyi yaratmış, ona bir düzen vermiş, belli bir ölçüyle takdir etmiştir.” (Furkan 2)

“Ve de ki: “Övgü (hamd) çocuk edinmeyen, mülkte ortağı olmayan ve düşkünlükten dolayı yardımcıya da (ihtiyacı) bulunmayan Allah'adır.” Ve O'nu tekbir edebildikçe tekbir et.” (İsra 111)

Çocuğun zihninde bir binanın temeli atılacaktır. Doğru bir Allah inancı oluşturacaktır bu temeli. Binayı (dini) ayakta tutan, sarsıntılara karşı koruyan da temelin sağlamlığı olacaktır.

Çocuk küçüklükte öğrendiklerinin birçoğunu belki ileride hatırlamayacaktır. Yani temel görülmeyecek veya zâhirde pek az görülecektir. Ama farkında olmadan düşüncelerine, hareketlerine yansiyacaktır.

“Çocukluğumda nasılsa bir gün aklıma takıldı. Allah'ın zatı, şekil ve mahiyeti hakkında düşündüm. Aklımdan geçenlerle O'nu kıyasladım. Ama sonra bu düşüncemi **“O'na benzer hiçbir şey yoktur. O işitendir, görendir”** (Şûra 11) ayetiyle kafamdan uzaklaştırdım.” (Abdulvehhab eş Şârânî)

Sabah-akşam, yatarken-kalkarken, yemekte, tuvalete girip çıkarken, eve giriş çıkışlarda okunan ve öğretilen günlük duâlar, ayet ve hadisler **Allah'lı bir hayata** çocukları alıştırmak bakımından oldukça önemlidir.

İbn Abbas'tan:

Bir gün Peygamber (a.s) ile aynı binek hayvanı zerindeydim. Bana: "Ey delikanlı! Gel sana bazı cümleler öğreteyim" dedi ve Şöyle buyurdu: "Allah'ın buyruklarını gözet ki, Allah da seni gözetip korusun. Allah'ın rızasını her işte öncelikli tut ki, Allah'ı (yardımcı ve yol gösterici olarak) nnde bulasın. Bir Şey isteyeceksen sadece Allah'tan iste. Yardım dileyeceksen, Allah'tan dile. Ve bil ki, bütün insanlar toplanıp, sana fayda sağlamaya çalıŐsalar, ancak Allah'ın senin için takdir ettiği faydayı temin edebilirler. Yine eğer bütün insanlar sana zarar vermeye kalksalar, ancak Allah'ın senin hakkında takdir ettiği zararını verebilirler. Kalemler kaldırılmıŐ, sayfalar drlmŐtr." (Tirmizî)

Henüz fitrattan uzaklaŐmadıkları için, küçük çocukların bir delile ihtiyaç duymadan kalplerinin imana açılması Allah'ın büyük bir lütfudur.

SAMİMİ İMAN

Anlatılır: Bir yağmur duâsından sonra başlayan yağmurda, küçük bir kız çocuğu haricinde herkes ıslanır. Küçük kız ıslanmaz, çünkü o Allah'ın yağmur yağdıracağına inandığı için yanına şemsiyesini almayı unutmamıştır...

Başka bir çocuk, boyunun büyümesi için Allah'a duâ ettiğini anlatır. Ve ardından hemen aynaya baktığını... Yani o kadar güvenir ki Allah'a, hemen isteği gerçekleşecek sanır. Uzamadığını görünce de Allah'a hiç küsmediğini söyler...

Adem bin Ebi İyas, Tefsir'inde Muhammed b. İshak'tan şu olayı nakletmektedir: Malik el-Eşcaî Peygamber (a.s.)'a gelerek şöyle der: "Oğlum Avf esir alındı." Bunun üzerine Peygamberimiz (a.s.) ona şöyle dedi:

-“Ona bir elçi gönder. Elçi ona: Rasulullah (a.s.) senin “la havle ve la kuvvete illa billah” sözünü çok söylemeni emrediyor, desin. Elçi ona geldi ve durumu bildirdi. Avf da hemen “la havle ve la kuvvete illa billah” demeye başladı. Avf'ı sırimla/kamçıyla bağlamışlardı. Avf'ın sırimı aniden çözüldü ve dışarı çıktı. Hemen dışarıda onlara ait bir deve gördü ve deveye bindi. Avf kendini birden, kendisini bağlayan insanların avlusunda bulunca bağırdı. Bunun üzerine onların hepsi onu takip etti. Ama o bir anda ana babasına yetişerek kapıdan seslendi. Babası oğlunu görünce “Kabe'nin sahibi olan Allah'a yemin ederim ki bu Avf'tır.” dedi. Anası da “Vah vah! Avf gördüğü acı ve ızdırapdan dolayı perişan!” dedi. Babası ve hizmetçi hemen ona doğru koşular. Derken Avf, babasına olup bitenleri anlattı...” Böylece Avf kurtuldu. (İbn Receb, Camiu'l-Ulum ve'l-Hikem)

Yukarıdaki olayı çocuklarıma anlattığımdan kısa bir süre sonra çocukların en küçüğü bir odada kilitli kalmıştı. Hepimiz anahtarı zorluyor ve açmayı bir türlü başaramıyorduk. Bu arada 9-10 yaşlarındaki kızım anahtarı aldı ve “lâ havle velâ kuvvete illâ billâh” diyerek kapıyı açtı.

Bu ve benzer olaylar küçüklerin tertemiz kalplerinin, samimi imanlarının göstergesi ve onların Allah tarafından ödüllendirilmeleri değil midir?

Çocuğa her zaman Allah'ın emri doğrultusunda hareket edilmesi gerektiği anlatılmalı; O'nun sevgisini -rızasını- cennetini kazanmanın hedef olduğu belirtilmeli; bunu anne-baba çaba ve davranışları ile göstermelidir.

'Allah (c.c) dedi', 'Allah'ın Rasulü dedi', 'Allah bunu sever', 'Peygamber (a.s) böyle yapmış, böyle yapmamızı istemiş' gibi sözler çocuğun kafasında ölçülü bir hayatın başlangıcını oluşturur.

"Allah'ım kendimi Sana teslim ettim. Yüzümü Sana çevirdim. (Rızanı) isteyerek (azabından) korkarak sırtımı Sana dayadım. Sana sığındım. Sana karşı yine Senden başka sığınak yoktur. İndirdiğin kitaba ve gönderdiğin Peygambere inandım."

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
"Eğer bu duâyı yapıp gece ölürsen iman üzere ölürsün, ölmez de sabaha çıkarsan hayra kavuşursun." (Buhârî, Müslim)

İnsan-Allah ilişkisi, köle-efendi veya halk-zalim hükümdar ilişkisi gibi değildir. Sağlam bir iman, teslimiyet ve salih amellerle insan Allah'a dost olabilir.

"İyilik yaparak kendisini Allah'a teslim eden ve İbrahim'in hanif dinine uyan kimseden daha güzel din sahibi kim olabilir? Allah İbrahim'i dost edinmiştir." (Nisa 125)

**ALLAH'I GEREĞİ GİBİ TANIYAMAMAK
ŞİRKİN VE KÜFRÜN EN ÖNEMLİ SEBEPLERİNDİR.**

Allah'ı, Kendi Kitabında Tanıttığı Gibi Tanımak Esastır

- Allah'ın varlığını ispat etmeye çalışmak yanlıştır. Kur'an dışı bir metoddur. (Allah Kur'an'da varlığını tartışmaya açmamış, tek ilah olduğunu bildirmiştir.)
- Gerçek dışı menkıbeler ve mucizevî arayışlardan uzak durulmalıdır.
- Hayalle gerçeği ayırt edemediği bir dönemde (3 yaşlarında) çocuğa hayalî şeylerden bahsetmemek ve izletmemek gerekir (masal-çizgi film v.s). Görmeden inandığı Allah'ı, hayal ve gerçek dışı şeylerle karıştırabilir.

İman edip de imanlarına zulmü (şirki) bulaştırmayanlar var ya; işte güven onların hakkıdır. Doğru yolu bulmuş olanlar da onlardır. (En'am 82)

Allah (c.c), çocuğun anlayabileceği sıfatlarıyla tanıtılmalı, şu anda (dünyada) görülmeyeceği ama O'nun sözünü tutan iyi insanların ahirette O'nu görebileceği açıklanmalıdır.

Çocuklara Allah'tan başka ilah (boyun bükülecek, sözü dinlenecek, sevilecek, korkulacak) olmadığı, anlayacağı dilde anlatılmalıdır. Tek olduğu, ortağı ve benzeri olmadığı üzerinde ısrarla durulmalıdır.

Çocuklara, Allah hakkında gerekli ve doğru bilgiler zamanında verilmelidir.

Allah'ın her şeye gücü yettiği, her şeyi duyan, gören, bilen olduğu hatırlatılmalı, devamlı kendisiyle beraber olduğu hissettirilmelidir.

Allah'ın verdiği sayısız nimetler sık sık hatırlatılarak Allah'a şükretmesi öğretilmelidir.

Çocuğun etrafında Allah ve O'nun Rasulünün sözleri karşısında hemen boyun bükten, teslim olan, bir yanlış yaptığında tevbe ederek af dileyen, gözyaşı döken kişilerin olması, öğrenmesini kolaylaştıracak, samimiyetinin ve duygularının gelişmesine yardımcı olacaktır.

Günlük duâlar sadece öğretilmekle kalmayıp, sürekli yanında okuyarak, okunması sağlanarak alışkanlık kazandırılmalıdır.

İsteklerini samimi olarak 'duâ' ile Allah'a bildirmesine, Allah'la irtibatının sağlam olmasına çalışılmalıdır.

Çocuğa, istediklerinden bazılarının yerine gelmeyebileceği, yine de duâ etmesinin bir ibadet olduğu ve Allah'ın hoşuna gittiği öğretilmelidir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor: “Müslüman, içinde günah olmayan bir duâ ettiğinde, sıla-i rahmi (akraba ilişkilerini) kesmedikçe, Allah o kuluna duâsı sebebiyle üç şeyden birini verir. Ya istediğini hemen verir, ya ahiret gününde vermek üzere biriktirir, ya da benzer bir günahına karşılık sayar. Yanındakiler dediler ki: “O zaman çok çok duâ edelim.” Buyurdular ki: “Allah da çok çok kabul eder.” (Tirmizî)

İmanın sürekli sulanması, beslenmesi gerekir. Böylece kuvvet kazanır, kök salar ve dallanıp budaklanarak meyve verir. (Yeni bilgiler, salih ameller, güzel arkadaş ve örnekler, devamlı ve düzenli çalışmalar buna bir vesiledir.)

Kökü sağlam olana dış etkenler ne kadar zarar vermeye kalkışsa da o yine dimdik ayakta kalmayı başarır.

DİN, BİR HAYAT TARZIDIR.

Bir duygu, düşünce ve yaşam biçimidir.

Dolayısıyla hem bütünlük, hem süreklilik arz eder.

Aile, çevre, okul, iş... Çocukluk, gençlik, ihtiyarlık...

Safhalar uç uca değil,

İÇ İÇE geçmiş bir BÜTÜNDÜR.

TEK DOSTUMSUN ALLAH'IM

Bana şahdamarımdan
Daha yakınsın Allah'ım!
Seni uzaklarda arayanlara
Şaşarım.

"Allah'ım!" derim
Duyarsın.
Ne yapsam haberdarsın.
Dünyada da,
Ahirette de,
Tek dostumsun.
Sensiz ben ne yaparım
Allah'ım!

Gizli açık her şeyi
Bilirsin.
Her zaman, her yerde,
Her şeyi görürsün.
Ben nerede isem
Hep benimlesin.
Senden uzak kalmak
Ne acıdır
Allah'ım!

"Ömrümün en hayırlısı
Son ömrüm,
İşlerimin en hayırlısı
Son işim,
Günlerimin en hayırlısı
Sana kavuştuğum gün olsun
Allah'ım!"

SORUMLULUK BİLİNCİ

Allah Rasulü (a.s.) buyuruyor:

“Allah işini dikkat ve itina ile yapan kulunu sever.” (Beyhâkî)

Allah'ı gereği gibi tanıyan, gereği gibi seven ve korkan, imtihan ve hesap bilincinde olan bir kişi artık Allah'a, insanlara ve tüm varlıklara karşı sorumluluğunun bilincindedir. Yaptığını Allah için yapacak, kaçındığından Allah için kaçınacaktır. Sevdiğini Allah için sevecek, kızdığına Allah için kızacaktır. Her an Allah'ın kontrolünde olduğunu bilecek, davranışlarına yalnızken bile dikkat edecektir.

“Ey iman edenler, Allah'tan korkup sakınırsanız, o size iyi ile kötüyü ayırt edici bir anlayış verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Allah büyük lütuf sahibidir.” (Enfal 29)

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“NEREDE OLURSAN OL ALLAH'TAN KORK, KÖTÜLÜĞÜN PEŞİNDEN HEMEN İYİLİK YAP Kİ ONU GİDERSİN. İNSANLARA DA GÜZEL AHLÂKLA MUAMELE ET.” (Tirmizî)

Temim ed-Dari anlatıyor:

Peygamber (a.s) "DİN SAMİMİYETTİR (içtenliktir)" buyurdu. Biz "kime karşı" diye sorduk. Bunun üzerine o, "Allah'a, Kitabına, Rasulüne, Mü'minlerin idarecilerine, bütün Müslümanlar'a (karşı samimi olmaktır)" buyurdu.

(Müslim, Ebu Davud)

Çocuk kendisiyle barışık olmalı, kendisini olduğu gibi kabul etmeli, olumlu bir kişilik geliştirmelidir. Anne-baba çocuğa değer verdiklerini hissettirmeli, çocuğun doğru bir özgüvene sahip olmasına çalışmalıdır.

Aşırı himaye ederek ve tüm sorumluluklarını üstlenerek yetersiz bir özgüvene veya aşırı özgüven vererek kendini üstün gören bir kişiliğe sahip olmamasına dikkat edilmelidir.

Onlara hislerinden utanmaması ve rahatlıkla ailesine açılabilmesi imkânı tanınmalıdır. Hiçbir zaman duyguları rencide edilmemeli ve bunları rahatlıkla paylaşabileceği güven ortamı oluşturulmalıdır.

İslami esaslara uygun olmak kaydıyla çocuğun ilgi duyduğu şeylere ilgi göstermek, çocukla iletişimi daha da kolaylaştırır.

Çocuğun okulda, televizyonda, sokakta, başka modellere meyletmemesi için; evinde, güzel modellerle ve olumlu tepkilerle karşılaşması gerekmektedir.

Doğru-samimi bir örneklik olmadığı takdirde, çocuklarda istenilen güzellikler ortaya çıkmayacaktır. Hatta onlar “ama sen” karşı duruşunu göstereceklerdir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Kim bir çocuğa ‘buraya gel, sana bir şey vereceğim’ der de vermezse ona bir yalan (günah) yazılır.”

(Ahmed bin Hanbel)

**“Kim Allah’tan korkarsa
(Allah) ona bir çıkış (yolu) yaratır.”**

(Talak 2)

Televizyon

- Hak ile batılı karıştıran
- Birçok haramı meşrulaştıran
- Güzleri günaha alıştıran
- Kafaları karıştıran
- Doğru bir din/İslam algısına engel olan
- Vakit katili

Böyle bir âleti başköşeye oturtmak, onsuз bir hayatı düşünememek, kontrolsüz, gelişigüzeli kullanmak; imtihanı, çocukların eğitimini ve âhiretini ciddiye almamak demektir.

25 yaşında bir genç, 20 sene günde 5 saatten 40.000 saat televizyon seyrediyor. Bir üniversite eğitimi ortalama 4.000 saat. Yani bir genç 10 üniversite bitirecek zamanı tv karşısında boşa harcıyor. Tahribatı da cabası...

Saatlerini televizyon karşısında lüzumsuz, hatta kötü programlar seyrederek geçirenler, çocuklarında hangi kontrolü sağlayabileceklerdir?

Onlar uyuduktan sonra seyretmeyi tercih edenler, Allah'tan hangi yardımı isteyecek veya görebileceklerdir?

Bilgisayar, internet ve cep telefonu da kontrollü kullanılmadığında televizyonun verdiği zararları verecek, aile ve gençler için büyük bir tehlike oluşturacaktır.

“NASIL HÜKMEDİYORSUNUZ?”

*Kardeşlerimi ziyarete giderim zaman zaman...
Anne bebek bekliyordur veya küçük bir bebeği vardır veya ortada oynayan çocukları...
Başköşede devamlı açık olan bir televizyon...
Ve içinde her şey...
BİZ MÜSLÜMANIZ...
Biz her şeyin hesabını vereceğimizin bilincindeyiz.
Biz öylesine bir hayat yaşayamayız.
Biz başkaları gibi olamaz, onlara benzeyemeyiz.
Bir alışkanlık mı bu?
Bir gaflet mi?
Bir entelektüellik, bir çağdaşlık mı?
Bir gündem, bir boşluk doldurma mı?
Nasıl bir kulluk anlayışıdır bu?
Boş, batıl-haram ses ve görüntülerin sürekli beyni ve vakitleri meşgul etmesi hangi kulluğa sığar, hangi kitapta yazar?*

“Size ne oluyor? Nasıl hüküm veriyorsunuz? Yoksa (elinizde) ders okumakta olduğunuz bir kitap mı var? İçinde, neyi seçip-beğenirseniz, mutlaka sizin olacak diye.” (Kalem 36-38)

Anne karnında her türlü lüzumsuz reklâm, müzik, film ve programları, yalan-yanlış haberleri duyarak dünyaya gelen bebeklere, gözünü televizyon ile açıp kapayan çocuklara merhamet edelim!

Kendileri haberleri (!) seyretmekle, çocuklara sadece çizgi film seyrettirmekle avunan ebeveynler...

İslâmî kanallarda çok güzel tefsir, hadis, fıkıh vb. programları olduğunu gerekçe gösteren aileler...

Onlara, haberlerin ve çizgi filmlerin çok masum olup olmadıklarını, çocukların hangi tefsir programlarını dikkatle dinlediğini,

SORMAK İSTİYORUM!

Veya sadece kanal değiştirirken görülenlerin ve program aralarındaki reklmlerin tahribatını...

Veya bir programın bitmesi için kaç namazı geciktirdiklerini...

Veya ayetlerin alaya alındığında oradan uzaklaşılması gerektiği ile ilgili ayeti 'horoz dövüşü' haline getirilen tartişmalardan dolayı kaç defa ihmal-iptal ettiklerini...

Veya program tercihi ve seyredip seyretmeme gibi konulardan dolayı, televizyon olan bir evde mi yoksa olmayan bir evde mi baskının daha çok olduğunu...

*Size, 'alın, televizyonunuzu çöpe atın' demiyorum. Sadece **HESAB**'ı ve ileride '**Acaba nerede hata yaptık**' diye sormamanız gerektiğini, hatırlatmak istiyorum.*

**ÇOCUKLARA
SORUMLULUK
KAZANDIRMA**

Hazırlık ve Alışkanlık Dönemi

Çocukluk bir sorumluluk dönemi değildir. Ancak hazırlık, eğitim ve alışkanlık dönemidir.

Amacımız, çocuğu her an mutlu etmek değil, onu hayata hazırlamaktır. Çocuk, kendi iyiliği ve mutluluğu için bir takım kurallara uymayı, arzularını erteleyebilmeyi öğrenmelidir.

Onun kişiliğine saygı gösterilmeli, onu büyük bir insan gibi dinlemeli, fakat ondan büyük insan davranışı beklenmemelidir.

İyilerin tembelliği, kötülerin hâkimiyetini hazırlar.

Çocuğun, buluş çağından itibaren ayakları üzerinde durabilecek, hayatı tek başına göğüsleyebilecek, aile ve anne-babası gibi bakmakla yükümlü olduğu kimselerin sorumluluğunu üstlenebilecek bir seviyeye gelmesi için çalışılmalıdır.

Evliliklerdeki anlaşmazlıkların çoğu, küçüklükten anne-babanın çocuklarını kendi cinsiyet ve fitratlarına uygun sorumluluklara alıştırmamalarından kaynaklanmaktadır. Birden karşılaşılan ev ve geçim sorumluluğu, bocalamaya sebep olmaktadır.

Çocuklar yaşına göre, sorumlu oldukları işleri bilmeli, bu işleri birisinin söylemesi ile değil, kendileri görerek yapma becerisini kazanmalıdırlar. Çocukların bu işleri içlerinden gelerek, isteyerek ve severek yapmalarının sağlanması hem aileyi, hem çocukları sıkıntıdan kurtaracak ve işleri zevke dönüştürecektir.

Gücünü aşan ağır yükümlülükler, çocuğu isyana sevkeder!

Çocuklara, bayramlarda, düğün, ziyafet ve pikniklerde, mescid ve toplantılarda ve dışarıda yapılabilecek bazı işlerde görevler verilerek sorumluluk kazanmaları sağlanmalıdır.

Çocuk, herkesin bayram namazından sonra birbirini güzel duâ ile tebrik ettiğini, kalplerinin sevgi, merhamet ve iyi duygularla dolduğunu görür. Akraba ve dost ziyaretleri ruhuna bir coşku verir. Çocuğun bu güzelliklere alışkanlık kazanması ve bunları sürdürmek istemesi, küçükken bunları yaşamasına bağlıdır.

Çocuklar kapasite ve kabiliyetlerine göre küçüklükten itibaren büyük hedeflere yönlendirilmelidirler. (Önce ve her halükârda iyi bir Müslüman, daha sonra geçimini sağlayabilecek, insanlara faydalı olabilecek bir sanat-meslek.)

Çocuk küçük görülerek, anlatılması gereken birçok şey ileriye bırakılmamalıdır.

Yaşlıları Filistin'de taş atarken, bombalar altındayken onların küçük muamelesi görmesi, nazlı büyütülmesi onlara büyük sorumluluklar kazandırmayacaktır.

Peygamber (a.s) Ali (r.a)'a 15 yaşında kılıç kuşanmasını tavsiye etmiş, Üsame bin Zeyd (r.a)'ı 17-20 yaşlarında iken ordu komutanlığına atamıştır.

Çocuk eğitiminde teşvik, tehditten daha iyi sonuç verir.

Çocuklar, duygulara hitap eden, coşku ve heyecan veren programlara bilhassa götürülmeli, mümkünse bu tür programlarda rol veya görev almaları sağlanmalıdır.

Çocuk, nefsine hâkim olmayı öğrenmelidir. Her an her istediğini almaya alıştırmamalı, imkân-ihitiyaç kavratılmalı, sade hayat sevdirmelidir.

Allah Rasülü (a.s) buyuruyor:
“SADE HAYAT
İMANDANDIR.”

(Ebu Davud)

YÜREĞİM MED-CEZİR

Hep “gel-git”ler yaşıyor yüreğim.

Ben bir anneyim.

Sabah kaldırmaya gittiğimde çocuklarımı, o derin ve güzel uykularına kıyamam. Şefkat kaplar tüm bedenimi. Kaldırmakla kaldırmamak arasında “gel-git”ler yaşarım. Sonra aklım girer devreye. Gerçekler serilir gözümün önüne.

- Haydi yavrum sabah namazına kalkın, derim; yüreğimin hislerini bastırarak.

Yemeğe gelmeyince bir çocuğum, evin düzenine uymadığı için kızarım. Zaman geçince içim yanar; yemek hazırlayayım, çağırayım, yanına götürüyem isterim.

Hayır hayır diyerek duygularımı bastırırım sonra. Disiplinsiz, gelişigüzel yaşanan bir hayata alışmalarına sebep olmaktan korkarım.

Herkesin keyfine göre yaşadığı bir evin yoruculuğunu bilmeliler.

Birlikte yemek yerken; sevdikleri şeylere kendilerine düşecek payı düşünmeden yöneldiklerini görünce...

Ah yüreğim! Yine med-cezir!

Canları çekmişken hepsini yesinler mi?

Diğerleri anlayış gösterip, baksınlar mı?

Ama ya sonra, büyüdüklerinde?..

Arkadaşları arasında, bir toplulukta, anne-baba olduklarında veya bir yönetici olup hak dağıttıklarında...?

Kabaran yüreğimi sakinleştirmenin zorluğunu ne zaman anlayacaklar?

Üzülmesi; bozulması, iştahının gitmesi, sofradan kalkması pahasına...

- Sanırım bu kadarı senin için yeterli yavrum.

Büyüyorlar...

Yaşlarına, cinsiyetlerine, kapasitelerine göre sorumluluklarını kazandırmalıyım:

Yine yüreğim med-cezir!

“Henüz küçükler, nasıl olsa öğrenirler, boşver keyiflerini bozma, onlara söyleyinceye, öğretinceye kadar sen on defa yaparsın, uykuları var, dersleri var....” bir sürü mazeretler sıralarım kendimce.

Öğrenmeliler, alışmalılar, tecrübe kazanmalılar, sevmeliler.

Bastırırım yüreğimi yine.

Hayat zor, nasıl bir imtihanla karşılaşacaklar belli değil. Her şeye hazır olmalılar.

Zaman zaman bana yardım ederler, zaman zaman ben onlara yardım ederim. Bazen de ben yokmuşum gibi tüm işleri onlara bırakırım.

Biri gözleri mahmur kahvaltı hazırlarken, diğeri yatağın sıcaklığıyla ekmek almaya giderken...

Yüreğim yine med-cezir.

Kaldırmamalı mıydım? Uzun uzun uyusunlar mıydı? Biz yapamaz mıydık bunları?

Biz hayat sahnesinden çekiliyoruz yavaş yavaş.

Yeni oyuncular geliyor. Onları rollerine alıştırmalıyız. Sahneye çıktıklarında acemilik çekmemeliler.

Sahnede karmaşa, sahnede kaos olmamalı...

Öğrenme, tekrarın meyvesidir.

94 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

İslam, insanların fitrî isteklerini öldürmez. Bilakis onların meşru bir şekilde temin edilmesini sağlar.

Çocukları cennete özendir-
mek, güzel amellere teşvikte
çok önemlidir. Bu yüzden
her istediğini almak, doyum-
suzluğa alıştırmak, cenneti
dünyada yaşatmaya çalışmak
çocuğun zararınadır.

İmam Gazalî, çocuklara arkadaşlarından
daha süslü-pahalı elbiseler giydirmemeyi,
daha lezzetli-lüks yemekler yedirmemeyi,
çok yemeyi ayıp saymayı, hatta acıkınca ara
sıra katıksız ekmek yedirmeyi tavsiye eder.

Çocuğun içinde bulunduğu toplum gayr-i İslami bir toplum ise, çocuklar
o topluma uyararak ve onlara benzeyerek değil, tamamen farklı olma düşüncesi
verilerek büyütülmelidir. Ayrıca kavim/ırk değil, **ümme bilinci** verilmelidir.

Mü'min, her yönüyle başkalarından
farklıdır. Kılık-kıyafetinden yürüyüş
ve duruşuna, yatış-kalkışından yemek
yiyişine, hayata ve olaylara bakışından
duygu, düşünce ve davranışlarına kadar.
Onların içinde, fakat apayrı.

**“Onların
söylediklerine
sabret ve onlardan
güzellikle ayrıl.”**

(Müzzemmil 10)

Çocuklara kıyafet seçerken;

üzerinde resim ve uygunsuz slogan olmamasına,
takım- grup, bayrak ve sembollerinin olmamasına,
marka ve moda tutkusu oluşturmamasına,
cinsiyet ve yaşlarına uygun renk ve modelde olmasına,
İslam âdâbına uygun olmasına,
dikkat edilmelidir.

Çocukların kendi harçlıklarından belli bir kısmını hayır olarak vermeleri (infak etmeleri) sağlanarak, onlara cömertlik öğretilmelidir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
“Veren el alan elden hayırlıdır.”
(*Buharî, Müslim*)

Ebeveyn itidalli davranmalı; dışarıya karşı fazla fedakâr ve cömert olurken, evin ve çocuğun ihtiyaçlarını görmezden gelip ihmal etmemeli, sorumluluk alanını iyi belirlemelidir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
“(Helalinden) kendine, çocuğuna, eşine ve hizmetçine yedirdiğin şeylerin hepsi birer sadakadır.” (*Ahmed bin Hanbel*)
“Geçimini sağlaması gerekenleri ihmal etmek kişiye günah olarak yeter.” (*Hâkim*)

Çocuk paylaşmayı öğrenmelidir. Bunun en kolay yolu kardeşlerinin olmasıdır. Kardeşler; sevgi, şefkat, kalp yumuşaklığı ve can sıkıntısının da en önemli ilacıdır.

Şaka da olsa kardeşler arasında kıskançlığa sebep olacak sözlerden, hareketlerden ve karşılaştırmalardan kaçınılmalıdır.

Aralarındaki sevginin pekişmesi için birbirleri hakkında söyledikleri güzel sözler kendilerine bildirilmeli, hediyeleşmeleri sağlanmalıdır.

Çocuğa soru sorarak yapması gerekenleri kendi belirleme fırsatı verilmelidir. Böylece problem çözme ve karar verebilme yetenekleri gelişir, yapması gerekenleri daha çok severek yapar.

Soru sorarak düşündürmek
Peygamberî bir methodur.
Öğrenmeyi daha da kolaylaştırır.
(*Peygamber ve Genç: Sayfa 182*)

Çocuk, kendisi için istediğini başkası için de isteyebilmeli, kendisini başkasının yerine koyabilmelidir (empati). Bu, toplumsal davranış bozukluklarının temelinde yatan en büyük sebeptir.

Enes (r.a)'den, Rasulullah (a.s) şöyle buyurmuştur:
“Sizden biriniz kendisi için sevip arzu ettiği şeyi, din kardeşi için de sevip arzu etmedikçe gerçek anlamda iman etmiş olmaz.” (Buhari, Müslim, Tirmizi)

Çocuk, hem kendi hakkını talep etme, hak arama becerisini kazanmalı, hem de başkasının hakkına zarar vermeme bilincini geliştirmelidir.

Çocuk, doğası gereği benmerkezcidir. Anne baba, çocuğa; birbirine zıt seçenekler sunmamalıdır. Çocuk bunlardan kendine uygun olanı seçer. Böylece doğruluk değil, çıkarıcılık yönü gelişir.

Genelde çocuklar iç dünyalarında anne ve babalarından ayrılma korkusu yaşarlar. Bu, anne-babanın ölümü veya boşanmaları ile onlardan ayrılma korkusudur.

Çocuklara ölümün korkulacak bir şey olmadığı, Allah'a kavuşmak-cenneti kazanmak için bir geçiş olduğu, iyi amellerde bulunanların cennette buluşacağı güzel ve anlaşılır bir üslupla anlatılmalıdır.

(Melekler): **“Ey Rabbimiz! Onları da, onların babalarından, eşlerinden ve soylarından iyi olanları da, kendilerine vaad ettiğin Adn cennetlerine koy. Şüphesiz sen mutlak güç sahibisin, hüküm ve hikmet sahibisin.”** (Mü'min, 8)

Anne-babanın çocuklara yapacağı en büyük iyiliklerden biri, güzel geçinmeleri, onlara yuvalarının geleceği hakkında güven vermeleridir.

Çocukların yanında tartışmak doğru değildir. Çocuk tam olarak anlamadığı şeyleri farklı yorumlayacak ve bu iç dünyasında yaralanmalara sebep olacaktır.

Çocuğun olmadığı yerde (ki çocuk bunu tavırlardan anlar) veya yanında yapılan bir tartışma mutlaka tatlıya bağlanmalı, çocuğun güven duygusu sarsılmamalıdır.

Anne-baba arasındaki güzel iletişim, evin huzuru, çocuğun-gencin ileride meşru bir şekilde aile kurma isteğini olumlu yönde etkiler.

CENNET'İ KAYBEDERSEM...

*Annemi kaybedersem, üzülürüm, ağlarım;
Ama zamanla alışır ve unuturum.
Malımı kaybedersem, çalışır, tekrar kazanırım.
Evimi kaybedersem, yenisini yaparım.
Mesleğimi kaybedersem, başka meslek bulurum.
Köyümü, şehrimi, ülkemi kaybedersem, göç ederim diğer yerlere.
Yolumu kaybedersem, ararım, sorarım, bulurum.
Sınıfımı geçemezsem, aynı sınıfta bir daha okurum.
Fakir de yaşayabilirim, kör de, topal da.
Evsiz barksız da...
Kısa bir hayat değil mi sonunda.
Bir gün mutlaka bana da ölüm gelecek.
Ve hesabını vereceğim yaptıklarımın.
Tek tek.
Hiçbir yardımcı yok.
Yalnız başıma.
İnkârın, mazeretlerin faydası yok.
Allah'ın rahmetinden başka bir şeye güven yok.
Zorlu bir gün ve zorlu bir hesap.
Ebedî bir mutluluk mu, yoksa azap mı?
Heyecan ve korkuyla bekleyiş.
Geriye dönüş, tekrar deneme mümkün değil.
Ya ömrüm boyu korku ile ümit arasında yaşamışken ümidim son bulursa.
Ya Allah'ın rızasını,
Cenneti kaybedersem...
İşte o zaman...
Ne yaparım ben!...*

Cinsel Terbiye

Cinsel terbiye ciddi bir şekilde ele alınmalıdır. Zamansız ve gelişigüzel bilgiler verilmemeli, çocuktan soru gelmeden bu konulara girilmemelidir.

Soru gelince yalan ve yanlış bilgiler verilmemeli, teferruata girilmeden “Seni Allah yarattı, annenin karnında çocuk büyür, vakti gelince de dünyaya gelir” denilmelidir.

Çocuğun sağını solundan, iyiyi kötüden, kârlıyı zararlıdan ayırdığı zaman temyiz çağıdır. 7 yaş bu çağın başlangıcı kabul edilir. Bu yaştan itibaren ebeveynler ve eğitimciler doğru ve dengeli olarak, ahlâki prensipleri çocuklara kazandırmalıdır.

9-10 yaş birçok davranışın başlangıcıdır.

Namaz kılma,
Örtünme,
Yatakların ayrılması,
(Kız ve erkeklerin odaları, aynı cinslerin yatakları ayrılır.)
Yalnız banyo yapmaya başlama,
Karşı cins ile karışmamaya, ayrı oturmaya alışma.

Enes (r.a): “Buluğa erdiğim günün sabahı Rasulullah (a.s)’ın huzuruna çıkıp durumu bildirdim. Bunun üzerine “Artık kadınların arasına karışma” diye emretti. Bana bundan daha zor bir gün gelmemişti.” (Taberani)

Müstehcenliğin yaygınlığı, medyanın hayâsızlığı, çocukların masumiyetini bozmuş, sakınılması gereken çocukların yaşını düşürmüştür.

“Süslerini... kadınların henüz mahrem yerlerini tanımayan çocuklardan başkasına göstermesinler.” (Nur 31)

Örtünme, namaz, oruç vb. ibadetlere alıştırma ve süreklilikte (aklen ve bedenlen olgunluğa eriştiği halde) ‘mükellef olmadı’ diyerek geç kalınması, vaktinin geçmesine ve dolayısıyla sıkıntılara sebep olur.

Güzel Örneklik

Çocuğun önünde güzel ahlâklı, bilgi ve yaşantıda örnek olan bireylerin olması eğitimi kolaylaştırır. Karşılaştırma yapmadan, kıskançlık oluşturmadan, sevgi bağı kurularak gösterilen örneklik daha güzel bir sonuca götürür.

Olumsuz örnekler üzerinde fazla durulmamalıdır. Çocukların iyi örneklerle ihtiyacı vardır.

Asıl olan ise (Peygamber (a.s.)'i ve sahabeleri örnek alarak)
ÖRNEK OLMAYA yönlendirmektir.

“O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben böyle emrolundum ve ben Müslüman olanların ilkiyim.” (En'am 163)

Abdullah bin Mes'ud (r.a) şöyle diyor:

“Bir yol tutmak isteyen, ölmüş olan birinin yoluna tâbi olsun. Çünkü yaşayanlar fitneden kurtulmuş sayılmazlar. İşte tâbi olunması gerekenler, Muhammed (a.s.)'in ashabıdır. Bu ümmetin en faziletlipleri onlardır. Kalpleri en temiz olanları, en âlimleri ve en az külfet sahipleri onlardır. Onları Allah, Peygamberine arkadaş olsun, dinini ikâme etsin diye seçmiştir. Onların faziletlerini öğreniniz ve onların izinden gidiniz. Gücünüz nisbetinde onların ahlak ve yaşayışlarına sarılınız. Çünkü onlar dosdoğru yol üzereydiler.” (Rezîn)

HEP BÖYLE KAL

Her sabah uyanışını özlemle bekliyorum. Uykunu almış, dinlenmiş, sevinçli bir şekilde kalkıp hemen bizi araman ve kucaklayıp, “Hayırlı sabahlar anneciğim, hayırlı sabahlar babacığım.” demen beni o kadar mutlu ediyor ki, adeta bütün dertlerimi, sıkıntılarımı unutuyorum. Günümün başlangıcında bir umut oluyorsun benim için. Güzelliklerini yitirmiş bu dünyada bir cennet kapısı gibi geliyorsun bana.

Hep iyiliklerle, güzelliklerle yetiştirmeye çalıştık seni. Ama biz bunlara alışamadık yavrum. Biz sana bilgiyi öğrettik, sen bize uygulamasını gösteriyorsun. Bazen utanıyoruz senden. Bizim yapamadıklarımızı sen yapıyorsun. Tertemiz, pırıl pırıl kalbinle. Sen küçük bir hata işlediğinde hemen “Allah’ım affet” diyorsun. Bizler ise kocaman kocaman günahları umursamıyoruz. O bozulmamış, tertemiz güzelliklerini, o konuşmalarındaki incelikleri görünce, ağlamak istiyorum. “Bu dünya sana layık değil, kötülerle dolu” diyorum.

Bir gün kanatlanıp, dışarıya uçtuğunda, ya kanatlarını kırmaya, ya tüylerini yolmaya, ya da sana taş atmaya çalışacaklar. Hiçbir şey yapamazlarsa üzerlerindeki çamurları bulaştıracaklar. Kendine dikkat et yavrum. Ne olur bozulma. Hep böyle tertemiz kal. Seni Allaha emanet ediyorum. O, en iyi koruyandır.

Çocuğa yaşına göre âdab öğretilmeli ve buna uymasına dikkat edilmelidir. Bu davranışlar alışkanlık kazanıncaya kadar kontrol edilmelidir.

- Yeme-içme
- Selam verme
- İzin isteme
- Oturup-kalkma
- Yatış-kalkış
- Konuşma, susma ve dinleme
- Başkalarını rahatsız etmeme, haklarına riayet etme
- Soru sorma-cevap verme
- Yardımlaşma ve sorumluluk
- Tebrik ve takdir etme
- Taziye
- Aksırma
- Oyun oynama
- Tuvalet ve temizlik
- Giyinme ve süslenme
- Mizah ve şakalaşma
- Yolda yürüme

İrade, bir şeyin düşünce boyutunda doğru olduğuna inanmaktır. Herhangi bir bilginin doğru olup olmadığını önce aklın yardımıyla biliriz. İkinci safhada ona duygu katarız. Böylece o bildiğimiz şey inanç haline gelir. İnanç eyleme dönüşmesi davranışı doğurur. Davranış devam ederse alışkanlık, o da devam ederse kişilik oluşur. Düşüncenin kişiliğe dönüşmesi için ortalama altı ay geçmesi gerekir.

Çocuklarınıza dinlemeyi öğretin. Nasıl olsa konuşmayı öğreneceklerdir.

İhtilafli konularda; kendi tercihinin doğru, karşı görüşün yanlışlığı konusunda sert bir tutum sergilenmemelidir. Bu konuda âlimlerin “**Benim görüşüm, yanlış ihtimali olan doğru, karşı tarafınki ise doğru ihtimali olan yanlıştır**” sözü prensip edinilmelidir.

Doğruluk, cesaret, iffet, adalet gibi ahlakın temel faziletleri özellikle temyiz yaşı olan 7 yaşından itibaren çocuklarla uzun uzun konuşularak, sonuçları gösterilerek ve olaylarda en uygun davranışların neler olabileceği, kendileri tarafından bulmalarına yardımcı olunarak geliştirilmelidir.

“Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır.” (Nahl 125)

102 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

Çocuk, 11-12 yaşlarına gelip de ahlâk kurallarının mahiyetini anlama olgunluğuna erişince, bu ahlak kurallarını vicdanının verdiği bir karar şeklinde kabul etmeye başlar. Böylece kural, çocuğu dıştan etkileyen emirler olmaktan çıkarak, içten gelen emirler haline dönüşür.

Mesela, çocuk yalan söylemez, çünkü inancına terstir ve yine o kendisine güvenilmesini ister. Bu süreç, temyiz yaşı olan 7 yaşında başlar, 12 yaşında tamamlanır.

Safvan İbni Süleym (r.a) rivayet ediyor:
“Ey Allah’ın Rasulü!” dedik,
“Mü’min korkak olur mu?”
“Evet!” buyurdular.
“Peki, cimri olur mu?” dedik,
yine: “Evet!” buyurdular.
Biz yine: “Peki yalancı olur mu?” diye sorduk.
Bu sefer: “Hayır!” buyurdular. (*Kütüb-i Sitte*)

Ahlâk öğrenilebilir, ancak zorla öğretilemez.

Kişi ahlâkını bizzat kendisi oluşturur. Bunda çevre, iyi örnekler ve karakter etkilidir. Ahlâk gelişimi baskı ve zorlama ile kazandırılmaz. Baskı ve zorlamanın olduğu ortamlarda ahlâk gelişiminin yavaşladığı hatta durduğu bilinmektedir.

“De ki: Herkes kendi yaratılışına (fitrat tarzına) göre davranır.” (*İsra 84*)

Peygamber (a.s)'in terbiye sisteminin bir özelliği de, terbiyeyi herhangi bir yaşla sınırlandırmamış olmasıdır. Buluş çağına kadar velisinin sorumluluğunda olan terbiye, bu yaştan itibaren gelişmesi normal seyreden bir kimsenin kendi iradesine bırakılır. Bu kişi, şahsi terbiyesini mezara kadar kendi devam ettirmek zorundadır.

Anne-baba için artık sorumluluk kalkar. Fakat öğüt ve tavsiyeler ölünceye kadar devam eder.

“Rabbi ona: ‘Teslim ol’ dediğinde (O:) ‘Âlemlerin Rabbine teslim oldum’ demişti. Bunu İbrahim, oğullarına vasiyet etti, Yakup da: ‘Oğullarım, şüphesiz Allah sizlere bu dini seçti, siz de ancak Müslüman olarak can verin’ (diye vasiyette bulundu.)” (Bakara 131-132)

İnsanın kişiliğinin % 30 – 40 ‘ı genlerden gelen özelliklerin etkisiyle biçimlenir. % 60-70’i ise öğrenme ile kazanılır. Beyin çocukluk tecrübeleriyle ve duygusal yaşantıyla programlanmıştır. İnsan, Allah’ın izni ile bu % 60-70’lik bölümü değiştirme gücüne sahiptir. Bunun için istemek gerekir. Bu, alışkanlıkları değiştirmek anlamına geldiği için zor bir süreçtir.

“Can çıkmadan huy çıkmaz.” “Kişi yedisinde ne ise yetmişinde de odur.” diyenler ve buna inananlar aslında Allah’ı (c.c) ve Peygamber (a.s)’ı doğru anlamamışlardır.

Allah (c.c), Kur’an-ı Kerim’in birçok ayetinde davranışların düzeltilmesini ve ahlâkın güzelleştirilmesini, bu hususta Rasulullah (a.s)’ın örnek alınmasını emretmiştir. (Kalem 5, Ahzab 21)

İslam dininin geliş amaçlarından biri de, insanların huylarını güzelleştirmek, hoş gitmeyen davranışlarını gidererek onları Kur’an ve Peygamber (a.s)’ın eğitimiyle tertemiz bir insan yapmaktır.

“Allah hiç kimseye yapamayacağı bir şeyi emretmez.” (Bakara 286)

Kötü huyu atıp, güzel huyu yerleştirmek için;

- iyi ve kötü huyları bilmeli,
- huyunun değişebileceğine inanmalı,
- kuvvetli bir iradesi olmalı,
- kendine güvenmeli,
- azmetmeli,
- söz ve nasihatlere uymalı,
- iyi bir çevre edinmelidir.

3-7 yaş ezber dönemi iyi değerlendirilmelidir. Kısa sureler, duâlar, bunların anlamları ve güzel şiirler ezberletilmeli, bazı kitaplar beraberce okunup üzerinde konuşulmalıdır.

Anne iş yaparken çocuktan kendisine kitap okumasını isteyebilir. Böylelikle çocuk bir yandan okumaya alışır ve onun için gerekli olan bilgileri öğrenir. Bir yandan da annesine faydalı olmanın mutluluğunu yaşar.

Bilhassa peygamberlerin ve sahabenin hayatları, Kur'an ve hadislerdeki kıssalar, güzel ahlâka dair hikâyeler, kişilik gelişimi ve örneklik anlamında etkilidir.

Aişe (r.a) dedi ki; “Çocuklarınıza şiir öğretiniz ki, dilleri tatlansın (kalpleri incelsin).” (*Müsned-i Aişe*)

Çocuk, yaşı ilerledikçe okuduğu Kur'an'ı anlamaya teşvik edilmeli, meal ve tefsirle tanıştırılmalıdır.

Peygamber (a.s)'ın konumu çocuğun zihnine doğru yerleştirilmelidir. Âlemlerin onun için değil, Allah'a kulluk için yaratıldığı, onun **âlemlere rahmet** olarak gönderilen son peygamber ve örnek bir insan olduğu anlatılmalıdır.

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor: “Hıristiyanların Meryem oğlu İsa'yı (aşırı) övdükleri gibi beni övmeyin. Yalnız, 'Allah'ın kulu ve rasûlüdür' deyin.” (*Buhârî, Ahmed bin Hanbel*)

Hayatın pratiği olan hadislerle sürekli beraberliği sağlanmalı, Peygamberi sevmenin anlamının onun gibi yaşamak olduğu düşünce ve amel olarak yerleş-tirilmelidir.

Ali b. Ebi. Talib (r.a)'ın rivayetiyle Rasulullah (as) şöyle buyurur:
“Kim benden sonra öldürülen sünnetimi diriltirse, beni sevmiş olur. Kim de beni severse, benimle beraber olur.” (Rezîn)

“Aişe (ra) anlatıyor:
Allah Resulü (as) bir şey yaptı. Sonra da o yaptığı işe ruhsat (izin) verdi. Buna rağmen cemaat çekinip onu yapmadı. Rasulullah (as) bunu duyunca hemen hutbeye çıktı ve şunları söyledi:
- “Bu kişilere ne oluyor ki, yaptığım bir şeyden çekiniyorlar. Vallahi ben Allah'ı onlardan daha iyi bilirim, Allah'tan, onlardan daha çok korkarım.” (Buhari, Müslim)

Ebu Bekre'nin oğlu Abdullah anlatıyor:

“Babama dedim ki:

- Babacığım, her sabah senin “**Allah'ım! Bedenime sıhhat ve afiyet ver. Allah'ım! Kulağıma sıhhat ve afiyet ver, Allah'ım! Gözüme sıhhat ve afiyet ver. Senden başka ilah yoktur!**” dediğini işitiyor ve bunu sabah-akşam üçer defa tekrarladığını görüyorum!” Bunun üzerine babam:

- Yavrucuğum! Ben Rasulullah (a.s)'ın bu şekilde duâ yaptığını duydum. Ben onun sünnetini tatbik etmeyi seviyorum, cevabını verdi.” (Ebu Davud, Ahmed bin Hanbel)

Çocuğun büyüklerle birlikte sohbeteye katılması, onun yetişmesinde önemli bir etkidir. Çocuk buralarda şahsiyet ve bilgi kazanır, ahlâk ve terbiye kuralları öğrenir, çevreye ve topluma alışır.

Çocuklara hayatlarının ilerleyen dönemlerinde eğitimlerine devam etmeleri için, kendi kendilerini eğitime yeteneği kazandırılmalıdır.

Çocuklar, farz, vacip, mendup fiillere ve âdaba, temyiz yaşından itibaren (7 yaş) alıştırmalıdır. Örf ve âdetlerle dinî hükümler karıştırılmamalı, **haram, günah, caiz değil, ayıp** gibi kavramlar doğru öğretilmeli ve yerinde kullanılmalıdır. (Mesela sigara, büyüklere (veya erkeklere) mübah, küçüklere (veya kadınlara) mekruh/haram mıdır?)

Çocuklara hitaplar, takılan lakaplar, onlar hakkındaki düşünceler, yönlendirmeler kişiliklerine etki eder.

“**Âlim olacak**” diye yönlendirilen bir çocukla, “bu çocuk bir şey beceremez” diye yetiştirilen bir çocuk arasında, kişilik gelişimi açısından elbette büyük bir fark olacaktır.

- Çocuklara (haram ve zararlı şeyler hariç) her şeyin güzel yönü gösterilmeye çalışılmalı, karamsar ve kötümser olmaktan uzaklaştırılmalıdır.
- Başkaları hakkında konuşurken özellikle olumlu yanları vurgulanmalı, gıybet ve dedikodudan uzak durarak çocuğun böyle şeyleri normal görmesine ve alışmasına sebep olunmamalıdır.
- Allah için yapılan işlerden sevap kazanılacağı öğretilmeli, bu işler kaçılacak bir yük olarak değil, kapışılacak bir sevap vesilesi olarak gösterilmelidir.
- Çocuğun kendisini geliştirmesi sağlanmalı; (karşılıklı konuşma pratikleri, sesli kitap okumaları, fikir alışverişleri, bir konu belirleyip anında birkaç dakika konuşabilme, beyin jimnastiği, bir grup önünde konuşma alıştırmaları, sorulu cevaplı konuşmalar, iyi telaffuz, doğru konuşma ve ses kontrolü gibi).
- Öğretimde tekâmül çok önemlidir. Bilgi; zihin ve kalbe yerleşmesi için yavaş yavaş verilmelidir. Kişinin ona hazır olması beklenmelidir. Aksi taktirde, doğal-tâbi mahsüller yerine bir takım turfanda meyveler yetiştirilmiş olur. Bu meyvelerin ne olgunluğu vardır ne de lezzeti. Kısa zamanda bozulurlar.

“Bir de kâfirler dediler ki: “Kur’ân, O’na toptan indirilseydi ya!” Biz, onu kalbine iyice yerleştirelim diye böyle âyet âyet indirdik ve onu güzel bir şekilde beyan edip âyet âyet okuduk.” (Furkan 32)

Çocuklara hayatın farklı imtihanlarla dolu olduğu öğretilmeli; zorluklara ve sıkıntılara göğüs gerebilmesi, varlıkta şımarmaması için sağlam bir imana sahip olması gerektiği vurgulanmalıdır.

Çocukların arkadaşları ile karşılaştığında hal hatır sorulmalı, ilgilenilmeli, evde misafir edilmelidir. Bu, çocukları mutlu edecek ve kendilerine değer verildiğini hissettirecektir.

Çocuklar, kazanmış oldukları değerleri-bilgileri arkadaşlarına da aktararak onların da kurtuluşuna vesile olmaları konusunda teşvik edilmelidir.

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor;

“Senin vasıtanla Allahu Teâlâ’nın bir kişiyi hidayete erdirmesi, senin için dünyadan ve dünyanın içindekilere sahip olmaktan daha hayırlıdır.” (Buhari)

SORUMLU ÇOCUK

*Bir varmış, bir yokmuş.
Ne develer tellal,
Ne de pireler berber olmuş.
İlk önce Allah,
Ruhları yaratmış.
'Rabbimiz Allah'tır'
Diye onlardan söz almış.
Sonra yaratmış Âdem'i,
Başiboş bırakmamış.
Her yaptığından insan,
Sorumlu olacakmış.
Yasaklar koymuş Allah,
Hepsine uyalım diye.
Kurallar koymuş birçok,
Mutlu olalım diye.
İşte böylece ben de
Sorumlu bir çocuk oldum.
Rabbim'e, çevreme karşı
Görevlerimi bildim.
Kardeşlerimi korurum,
Arkadaşlarımla uyumluyum,
Kimsenin olmadığı yerde
Zarar vermem çevreme.
Bir gören var bilirim,
Bir gün hesaba çekilirim.
Hep bu sorumlulukla büyürüm.
İçim rahat, sevinirim.
Rabbim Allah'tır diyen
Sorumludur her şeyden.
Güzellikler onundur,
İşte doğru yol budur.*

DISIPLIN

Disiplinli Aile

Her çocuk birbirinden farklıdır. Kitaplarda ise genel çocuk eğitiminden bahsedilir. Anne-baba çocuklarını iyi tanımalı, onların yapısına uygun davranış biçimi geliştirmelidir.

Disiplin, sert vasıtalarla ziyade sevgi ve otorite ile tam bir denge halinde verilmelidir. **Sevgisiz disiplin**, çocukları sertliğe, kabalığa, derece derece vicdandan mahrumiyete götürdüğü gibi, **otoritesiz sevgi** de çocuklarda başıboşluğa ve şımarıklığa sebep olur.

Disiplin, ciddiyetle şefkat birleştirilerek sağlanır. Baskıcı, kaba, zorba bir şekilde değil.

Uygulanamayacak kural konulmamalıdır. Çünkü uygulanmayan kural otoriteyi zedeler.

Disiplinli aile denetler, nasihat verir, gerektiğinde ceza verir. Fakat asıl disiplin, istenilen ve sınırlanan davranışların belirlenip çocuklara bizzat kendi denetimlerini yapabilme özelliğinin kazandırılmasıdır.

Nerede karşılıklı **SEVGİ-SAYGI** varsa orada **İTİMAD** ve **İTAAT** vardır.
İtimad (güven) ve itaatin olduğu yerde **DİSİPLİN**;
Disiplinin olduğu yerde **HUZUR**;
Huzurun olduğu yerde **BAŞARI** vardır.

Çocukta amaçlanan derin iman ve üstün bir terbiye için kesintisiz çalışma şarttır.

Adımlar düzgün ve sırasıyla atılmalıdır. Her safhada örneklik çok önemlidir.

Çocuk, anne-babasının Allah'ın dinini yaşama ve yeryüzüne hâkim kılma konusundaki çalışmalarına şahit olmalı; bu konuda ciddî, samimi, kararlı ve net olduklarına emin olmalı; her söz ve davranışlarında bunu görmelidir.

Disiplinsizlikten dolayı zamanı savuran, israf eden insanların imtihan bilinci oturmamıştır.

Uzun bir ip düşünün. Bu ömrünüz olsun. Her boş geçen zamanı ipten eksiltin. Ömrünüzün ne kadar kısaldığını, (sermayenin-vaktin nasıl boşa harcandığını) göreceksiniz.

Rasulullah (a.s);

“En hayırlı Mü'min, ömrü uzun, ameli güzel olandır.” buyurur. (Tirmizi)

İbadetlerde,
yemekte,
uykuda,
temizlikte,
kitap okumada,
zamanı kullanmada
kendi disiplinini sağlayamamış anne-
babanın başarı ihtimali düşüktür.

Çocukta irade eğitimi önemlidir. İrade eğitimi, arzu ve isteklerin kontrol altına alınmasıdır.

Anne-baba zamanı güzel kullanma, boş vakit geçirmeme, hayırlı ve güzel işler yapma konusunda çocuklara teşvik edici ve örnek olmalıdır.

Çocuklar sabah erken kalkmaya alıştırmalı, keyfi ve uzun uykulardan uzaklaştırılmalıdır.

Peygamber (a.s) günün erken saatlerinde kızı Fatıma'nın yanına gitmiş, onun uyduğunu görünce uyandırmış ve ona şöyle demiştir: “Kalk da Rabbinin rızıkına şahit ol.”

(et-Terğib ve't-Terhib)

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
“Allah'ım! Ümmetimin erkenciliğini bereketli kıl.”

(Ebu Davud - Tirmizi)

İMTİHANDASIN; SAĞA-SOLA BAKMA!

Uzun zamandır ciddi bir şey yapmayan çocuğuma bakıyorum. Göz göze geliyoruz. Gözlerim anlamlı ve mahzun, soruyorum;

-Beni anlıyorsun değil mi yavrum!

Aynı mahzunluk ve ayrıca mahcuplukla cevap veriyor:

-Evet anneciğim, anlıyorum.

Hani sana doğduğunda beyaz bir kâğıt verilmişti ya...

Hani bu dünya bir imtihan demiştik ya...

Hani imtihanın ne zaman biteceği belli değildi ya...

Hani bunun geri dönüşü, telafisi, tekrarı yoktu ya...

Hani o beyaz kâğıdı artılarla doldurmaya çalışacaktın ya...

Zaman zaman eksiler olabilirdi ama, onları da silip düzeltmeliydin ya...

Bunun için vaktini çok iyi kullanmalıydın ya...

Ama sen oyalanıyorsun, sağa-sola bakıyorsun.

Ama sen sorularla değil, başka şeylerle uğraşıyorsun.

Bak, bu imtihan sanıldığı kadar zor değil aslında.

Aklını kullanır, zamanını değerlendirir, elinden geleni yaparsan;

HERŞEY SENİN LEHİNE;

Yanlışlar doğruları değil,

Doğrular yanlışları götürüyor.

“Şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir.” (Hud 114)

Zerre kadar iyilik, zerre kadar kötülük hesaba katılıyor.

Güzel niyetler ve gayretler asla boşa gitmiyor.

Tam manasıyla adalet ve rahmetin hâkim olduğu bir imtihan.

Ne kadar artı varsa kâğıdında o derece yükseleceksin.

Zamanı geri getiremezsin. Her oyalanma, bir derece kaybı demektir.

O halde haydi durma, boşa zaman harcama.

Hedefin sadece imtihanı kazanmak değil,

Derece yapmak olsun...

“Bu dünya hayatı, yalnızca bir oyun ve (eğlence türünden) tutkulu bir oyalanmadır’. Gerçekten ahiret yurdu ise, asıl hayat odur. Bir bilselerdi.” (Ankebut 64)

Her bir disiplinsizlik, insanı, maddî ve manevî anlamda yorar; kendine, eşine ve çocuklarına karşı görevlerindeki verimi azaltır.

- Erken yatıp-kalkmaya alışılmayan evlerde, zamanın bereketi azalır, işler aksar.
- Düzensiz, ayrı ayrı yemek yemek; zamanı, güç ve bereketi azaltır.
- Temiz tutmaya dikkat edilmediği takdirde; zamanın ve enerjinin çoğu tekrar tekrar temizliğe ayrılarak, iyi şeyler yapmaya fırsat bulunamaz.
- Eşya, mobilya ve teferruatın çok olduğu evlerde, zamanın çoğu bunlarla oyalanmayla geçer, daha önemli şeylere vakit kalmaz.

İnsanda ilk oluşan ihtiyaç, beslenmedir.

Çocuğa, yemeğin lezzet almak için değil; yaşayabilmek, sıhhatli olmak ve hayatımızın amacı olan kulluk görevimizi daha güzel yapabilmek için gerekli olduğu öğretilmeli çocukta yemeğe düşkünlük ve açgözlülük oluşmaması için aile, gerek örnek olarak gerek önlem olarak bu konuya ciddi olarak eğilmelidir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Her canının istediğini (iştahının çektiği şeyleri oburca) yemen, israftandır.” (*İbn Mâce*)

Ömer b. Ebi Seleme (r.a) anlatıyor: Ben Rasulullah (a.s)’ın eğitim ve gözetimi altında henüz bir çocuktum. Elim yemek kabının içinde dolaşıyordu. Bunun üzerine bana; “Ey çocuk! Besmele çek, sağ elinle ve önünden ye!” buyurdu. Artık ondan sonra hep öyle yedim.

(*Buharî-Müslim*)

Çocuk, peşinden koşularak yemek yemeğe değil, evde herkesle beraber sofraya oturmaya alıştırılmalıdır. Özgürlük verme adına döke-saçla yemesine, yiyecekleri israf etmesine izin verilmemelidir. Kaşık-çatalı düzgün tutmasına ve dökmeden yemesine itina gösterilmelidir. Çocukları, acıkmadan abur-cuburla avutmak; elinde, odalarda dolaşarak yeme-içmelerine, gelişigüzel dolap açıp kapamalarına göz yummak, disiplinsizliğe ve açgözlülüğe sebep olur.

114 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

Çocuklara gittikleri yerlerde izinsiz başka odalara girmemeleri, başkalarının eşyalarını karıştırmamaları tembih edilmelidir. Oynadığı, dağıttığı oyuncakları toplaması öğretilmeli, daha küçük yaştaki çocuklara ise anne toplayarak örnek olmalıdır.

Peygamber (a.s)’ın kimseden **bir şey istemeyene cennet** vaadi göz önünde bulundurularak çocuk bu ahlâk üzere yetiştirilmeli, gerektiğinde de istenmeden yardım etmesini bilmelidir.

Avf İbni Mâlik diyor ki: Yemin ederim ki sahabeden bazılarını görürdüm; kamçısı yere düşerdi de kimseden onu kendisine vermesini istemezdi. (*Müslim, Ebû Dâvûd*)

Rasûlullâh (as):

-“**Kim bana, halktan hiçbir şey istemeyeceğine (istemeyi alışkanlık haline getirip gelişigüzel herşeyi isteyerek insanları rahatsız etmeyeceğine) dâir söz verirse, ben de ona cenneti va’dederim.» buyurdu.**

Bunun üzerine: ‘Ben söz veriyorum dedim.’ Hadisi rivâyet eden sahâbî, Sevbân (ra)’ın bu hâdiseden sonra hayâtı boyunca hiç kimseden bir şey istemediğini ifâde eder. (Ebû Dâvûd)

Çocuğun eğitimi üzerinde hassasiyetle durulup durulmadığı, gittiği yerdeki davranışlarından anlaşılır. Çocuğun yine özgürlük adına başıboş bırakılması, gittiği yere zarar vermesi, çocuğa ebeveynin müdahale etmemesi; İslâmî edebe aykırı bir durum, çocuk ve ailesi için eksi puandır.

Terbiye merkezi, insanın kendi evidir.

Geleceğin örnek anne-babalarını yetiştirmek, çocuklukta gösterilen özene bağlıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Kim bildiğiyle amel ederse, Allah ona bilmediklerini öğretir.” (*Ebu Nuaym*)

Temizlik İmandandır

Mü'min'in ibadet şartlarından birisi de temizliktir.

Temizlik alışkanlığı çocuklara küçüklükten kazandırılmalıdır. Özellikle tuvalet adabı ve temizliği; idrar sıçramamasına dikkat edilmesi, paçaları sıvama, çorapları çıkarma, tuvalette oturma, elleri yıkama gibi davranış ve alışkanlıklar ailenin ihmal etmemesi gereken önemli eğitim kurallarındandır.

Ebeveyn, çocukların temizliği konusunda kendi evinde ve başka evlerde hassas davranmalı, başkalarını sıkıntıya sokacak durumlara sebebiyet vermemelidir.

Tuvalete Alıştırma

Çocukları tuvalete alıştırma dönemi zor bir dönemdir ve son derece sabır gerektirir.

Çocuk, rahat oturmaya başlamasından itibaren (8-9 aylık) her bez açışta lâzımlığa oturtulabilir. Bu bir kolaylıktır ve çocuğa alışkanlık kazandırır. Bilinçli söyleme yaşı gelince ayrıca lâzımlığa alıştırma zorluğu yaşanmaz.

Çocuğu bilinçli söyleme zamanı gelmeden zorlamamak gerekir. Bu bir sonuç vermeyeceği gibi, çocuğu ve anneyi bıktırır.

Bezin iki saat kuru kalması ve gece yapmaması, tuvaletini tutabilme özelliğinin geliştiğine ve söyleme zamanının geldiğine bir işarettir.

Gece yatarken bezlenip, sabah uyanır uyanmaz henüz yapmadan tuvalete götürülmeli (lâzımlığa oturtulmalı), gece yapıp yapmadığı izlenmelidir. Eğer yapıyorsa, ilk uyuduğu saatlerde (ağır uykuda) kaldırılmaya alıştırmalıdır.

116 • Göz Aydınlığı Çocuklar İçin

Alıştırma dönemi daha çok kendi evinde geçirilmeli; bu işe yoğunlaşılmalı, sinirlenmeden, şiddete başvurmada, zaman zaman överek-severek- ödüllendirerek başarmaya çalışılmalıdır.

Bu dönemin bez açılarak daha kısa sürmesi mümkündür. Bu durumda özellikle çocuğun ayaklarının üşütülmemesine, fazla sıvı almamasına dikkat edilmelidir.

Başka bir yöntem de, bez tamamen çıkarılmadan, sık sık açılarak, beze yaptırılmamaya çalışılmasıdır. Bu yöntem uzun sürse de, daha temiz, dolayısıyla daha az yıpratıcıdır.

Devamlı lâzımlığa oturtmak, alışkanlık yapacağı ve başka yerlerde zorluk çıkarabileceği için, zaman zaman normal tuvalete gitmeyi de öğretmek gerekir.

Yaklaşık iki yaşlarında,
bir aylık ciddî ve sabırlı uğraşından sonra;
annenin sevap kazanma bilinci,
Allah'ın yardımını ve izni ile,
tuvalete alıştırma dönemi daha kolay atlatılır.

Görüntüdeki temizliğe titizlik gösterilirken, dinî temizliğin ihmal edilmesi, önemsenmemesi yanlıştır.

Evlerimiz, gönül rahatlığıyla ibadet edilebilecek mekânlar olmalıdır.

Temizlik imandandır, fakat aşırı titizlik değil. İmkânın olmadığı, kendi elinden bir şey gelmediği durumlarda sıkıntılanmamalı, başkalarına sıkıntı vermemeli, gerektiğinde geniş olunmalıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
“İman, sabır ve geniş yürekliliktir.” (Taberani)

Temizlik dahil hiçbir şey ibadetin-kulluğun önüne geçemez.

Disiplin, sevgi, merhamet ve güven duygularının canlı tutulduğu ve eğitimde yer aldığı bir ailede, gerçek anlamda bir çocuk eğitiminden bahsedilebilir.

Modern dünyadan fazla etkilenmeyen, fitratını koruyan ailelerin çocuk eğitimi konusunda kısmen başarı sağladıkları görölmektedir. Ku'ran ve sünnet doğrultusundaki bir bilinçlendirmeyle bu başarı, dünya ve ahireti kapsayacak şekilde daha da artacaktır.

HİÇ EĞİTİM KİTABI OKUMADI ANNEM

Hiç çocuk eğitimi kitabı okumadı annem. Böyle kitapların varlığından haberi bile yoktu. İçinden geldiğince davrandı hep; sevgi, şefkat ve sabırla.

Bizde ve çocuklarımızda tedbirli davranma hususunda çok titizdi annem. Dikkatsizlikten, tedbirsizlikten çocukların başına bir sıkıntı gelmesini asla affetmezdi. Onlar çocuktu, anne dikkat etmeliydi.

Mutfak tezgâhının kenarında, çocukların ulaşabileceği yerde kesici aletler olmamalıydı. Çocuklar oynarken tığ ve şiş gibi şeylerle iş yaptırmaz veya çocukları yanına yaklaştırmazdı. Sıcak çaydanlığı yakına koydurtmazdı; her bardak doldurmada oturup kalkma, mutfağa gitme pahasına da olsa...

Dinî temizlik konusunda da çok titizdi annem... Tuvalete çorapla, paçasını sıvamadan girenleri, tuvaletten çıkınca elini sabunlamayanları takip eder ve uyarırdı.

Namazla ilgili bir kitap okumadı annem...

“Başında kılmanın rıza, ortasında rahmet, sonunda da bağışlanmaya vesile” olduğu ile ilgili hadisi (Dârekutni, Sünen) bilmiyordu. Ama biz bilenlere göre daha titizdi. İşler hemen bırakılmalı, namaza durulmalı veya hazırlık yapılmalıydı.

Küçükken sehiv secdesi yapmaya çekinirdim annemin yanında. Namazı ciddiye almadığımı, aklımın nerelerde olduğunu soracak diye. Büyüdüm, hâlâ etkisindeyim.

Namaza alıştırmakta gevşek davranmış ve alıştıramamış kimselerle konuşurken “ama ben çocuklarımın tatlı uykularına kıydım” der annem. Başarının, titizlik ve gayretin sonucu olduğunu vurgularcasına.

Sevgi konusundaki eşitliğine de hayrandım annemin. Her zaman çocukların hepsini aynı anda öpmek istemeyebilirsiniz. Bazen biri bazen diğeri. Ama annem biz küçükken birimizi öpünce (kıskançlık olmasın diye) hepimizi de öperdi.

İşlerimin yoğunluğu nedeniyle çocuklarımı sevmeyi ihmal ettiğimi fark eder, bana da fark ettirir “İşlerine ara verip hemen çocuklarımı seveceksin” diye bana emir verirdi.

İşleri çok yoğundu annemin. Ama öğrenme gayreti de bir o kadar çoktu. O bizi yönlendirdi, biz de ona birçok şey öğrettik. Nasıl mı? O çorba karıştırırken yanında bazı sureleri ezberlettik. Biz söyledik o söyledi. Kitap okuduk, o dinledi. Daha sonraları ise – vakti çoğalınca – kendisi okudu.

Sabır konusunda müthiş bir örnekti annem. Ne zaman çocuklara karşı sabırsız davranacak olsam; onun sabrı gözümün önüne gelir, utanır ve kendime çeki düzen vermeye çalışırım.

Sanırım kendime güven duymayı da ilk ondan öğrendim. İlkokul sıralarında yaptığım bir ödevi, iş yapmakta olan anneme gösterdiğimde bakmadan, çok güzel olduğunu söylemişti. Bakmadığını bildirdiğimde “Ama ben senin çok güzel yapacağını zaten biliyorum” demişti.

Hiç eğitim kitabı okumadı annem...

DİSİPLİN METODLARI

Disiplin Metodları

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor;

“Çocuklara ikramda bulununuz, onları güzel terbiye ediniz.” (İbn Mâce)

Yeterince Bilgilendirme

Çocuğa yaşına uygun gerekli bilgiler verilmeli, öğretilmeli ve bunlara alışkanlık kazandırılmalıdır. Yapı olarak oyuna hevesli olan çocuk dalar ve unutulabilir. Bunlar yerleşinceye kadar sabırlı davranmalı, tekrar etmekten vazgeçilmemelidir.

“İnsanlarla
anlayabilecekleri
ölçüde konuşun.”

(Ali r.a)

Yapılması veya yapılmaması istenilen şeylerin sebebi açıklanmalıdır.

Yanlışlar karşısında doğruyu öğretmek, çocuğun düzeltilmesinde atılması gereken ilk ve en önemli adımdır.

Herhangi bir hatanın mahiyetini araştırdığımızda, onun temelinde **üç sebep** görürüz:

• **Düşünce planında:**

Çocuk o işte sağlam bir bilgiye, fikre sahip değildir. Buna bağlı olarak da yanılır.

• **Uygulama planında:**

Çocuk o işin acemisidir. Daha önce bir örneğini görmemiş veya kendisi yapmamıştır. Bundan dolayı da yanlış harekette bulunur.

Rasulullah (a.s) koyun yüzmekte olan bir çocuk gördü. Çocuk yüzmeye işini iyi beceremiyordu. Rasulullah (a.s) hemen kollarını sıvadı, çocuğun önünde koyun yüzmeye başladı. Bu pratik tecrübeden faydalanmak isteyen çocuk, aklını kullanarak işin nasıl yapıldığını dikkatle izledi.

(Ebu Davud, İbn Mâce)

• **Çocuğun kendi yapısı:**

Mesela, çocuk inatçıdır. Bu tavrını sürdürür ve buna bağlı olarak da hatada ısrar eder.

Hatanın temel sebebini tesbit etmek, onun ortadan kaldırılmasını kolaylaştıracak ve çocuğun düzelmesini sağlayacaktır.

Yeterli Denetim (Kontrol)

- Eve saatinde giriş-çıkışlar
- Öğle sığığında ve güneş batımında eve dönme
- Görevini yerine getirip-getirmeme
- Sır saklama
- Haram yememe
- Davranış ve sözlerini kontrol (büyüklere saygılı ve kibar olmalı, argo kelimelerden uzak durmalı).

Anne-baba ve yakınlar çocuklarının yanında konuşmalarına dikkat etmeli, onlardan duymak istemedikleri sözlerden kaçınmalıdırlar.

Anlayamayacakları, yanlış anlayabilecekleri, zamanı gelmemiş bilgilerden sakındırmalıdırlar.

Yavrucuğum! Alimlerle oturduğın zaman konuşmaktan ziyade dinle. Güzel konuşmayı öğrendiğın gibi, iyi dinlemeyi de öğren. Kendisi susuncaya kadar hiçbir kimsenin sözünü kesme! (*Hasan el Basri*)

- Oyunlarını kontrol (bencillik ve mızıkçılık durumunda düzeltilmeye çalışılmalı).
- Arkadaşlarını kontrol (kötü alışkanlıklar edinmesinde arkadaşın etkisi çok büyüktür).

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor:

“Kişi dostunun dini üzeredir;

öyleyse kimi dost edindiğine dikkat etsin.” (*Hâkim*)

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor:

“Sizin en hayırlınız, görüntüsü Allah’ı hatırlatan, konuşması ilminizi artıran, ameli ahirete teşvik eden kimsedir.” (Hâkim)

- Seyrettiği televizyon, CD ve bilgisayar oyunlarını, okuduğu kitapları (ders kitapları dahil) kontrol (yanlışları düzeltme, doğruları öğretme. Seviyesine uygun olmasına dikkat etme).
- Zamanı değerlendirme (boş zaman yoktur, boşa geçen zaman vardır).
- Evlere giriş-çıkışlarda âdâba riayet (zil çaldıktan sonra kapı açılınca yüz yüze gelmeyecek şekilde yan durmak, önce selam vermek, müsait olup olmadığını sormak, müsait değilse geri dönmek, ileriki yaşlarda kadın-erkek karışık oturmamaya alıştırmak, ilişkilerde sınırları korumaya dikkat ettirmek).
- Odalara giriş-çıkışlarda izin istemek (küçükler üç vakit: sabah, öğle, akşam (üst değiştirme vakitleri), büyükler her zaman).
- Eve giriş-çıkışlarda ve dışarıda selamlaşma âdâbına uymak.

“Evlere girdiğiniz zaman, kendinize, ehlinize Allah katından bereket, esenlik ve güzellik dileyerek selam verin.” (Nur 61)

“Küçük büyüğe,
az çoğa,
yürüyen oturana,
binekli yayaya
selam verir.”

(Buhari, Müslim, Ebu Davud)

Çocuklarla karşılaştığında selam verilmelidir. Bu, onların selamı daha kolay öğrenmelerini ve alışkanlık haline getirmelerini sağlar.

Enes (r.a) çocukların yanından geçerken onlara selam verirdi ve şöyle derdi: “Peygamber (a.s) de böyle yapardı.” (Ebu Davud, İbn Mâce)

- Yemek adabına uymak (Besmele, duâ, sağ elle ve önünden yeme, yemek saatine riayet, sokakta yememe, yaslanarak yememe, ölçülü yeme, suyu üç defada içme, yemekten önce ve sonra el yıkama, diş fırçalama)

Mükâfatlandırmak

Takdir etmek, iyilik ağacının daha çok meyve vermesi için gereken sulamadır.

Mükâfat türleri arasında en uygun olanlar; sevgi göstermek, ilgi göstermek, takdir ve tebrik etmektir. Aşırı övgü ve iltifatlar çocuğun zamanla onlara da alışmasına, kulak asmamasına ve şımarmasına sebep olabilir. Her şey dozunda olmalıdır. Çocukları ile yeterince ilgilenmeyen anne-babalar üzüntü ve suçluluk duygularını dengelemek için onlara cömert davranırlar. Bunun iki kötü sonucu vardır: çocuklar dengeli para harcamayı öğrenemezler ve tüketerek mutlu olmayı alışkanlık edindikleri için tembelleğe yönelirler.

Çocukların yaptığı işlerin takdir edilmemesi, küçümsenmesi, cesaretini kırar, onları korkak ve hırçın yapar. Onların daha iyi işler yapabilmesi için, güçlü ve güzel yanları üzerine odaklanmalı, zayıf yönlerini ve hatalarını yüzlerine vurmaktan kaçınmalıdır.

Zaman zaman maddî ödüller verilebilir.
Fakat rüşvet hâline getirilmemelidir.

Affetmek

Çocuk yaptığı hatadan dolayı özür dilemeyi öğrenmeli; aile de affetmelidir. Fakat hatalar tekrarlanıp-özür dilemek alışkanlık haline gelmemelidir.

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor:

“Mü'min, bir delikten iki defa ısırılmaz.” (Buharî, Müslim)

Özür, hatayı düzeltmek şartı ile kabul edilmelidir.

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor:

“Özür dileyeyeğin bir şeyi sakın ha yapma.” (Müsned-i Ahmed)

Nasihah

Yaşına ve durumuna göre, doğru yer ve zamanda, sıkmadan nasihat edilmeli, kendisinden istenilen güzel bir üslupla anlatılmalıdır.

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor :

"Mü'min bal arısına benzer. Güzel şeyler yer, güzel şeyler üretir, (güzel yerlere) konar, (konduğu yeri de) kırmaz ve bozmaz." (Ahmed bin Hanbel, Hâkim

Çocuğun disipline edilmesinde başarı sağlanabilmesi için, onun temel eğitim döneminde ihmal edilmeden eğitilmesi ve bu eğitimde temel prensibin **SÖZ VE NASİHAT** olması gerektiği, gönlüne yüklenmenin, fazla sitem etmenin doğru olmadığı ve merhametli olunması gerektiği unutulmamalıdır.

Enes (r.a)'dan Peygamber (a.s) bana:

"Evladım, kalbinde kimseye karşı kin olmaksızın sabahlayabiliyor ve akşamlayabiliyorsan bunu yap. Bu benim sünnetimdir. Kim sünnetimi ihya ederse beni ihya etmiş olur. Beni ihya eden cennette benimle beraber olur." buyurdu. (Tirmizî)

Güzel bir davranışta bulunan çocuk nasıl takdir ediliyorsa; itaatsizlik yapan, hoş gitmeyen hareketler yapan çocuk da, kötü hareketleri alışkanlık haline gelmeden engellenmelidir. Şahsiyetini zedelemeyen duruma göre farklı cezalar verilmelidir.

Peygamber (a.s), Muaz (r.a)'a şöyle bir vasiyette bulunmuştur: **"Ailene durumuna göre harcamada bulun. (Lüzumu halinde) cezalandırmamazlık etme. Ve onların Allah'tan gereğince korkmasını sağla."** (Ahmed bin Hanbel, Buharî, İbn Mâce)

İsim Söylemeden Uyararak

Peygamber (a.s)'in metodu, toplulukta “**bazılarına ne oluyor ki...**” diyerek isim söylemeden, hatasını yüzüne vurmada uyaraktır.

Bu metod, toplulukta çocuğun utanmaması, “**nasıl olsa herkes biliyor**” diye hatada devam etmemesi ve daha fazla cüretkâr olmaması açısından önemlidir.

Sevgi ve İlgiyi Azaltmak

Çocuklar için en etkili ceza yöntemlerindedir. Kazayla değil, kasten yaptığı hatalarda uygulanmalıdır. Bilhassa hassas çocuklarda caydırıcılığı çoktur.

Rasulullah (a.s) buyuruyor: “**Çocuğun kendisine iyi davranmasında ona yardımcı olan babaya Allah rahmetini bol kılsın.**” (Câmiu's-Sağır)

İkaz - Uyarı

Uyarı, ilk kez, bilmeden veya düşünülmeden yapılan hatalarda yapılmalıdır. Çocuğa kınayıcı sözler çok söylendiği takdirde alışkanlık yapacağı, bu sözlerin artık tesirsiz kalacağı unutulmamalıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor: “**Öğretiniz. Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz. Sizden birisi öfkeleniği zaman sussun.**” (Ahmed bin Hanbel)

Azarlamak

Uyarı ve ikazlar sonuç vermediğinde ses tonu sertleştirilir. Hiçbir zaman kötü söz, bedduâ kullanılmamalıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:
“Kendi kendinize bedduâ
etmeyin. Çocuklarınıza da
bedduâ etmeyin. Mallarınıza da
bedduâ etmeyin. (Zira bu durum)
dileklerin kabul edildiği zamana denk
gelir de ALLAH bedduânızı
kabul ediverir.” (Müslim)

Azarlamanın, onun iyi bir Müslüman olması isteğinden kaynaklandığı hissettirilmelidir.

Güzel hitap, kızma esnasında dahi bırakılmamalıdır.

“Yavrucuğum şunu niye böyle yaptın?” gibi bir azarlama şefkat hissedilir. Sorumluluğun Allah’a karşı olduğu vurgulanmalı, anne-babanın sözünü tutmayarak veya onları üzerek Allah’ın rızasına uygun davranmadıkları bildirilmeli, “Allah’tan af dile” veya “Allah seni bağışlasın” denilerek ahiret-hesap bilincine yönlendirilmelidir.

Katı Disiplin ve Cezalar

Ebeveyn-çocuk ilişkilerini zedeleyen, aradaki sevgi-saygı bağlarını koparan, katı ve baskıcı disiplin ve fizikî bir ceza türü olan dayak ile ideal bir eğitim gerçekleştirilemez. Çocuğun bu duruma gelmemesine çalışılmalıdır.

**“Şiddet göstermeksizin kuvvetli,
zayıflık göstermeksizin yumuşak ol!”** (Ömer r.a)

Eğer aradaki sevgi kuvvetli ise, yanlış bir harekete ceza vermek için suskun bir bakış, kısa bir nasihat, ilgisizlik, yüz ekşitme ve azarlama daha uygun ve etkilidir.

Cezalar;
yaşa,
davranışa,
kişiliğe uygun verilmelidir.

Rasulullah (a.s)'ın büyük-küçük hiç kimseyi dövmediği Aişe (r.a) tarafından ifade edilmiştir: Bir deve üzerindeydim. Deve huysuzluk ediyordu. Ben de onu dövüyordum. Rasulullah (a.s) şöyle buyurdu. “Ey Aişe! Yumuşaklıkla hareket et. Zira yumuşaklık, bulunduğu her şeyi güzelleştirir. Bir şeyden de çıkarılırsa muhakkak onu çirkinleştirir.” (Edeb'ül-Müfred)

Aşırı Korumacılıktan Kaçınmak

Çocukları disipline etmek için aşırı korumacılık ve bağımlılık oluşturmaktan kaçınılmalıdır.

Çocukların aileye bağlı olması normaldir ve güzeldir.

Fakat aşırı bağımlılık çocukları ürkek ve beceriksiz yapar. Çocuk aşağılık duygusuna kapılır, kendine güveni olmayan bir kişiliğe sahip olur.

Bağlı olmakla, bağımlı olmak karıştırılmamalıdır.

YILGINLIK, maskeli bir tembelliktir.

ONLAR YILDIZLAR GİBİ

*Gel çocuğum, tut elimi.
Gezelim seninle
Asr-ı Saadet'i.
O öyle bir devirdi ki,
Ne kendinden önce,
Ne de daha sonra,
Onun gibisi görüldü.
Gördün mü?
Omzunda tüm dünyanın yükü,
Âlemlere rahmet
Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'i.
Güveniyle, desteğiyle,
Hatice'yi.
Cesur Ali'yi.
Köle Zeyd'i.
Doğruluğuyla ünlü,
Ebubekir'i.
Sıcak kumların üzerinde
"Allah bir!" diye inleyen
Bilal'i.
Osman'ın cömertliği,
Ömer'in adaleti.
Hepsi bizim için
En güzel örnekti.
Sıyırıp attı Mus'ab,
Soyu, sopu, makamı/mevkiyi.*

*Devirdi
“La ilahe illallah” sedasıyla
Ebuzer,
Küfrü, şirki.
Duydun mu?
Kâbe’de ilk Kur’an okuyan
Abdullah bin Mesud’un sesini.
Tanıyalım İslam’ın incilerini.
Allah bu dini onlarla yüceltti.
Şaşıрма, anla onlardan
Kur’an’ı ve Sünnet’i.
Yürü karanlıklara rağmen
Işıtır onlar seni.
Unutma!
ONLAR YILDIZLAR GİBİ.*

HAYÂ
(Utanma Duygusu)
EDEP-SAYGI

Hayâ İmandandır

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Hayâ ile iman birbirini tamamlar, biri gidince diğeri de gider.”

(Hâkim)

Mutlak iyiliğe ulaşmak için ilk gerekli olan şey hayâ- utanma duygusudur.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“İnsanlara öyle bir zaman gelir ki çocukların eğitimi konusunda şeytan onlara ortak olur.

Sahabe:

-Ey Allah'ın Rasulü bu gerçekten olur mu? diye sordular.

Rasulullah (a.s):

-Evet, diye buyurdu.

Sahabe:

-Peki şeytanın çocuklarımızın eğitimi konusunda bize ortak olduğunu nasıl anlayacağız, diye sordular.

Rasulullah (a.s) da:

-Çocuklarınızda hayâ (utanma), merhamet ve acıma duygularının az olduğunu görürseniz, şeytan onların eğitimi konusunda size ortak olmuş demektir.” (Kenzu'l-Ummal)

Utanma duygusunun çocukta var olup olmadığına anlaşılması, eğitimci Miskeveyh'e göre bakışlar vasıtasıyla kolaylıkla olabilmektedir: “**Çocuğa baktığın zaman onun utanarak başını yere doğru çevirdiğini, yüzüzlük yapmadığını ve gözünün içine dik dik bakmadığını görürsün.**” Utanma duygusuna sahip işte bu çocuk eğitilmeye müsaittir.

Gözünün içine bakmamayı güvensizlik, saygı ve edep kurallarını aşmamayı içe kapanıklık olarak adlandıran gayr-i İslami eğitim modelleri dikkate alınırca; çocuklar önce hayâ duygusunu, daha sonra da imanlarını kaybederler.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Allah bir kimseyi helak etmek istediği zaman ondan UTANMAYI kaldırır. Utanması kalkınca hep kötülük işlediğini görürsün. Kötü kişiye kimse güvenmez. O hep hainlik yapar ve hainliğe uğrar. Bu defa da acıma duygusundan mahrum olur ve lanetlenerek kovulur. Böylece o kişi İslam’dan uzaklaşır.” (İbn Mâce)

“Eğer çocuklarınızın Amerikan filmlerindeki gibi, büyüdüklerinde ayaklarını masanın üzerine atarak yüzünüze karşı uzatıp oturmasını istiyorsanız ve eğer ihtiyarladığınızda bir yaşlılar kurumuna kapatılmayı hoş karşılıyorsanız, o zaman bir esir gibi yabancı psikoloji eserlerini takip etmenizde hiçbir sakınca yoktur...” (Müslüman Psikologların Çıkmazı, Ebubekir Bedri)

Utanma duygusu fitratta vardır.
Aileler bu duyguyu korumakla
ve geliştirmekle sorumludur.

Rasulullah (a.s) buyuruyor: **“Çocuğun avretini koruyun ve onu örtün, zira onun avreti de büyüğün avreti gibidir. Allah avretini açana rahmet nazarıyla bakmaz.”** (Hâkim, Müstedrek)

Aile içi ve dışındaki örtünmede dikkatsizlik, konuşulan konu ve seyredilen filmlerdeki müstehcenlik, çarşı-pazar-okuldaki açıklık ve serbestlik ve bu duruma alışmak, çocuktaki hayâ duygusunun gitgide kaybolmasına sebep olur.

Edep, aklın dışarıdan görünümüdür. (Ali r.a)

Ey müminler! Ellerinizin altında bulunan (köle ve cariyeleriniz) ve içinizden henüz ergenlik çağına girmemiş olanlar, sabah namazından önce, öğleyin soyunduğunuz vakit ve yatsı namazından sonra (yanınıza gireceklerinde) sizden üç defa izin istesinler. Bunlar, mahrem (kapanmamış) halde bulunabileceğiniz üç vakittir. Bu vakitlerin dışında ne sizin için ne de onlar için bir mahzur yoktur. Birbirinizin yanına girip çıkabilirsiniz. İşte Allah ayetleri size böyle açıklar. Allah, (her şeyi) bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. Çocuklarınız ergenlik çağına girdiklerinde, kendilerinden öncekiler (büyükleri) izin istedikleri gibi onlar da izin istesinler. İşte Allah, ayetlerini size böyle açıklar. Allah alimdir, hakimdir. (Nur 58-59)

“Rasulullah (a.s) zamanında ben bir çocuktum ve ondan duyduklarımı ezberliyordum. Onların yanında benim konuşmama engel olan şey, sadece benden daha yaşlı insanların bulunmasıydı.” (Semura b. Cundeb r.a)

R a s u l l u l a h (a . s)
buyuruyor: **Küçüklere merhamet etmeyen, büyüklere saygı duymayan bizden değildir.**
(Tirmizi)

Aileler çocuğa saygının sınırlarını iyi çizmeli, nerede ne yapılacağını öğretmelidir. Gülünecek yerde gülünecek, ağlanacak yerde ağlanacak, saygı gösterilecek yerde saygı gösterilecek, konuşulacak yerde konuşulacak, susulacak yerde susulacak gibi zaman ve yer kavramını iyi öğretmek gerekir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Allah bir ev halkı hakkında hayır dilerse, onları dinde bilgi sahibi kılar. Küçüklerini büyüklerine saygılı yapar. Hayatlarında yumuşaklık ve iktisat nasip eder. Tevbe etmek için kusurlarını kendilerine gösterir. Hayır dilemezse onları kendi haline terk eder.” (Camii’s-Sağır)

SEVGİ

Ölçülü Sevgi

Çocuk yemeğe ve içmeye ihtiyaç duyduğu kadar sevgiye de ihtiyaç duyar.

Rasulullah (a.s) çocuklar için,
“Cennet kokusu, gözümün nuru” demiştir. (Taberâni, Camiu’s-Sağir)

Küçüklüğünde yeterli sevgiyi göremeyenler, bu eksikliği meşru olmayan sevgilerle gidermeye çalışabilirler.

Çocuğun yakınlarıyla (akrabaları) sık görüşmesi, bağlarının kuvvetli olması, bu eksikliği gidermede son derece önemlidir.

Sevgisiz çocuğun duygu hayatı nadasa bırakılmış tarla gibi diken bitirir.

Sevgi fitratta vardır. Her anne-baba çocuğunu sever. Bazıları dışarıdan belli etmez. Ancak, çocuk sevildiğini bilmelidir. Gerek sözlerle, gerek öpme, okşama ve davranışlarla veya zaman zaman özel hediyelerle bu duygu çocuğa hissettirilmelidir.

Çocuk sevildiğini hissettiğinde başkalarına da sevgiyle yaklaşacaktır.

Çocuk ilâhî bir lütuf olarak bilinirse, o sevgi ibadete dönüşür.

Ebu Hureyre (r.a)’dan: Peygamber (a.s)’a ilk meyve getirildiğinde “Allah’ım, memleketimize ve ölçөгimize bereket üstüne bereket ver.” der, sonra o meyveyi oradaki en küçük çocuğa verirdi.

(Müslim, İbn Mâce)

Çocuklara karşı ilginin, sevginin, öpmenin azlığı; kişiyi kalbinin katılaşması gibi tehlikeli bir sonuca götürür.

Aişe (r.a)'dan: Bir bedevi Peygamber (a.s)'a geldi. "Siz çocukları öper misiniz? Biz onları öpmeyiz" dedi. Bunun üzerine Peygamber (a.s): "Allah senin kalbinden merhameti söküp çıkardıysa ben sana ne yapabilirim ki" buyurdu. (Buhari)

Rasulullah (a.s) çocuklarla ilgilenmiş, şakalaşmış, onları güldürüp eğlendirmiş ve,

"Çocuğu olan onunla çocuklaşın" buyurmuştur. (Deylemi)

Rasulullah (a.s) yaptığı şakalarda kimseyi incitmez, yalan söylemez ve alay etmezdi. Şakalarında bile bir güzellik, ibret, ciddiyet, doğruluk ve ölçü vardı.

Rasulullah (a.s), çocukların yaramazlığı için "büyüyünce aklının çok olacağıının delilidir" demiştir. (Hâkim, Camiu's-Sağir)

**İslam'da her şey ölçülüdür.
Ölçüyü bilip ona uyanlar hiçbir zaman şaşırırmazlar.**

Çocuk sevgisi aşırı bir tutkuya büründürülerek insanın bütün benliğini kaplamamalıdır.

Kuran'da anne babaya çocuğunu sev denmez. Çünkü anne babanın gönlünde bu sevgi zaten fazlasıyla vardır.

İnsan severken Allah'a, peygambere, eşe, çocuğa, anne babaya ayıracağı payları iyi bilmeli ve bunda hata yapmamalıdır.

SEVGİ ÇİÇEĞİ

*Bir sevgi çiçeği
Ektim kalbime.
Büyüdü,
Büyüdü içimde.
Yapraklarını tek tek
Saymaya başladım:
Allah'ı seviyorum.
Melekleri, Peygamberleri.
Sahabeleri.
Babamı, annemi.
Kardeşlerimi.
Allah'ın "sev" dediklerini.
Böylece geldim
Çiçeğin ortasına.
Ve şükrettim Allah'a.
Kalp verdiği için,
Dünyalar kadar.
Yaratılan her şeyi sevsem
İçime yine sığar.
Ama ben
Bu sınımsız sevgiyi
Yaratana söz verdim:
Sevdiklerimi,
Sadece ve sadece
O'nun rızası için
Seveceğim.*

Sevgi konusunda insanın ayağının kayması, tökezlemesi veya dengesini kaybedip şirke düşme ihtimali her zaman mümkündür.

O, sizi tek bir nefisten yarattı ve kendisiyle durulup-yatışması için ondan eşini var etti. Onu (eşini) örtüp-bürüyünce, o da bir yük yüklendi de bununla (bir süre) gezindi. Nitekim ağırlaşınca, ikisi Rableri olan Allah'a duâ ettiler: 'Eğer bize salih (bir çocuk) verirsen, andolsun şükredenlerden olacağız.' Allah onlara kusursuz bir çocuk verince, kendilerine verdiği şey hakkında Allah'a ortaklar koştular. Allah, onların ortak koştukları şeylerden yücedir. (A'raf 89-190)

Batılların, her şeye rağmen - şartsız sevgileri; aileleri, ele avuca sığmayan şımarık çocuklarla karşı karşıya bırakmıştır.

Anne-babalar, çocuğa, ancak iyi bir Müslüman olduğu takdirde Allah'ın kendisini seveceğini, kendilerinin de ancak Allah'ın sevdiği kişileri sevebileceklerini hissettirmelidirler.

“Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir kavim (topluluk) bulamazsın ki, Allah'a ve elçisine başkaldıran kimselerle bir sevgi (ve dostluk) bağı kurmuş olsunlar; bunlar, ister babaları, ister çocukları, ister kardeşleri, isterse kendi aşiretleri (soyları) olsun. Onlar öyle kimselerdir ki, (Allah) kalplerine imanı yazmış ve onları kendinden bir ruh ile desteklemiştir. Onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır; orada süresiz olarak kalacaklardır. Allah, onlardan razı olmuş, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte onlar, Allah'ın fırkasıdır. Dikkat edin; şüphesiz Allah'ın fırkası olanlar, felah bulanların ta kendileridir.” (Mücadele 22)

EN ÇOK O'NU SEVMEK

Küçücük bir bebek dünyaya gözlerini açtı. Anne dokuz ay boyunca çektiği tüm sıkıntıları birdenbire unutmıştu. Ne sevimli şeydi bebeği.

'Demek sendin ha!' dedi yüzüne gülümseyerek. Canından bir parçaydı sanki. Bu duyguyu, bu sevgiyi daha önce hiç hissetmemişti. Demek tüm anneler bu güzel duyguyu tadıyordu. Demek böyle yüce bir sevgiydi tekrar tekrar aynı zorluklara katlanabilmelerine sebep.

İlk bebeğiydi. Tecrübesizdi. Bebeğinin minik kolları, bacakları kırılacak diye ödü kopuyordu. Ya hastalanırsa, ya başka bir şey olursa. Aman Allah'ım, düşüncesi bile korkunçtu.

Sevgisinden korktu birden bire. Şimdiye kadar sevdiği, önem verdiği şeyleri geçirdi gözünün önünden. Hayır hayır, hiçbirinde bu kadar ileri gitmemişti. Kendinden istenilen de dengeli bir sevgiydi zaten.

Başını önüne eğdi, utandı Rabbinden: O'nun kendisine lütfettiği bir şeyin sevgisini, O'nun sevgisinin önüne geçirmekten.

Belki sözleriyle böyle bir şey söylemeyi imanı kabul etmezdi. Ama ya içi, kalbi, duyguları... En ufak bir denemede kaybedebilirdi. İbrahim kadar güçlü değildi ki biricik yavrusunun yokluğuna dayanabilsin, hatta onu gözünü kırpmadan Allah için kurban edebilsin.

Bu sevgi, bu sevgi ile imtihan edilme düşüncesi ürküttü anneyi. Sonra Rabbine duâ etti. Zamanla, Allah'ın yardımı ve kendi telkinleriyle normale döndü sevgisi. Rabbine hamd etti. Çünkü hâlâ en çok Allah'ı seviyordu.

Şefkat ve Sabır

Şefkat, sevginin şartsız halidir. İnsanları olumlu ve olumsuz özellikleriyle kabul etmeyi sağlar. Aynı zamanda şefkat, merhamet duygusunun olgunlaştırılmış hali ve bir adım ilerisidir.

Aişe (r.a)'dan Rasulullah (a.s) şöyle buyurmuştur:
 “Mü'minlerin iman yönünden en olgunu, ahlâk bakımından en güzel olanı ve çocukluğuna karşı iyi ve yumuşak davranıp bağışlaması bol olanıdır.” (Ebu Davud, Buharî, Tirmizî, İbn Mâce)

Rasulullah (a.s);

- Çocuklara bizzat hizmet etmiş, gece Hasan ve Hüseyin'e su vermiştir.
- Torunu Ümame'nin yüzündeki kiri, Usame'nin yüzündeki kanı silmiştir.
- Secdede sırtına binen çocuklar, kendiliğinden ininceye kadar secdeyi uzatmıştır.
- Torunu Ümame'yi kıyamda omuzuna almış, rükû ve secdede bırakmıştır.
- Rükûda bacalarının arasından geçmek isteyenlere bacalarını aralamıştır.
- Üzerine küçük bir çocuk çiş yaptığı zaman müdahale ettirmemiş ve işini tamamlamasını istemiştir.
- Ağlayan çocuklara ilgi göstermiş, anne ve çocuğu için namazı kısa tutmuştur.
- Çocukların ölümünde ağlamıştır.

Ebeveyn için, uykularını bölmek, sıcacık yatağından kalkmak, çocuklarının hizmetini görmek, nazını çekmek ve onları hayata hazırlamak zordur. Ama Rableri, rahmeti gereği onlara sevgi, şefkat, merhamet ve **SABİR** vererek bütün bunları zevkle yapmalarını sağlamıştır.

Enes bin Malik (r.a): “Ailesine karşı Peygamber (a.s)’dan daha şefkatli hiç kimseyi görmedim.” demiştir. (Buhari, Müslim)

Çocuğun eğitimi ve öğretiminde SABIR çok önemlidir. Onlar henüz yapılan şeyin bilincinde olmadıklarından kendi istekleriyle değil ailelerinin istekleriyle öğrenirler. İradeleri dışında yaptıkları şeyler için zorlanmaları ve azarlanmaları, çocuklarda isteksizlik ve nefret uyandırır. Ebeveyn bunu göz önünde bulundurarak, severek-sevdirek öğretme konusunda daha sabırlı davranmak zorundadır.

Çocuklar bazı dönemlerde çevresindekileri taklit ederler. Bunun geçici olduğu bilinerek sabırlı ve anlayışlı davranmak gerekir.

Mesela üç-beş yaşlarında başını örtmek isteyen veya erkeklerin yanına gitmek istemeyen bir kız çocuğu, muhtemelen anne veya ablasını taklit ediyordur. Zorlanmadan kendi haline bırakılmalıdır. Zamanla normale dönecektir.

Bazı çocuklar çok soru sorarak çevresindekileri bıktırabilir. Sorulara sabırla cevap verilmelidir. Cevaplar eksik olabilir. Ama asla yalan ve yanlış olmamalıdır. İnsanda doğuştan gelen bir acelecilik eğilimi vardır. Sabır sonradan öğrenilir. Çocuklara sabırla davranılmalı ve böylece çocukların sabırlı olmayı öğrenmeleri sağlanmalıdır.

Enes (r.a)’dan:

“Hazerde ve seferde on yıl Rasulullah (a.s)’a hizmet ettim. Yaptığım işler her seferinde Rasulullah’ın istediği şekilde gerçekleşmedi. Buna rağmen bana bir kerecik olsun ne vurdu, ne kötü söz söyledi, ne azarladı, ne surat astı, ne de ayıpladı. Bir kere olsun “Of be” demedi. Yaptıklarımın hoşuna gitmeyen için “Ne fena yaptın” demedi. Yaptığım bir şey için “Bunu niye böyle yaptın?” yapmadığım bir emir için de “Onu niye yapmadın?” diye hesaba çekmedi. Hanımlarından biri “Keşke şöyle yapsaydın” diye müdahale edecek olsa “Bırakın o çocuğu, Allah’ın takdir ettiği şeyi yapmıştır.” derdi.

(Buhari, Müslim)

OLSUN

*Seni zorluklarla taşıdım
Yavrurum.
Doğdun, ağladın.
Acıktın, ağladın.
Hastalandın, ağladın.
Seni şefkatimle sardım.
Olsun.
Gündüz durmadın.
Gece uyumadın.
Seni avuttum.
Olsun.
Altım pislettin temizledim.
Ortalığı dağıttın.
Toparladım.
Kırdın, döktün, affettim.
Olsun.
Hazırlayıp okula gönderdim.
Derslerine yardım ettim.
Her gün bin bir nazını çektim.
Olsun.
Sen yeter ki
Allah'a iyi bir kul ol.
Başka ne olursa
Olsun.
Hakkım sana helal
Olsun.*

Eşitlik ve Adalet

İnsan için en büyük amaç Allah'ı razı etmektir. O'nu razı etmenin en güzel yolu ise O'ndan ve O'nun verdiklerinden razı olmaktır.

“Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Dilediğine dişiler armağan eder, dilediğine de erkekler armağan eder. Yahut onlara, hem erkek hem de kız çocukları olmak üzere çift verir. Dilediğini de kısır kılar. O, her şeyi bilendir, her şeye gücü yetendir.” (Şura 49-50)

Cahiliye devri âdeti olan 'kız çocuk istememek' hâlâ birçok yerde etkisini sürdürmektedir. Bu konuda annenin suçlu görülmesi ikinci bir yanıştır. Bu annenin elinde olan bir durum değil, Allah'ın takdiridir.

“Kimin üç kızı veya kız kardeşi ya da iki kızı veya kız kardeşi olur da, onlara güzel davranır ve haklarını yerine getirme hususunda Allah'tan korkarsa, onun için cennet vardır.” (Buharî, Ebu Davud, Tirmizî)

Allah Rasulü (a.s) buyuruyor:

“Kız çocuklarını çirkin görmeyin.

Zira onlar sevimli ve cana yakındırlar.” (Ahmed, Müsned)

Enes (r.a) anlatıyor:

Rasulullah (a.s)'ın huzurunda bir adam bulunuyordu. Adam oğlunu dizi üzerine oturttu. O sırada adamın kızı geldi, onu da önüne oturttu. Rasulullah (a.s): **“Onlara eşit davranmadın, eşit davranmalıydın.”** buyurdu. (Bezzar, Beyhakî)

Çocuklar arasında kız-erkek, güzel-çirkin, çalışkan-tembel gibi bir ayırım olmamalıdır. Maddî bağışlar/ikramlardan öpmeye varıncaya kadar eşitlik olmalıdır. Aksi halde çocuklar huysuz, kıskanç, kavgacı ve saldırgan olabilmektedirler.

Allah insanları çeşit çeşit yaratmıştır. Bu, çocuklara anlatılmalı, her birinin farklı yönlerdeki güzellikleri ön plana çıkarılarak, kıskançlık oluşmamasına çalışılmalıdır.

Rasulullah (a.s) şöyle buyurdu:

“Allah’tan korkun ve çocuklarınız arasında adaleti gözetin.”

(Buhari)

Nu'man bin Beşîr'in şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

Babam, beni Rasulullah (a.s)'a götürdü ve şöyle dedi:

- “Ben, şu oğluma bir köle hediye ettim.” Rasulullah (a.s):
- “Oğullarının hepsine (aynı) hibede bulundun mu?” diye sordu:

Babam:

- “Hayır” cevabını verdi. Rasulullah (a.s):
- “O hâlde, (onu) geri al” buyurdu.

(Başka bir rivayette “O halde beni şahid tutma. Çünkü ben bir zulme şahid olamam.” buyurdu.) (Müslim)

KORKMA!

*Sen halifesin ey çocuk!
Şimdi atla ve zıpla.
Doyasıya oyna.
Ama bir gün yeryüzü
Emanet edilecek sana.
Sakın unutma!*

*“Kalk ve uyar”
Emrini aldığında
Artık fazla uyuma.
Boş işlere dalma.
Al Kitabı eline
Ve yolu adımla.
Batsa da dikenler ayağına
Korkma!
Geri dönme ve durma.
Paçanı sıvayarak
Devam et yoluna.*

*İbrahim gibi
Bir tek kişi kalsan
Ve Nemrutlarca
Ateşe atılsan da
Korkma!
“Allah yeter,” de.
Ve ilerle.
Ateşleri gül bahçesi
Göreceksin önünde.*

Oyun

Rasulullah (a.s) çocukları oynamaya teşvik etmiş; Hasan, Hüseyin ve Enes'i sokakta arkadaşlarıyla toprakta oynatmış ve

“TOPRAK, ÇOCUĞUN BAHARIDIR.” buyurmuştur. *(Feyzül Kadir)*

Sokak oyunlarının imkânsızlaştığı veya unutulduğu günümüzde, çocukların enerjilerini kullanabilecekleri, rahat oyun oynayabilecekleri mekânlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Evlerin mümkün olduğu kadar geniş ve sade olması, çocukların; kardeşleri ve gelen misafir çocuklarıyla, kırma, dökme, düşme stresine girmeden oyun oynaması çocuğu rahatlatacak, psikolojisini olumlu yönde etkileyecektir.

Allah Rasulü (a.s) yüzme, ok atma ve ata binmeyi tavsiye etmiştir. Günümüzde bunlara benzer birçok oyun oynanabilir. Fakat oyunlar tutku haline getirilmemelidir.

Çocuklar için bilgisayar oyunları yerine zekâ veya beden geliştirici oyunlar tercih edilmelidir.

Çocuğu keşfetmenin en güzel yollarından biri de oyundaki konuşmalarına, hareketlerine dikkat etmektir.

Çocuklar kendi cinsiyetlerine uygun oyunlar ve oyuncaklarla oynamalıdır. Aile bu konuda gerekli kontrol ve yönlendirmeyi yapmalıdır.

Erkek çocuklar kızlara, kızlar erkeklere benzetilmemeli, gururla söylenen “erkek gibi”, “kız gibi” sözlerinden kaçınılmalıdır.

NE GÜZEL OYUNLARIMIZ VARDI!

Televizyon olmadı evimizde hiç. Bilgisayarın adı henüz fazla duyulmamıştı. Ne güzel vakitler geçirirdik o zaman. Hem oynardık birlikte, hem eğlenir, hem bir şeyler öğrenirdik. Hiç vaktimiz olmazdı boş şeylere.

Oyuncaklar, oyun kartları daha doğal ve kendi üretimimiz olurdu. Boyamaları kendimiz çizerdik çoğu zaman. Boyama kitaplarının üzerini boyamaz, fotokopi veya kopya kâğıdı ile çoğaltırdık.

Çizdiğimiz kamyonların tekerleklerinde, çiçeklerin yapraklarında öğrendik elif, be, te, se, cim'leri...

Büyük yazı tahtamızda âyetler, hadisler, duâlar yazardı sürekli. Oyun kutumuzdan da âyet ve hadis kartları çıkardı. Bilmek, öğrenmek büyük bir mutluluktan bizim için.

Hiç canımız sıkılmazdı. Erken yatar, erken kalkar, günün bereketinden faydalanırdık.

Kur'an ve hadislerdeki kıssalar, peygamber hayatları doldururdu günlerimizi. Kahramanlarımız sahabelerdi. İç dünyamızda kendimizi özdeşleştirdiğimiz bir sahabi mutlaka olurdu.

Evimizin önünde de oynardık kardeşlerimizle. İyiliği emir, kötülükten nehiy görevini de yaparak üstelik. Kötü söz söyleyen, dışarıda ekmek yiyen arkadaşlarımızı uyarırdık.

Bizi seyretseniz, "Anne! Küfür ediyorum diye beni oyuna almıyorlar" diye annesine bağırınları, bir daha sokakta bir şey yememeye söz verip oynamak için yalvaranları görmeniz mümkündür.

Sayırdık iki guruba ayrılmak için:
"Portakalı soydum, başucuma koydum;
Ben bir Kitap okudum, duma duma dum."

Bir grup Müslümanlar, diğerleri de İslam'a davet edilenler olurdu. Erkekler İslam'ı kabul etmeyip savaşmayı (boğuşmayı), kızlar İslam'ı kabul edip "kardeşim" diyerek kucaklaşmayı severlerdi.

"Topumuz, tüfeğimiz yoksa taşlarla savaşırız" mesajını veren İNTİFADA'yı canlandırırđık hep beraber. Ebabil kuşları oluverirdik bir anda.

*Sonra el ele tutuşarak:
"Bugün atılan bir tohum
Yarın yeşeren bir filiz.
Müslümanız biz, Müslümanız biz.
Sonra bir ağaç ve meyve vereceğiz.
Müslümanız biz, Müslümanız biz.
Çağlar üstü bir davanın
Küçük erleriyiz.
Müslümanız biz, Müslümanız biz.
Allahımız var.
İmanımız var.
Direncimiz var.
Biz dirilten bir bombayız.
Bom Bom Bom!"*

Oyununu oynardık hareketleriyle... En hoşumuza giden yeri, sesli olarak "Biz dirilten bir bombayız: Bom Bom Bom!" demek olurdu.

Velhasıl küçük bir mücahid ve mücahide gibiydik hepimiz. Elimizde Kur'an, yüreğimizde cennet özlemi, dillerimizde coşkulu marşlar, heyecanlı, sağlam bir gençliğe doğru atardık adımlarımızı.

NAMAZ

Namaz Dinin Direğidir

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Çocuklarınıza yedi yaşında namazı emredin. On yaşına gelip kılmazlarsa dövün (iş ciddiye alın, devamlı kılmasını sağlayın) ...”

(Ahmed bin Hanbel)

Namaza alışma ve kesin başlama konusunda cinsiyete ve gelişmeye bakmadan, bu hadis dikkate alınmalıdır.

Âlimler çocuğa aklı erince **NAMAZ**, gücü yetince **ORUÇ**, buluş çağından sonra **ŞAHİTLİK** ve **HAD CEZALARI** gerekir demişlerdir.

“Ehline namazı emret! O hususta sabır da göster. (Taha 132)

7-10 yaş arası alıştırma dönemidir. Bu arada namazla ilgili tüm bilgiler öğretilmeli, eksikler tamamlanmalıdır. Yavaş yavaş, günde iki-üç-dört derken on yaşına yakın beş vakte çıkarılmalıdır.

Alıştırma döneminde sabah ve yatsı namazları zorlanmadan, gerektiğinde kolaylaştırarak (hava soğuksa ılık suyla abdest alması, uykusu varsa sadece farzını kılması) güzel bir lisanla söylenmeli ve severek kılması sağlanmalıdır.

On yaşından sonra kolaylık var, taviz yok. Sabah ve yatsı namazlarının üzerinde özellikle durulmalı, yatış-kalkış saatleri ona göre ayarlanmalıdır.

Çocuklar yatsı namazını kılmadan yattıklarında gece kaldırılmalı, kılmama gibi bir durumun (asla) olamayacağını iyice anlamalıdır.

Vitir, gece en son kılınan namazdır. Çocuk ileriki yaşlarda vitri gece kılmaya ve teheccüde teşvik edilmelidir. Fakat kendisi istemeden zorlanmamalıdır.

Sa'd bin Ebi Vakkas'ın oğlu Mus'ab der ki:

Babama:

- Ey babacığım “**Onlar kıldıkları namazdan gafildirler.**” (Maun 5) âyeti hakkında ne dersin? Hangimiz gaflet etmez ve hangimiz iç dünyasına dalarak düşünmez ki? dedim.

Babam soruma şöyle cevap verdi:

- Öyle değil. Bu namaz vaktini geçirmek demektir. İnsan oyun ve eğlenceye dalar ve nihayet namazı geçer.

Cami

Tuvalet ihtiyacını kendileri giderebildiklerinde, cami adabını öğrendiklerinde, kardeşlik ve dostluğu, toplumsal bağlılığı, sosyalleşmeyi sağlayıp güçlendirdiği için çocukları cemaate/camiye alıştırmak gerekir.

İmam Malik'e, mescide çocuk getiren biri hakkında “Bunu doğru buluyor musunuz?” diye soruldu. O da şöyle cevap verdi. “Edepli davranmayı öğrenmişse ve yaramazlık yapmazsa hiçbir sakınca görmem. Yerinde durmayan ve yaramazlık yapan küçük bir çocuksa, bunu istemem.”

NAMAZ SEVİNCİ

O hafta sonu eve gidişim çok farklıydı. Anneme müjde verecektim. İçim içime sığmıyordu. O, İslam'ı anlatan ve yaşayan birilerini gördükçe, kendi çocuklarının da öyle olması için hep duâ ederdi.

İşte, tam olarak namaza başlamıştım. Annem kim bilir ne kadar sevinecekti. Annem için mi kılıyordum namazı? Hayır, hayır. Kalbimde iman olmasa, hem de ondan uzaktayken niye zorluğu tercih edecektim?

Yatılı bir okulda abdest alması, zaman ayarlaması, hele hele sabah namazları kolay mıydı? Farklı yatakhanelerdeki birkaç kişiyi sessizce kaldırıp fark ettirmeden namaz odasına inmek, ne zor ve fakat ne tatlıydı!

Samimi olanlara, gayret edenlere, zorun kolaylaştığını, daha o günlerde görmüştük.

On iki yaşındaydım. Namaz ne zaman farzdır bir bilgim yoktu. 7-10 yaş arası alıştırma, 10 yaşından sonra kesin kılınması gerektiği ile ilgili o hadis hiç kulağıma gelmemişti. Gören "daha küçüksün" derdi. Ama benim namaz kılmam gerektiğine aklım eriyordu.

Allah'ı seviyordum. Bildiğim emirlerini uygulamalı, bilmediklerimi de öğrenmeye çalışmalıydım.

Bir sahabe'nin "Bize Kur'an'dan önce iman verildi" sözü hayatımın o dönemine çok uygundu. Kur'an'ın anlamıyla, Peygamber (a.s)'ın hadisleriyle henüz tanışmamıştım. Ama kalbimdeki iman beni bir şeyler yapmaya zorluyordu.*

O günler ve daha sonraları, namaz kılmakla okuldaki hâkim grubun dışında kaldım. Çok zorladılar beni. Üst sınıflardan ablalar çıktı karşıma. Beni seven öğretmenlerim cephe almaya, not düşürmeye başladılar.

Oysa ben daha küçüktüm. Gerçekten İslam'a dair çok şey bilmiyordum. Bana, "Nasıl İslam'ı seçersin, onda şöyle şöyle emirler var, Kur'an'a göre kadına hak verilmemiş (!)" gibi bir sürü şeyler söylerlerdi. Ben de, "Yaa, öyle mi? Bunu Allah mı söylemiş, öyleyse tamamdır, doğrudur." diye karşılık verirdim.

Kavmi Şuayb (a.s)'ı "Sana bunları namazın mı emrediyor" diye sorgulamışlardı. Gerçekten namaz çok önemli bir ibadetmiş. Hemen beni saf dışı ettiler, daha doğrusu (elhamdulillah) İslam safına kattılar.

Sonradan çok şeyler öğrendim. Bana imanı sevdiren Rabb'ime sonsuz şükürler olsun.

Herkese, her şeye rağmen kıldığımız namazlar bizi birkaç senede güçlendirdi. Nasıl mı? Bir öğretmenimin, bir büyüğümün kaşını kaldırmasından dahi üzüntü duyan ben, iki sene sonra okula gelip namaz kılanları tesbit ettikten sonra niçin namaz kıldığımı sorgulayan müdüre (!) karşı "Allah'ın emri olduğu için. Namaz kılmak suç mudur?" diye karşılık bile verebilmişim.

Annem mi? Evet, o çok, hem de pek çok sevindi. Dini ayakta tutan, kötülüklerden koruyan, devamlı Allah'la irtibatı sağlayan namazım için hiç sevinmez mi!...

* Cündüb bin Abdullah (r.a): "Biz bulûğ çağına ermek üzere birer genç iken Peygamber (a.s) ile beraberdik. Biz Kur'an'ı Kerim'i öğrenmeden önce imanı öğrendik. Ondan sonra Kur'an-ı öğrendik. Kur'an sayesinde de imanımız arttı." (İbn Mâce)

iLiM

İlmin Önemi

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“İlim talebi her Müslümana farzdır.” (*İbn Mâce*)

Çocuklara ilmin önemi anlatılmalı; kulluğun güzel olabilmesi, ayakların sağlam basabilmesi, gelecek nesillere aktarılabilmesi için, İslam'ın olmazsa olmazı olduğu kavratılmalıdır.

İSLAM = İMAN + İLİM + AMEL + İHLÂS

“İlim maldan hayırlıdır. İlim seni korur, malı ise sen korursun. İlim amel edildikçe artar. Mal ise harcadıkça eksilir. İlim âlime hayatında itibar kazandırır, ölümünden sonra da anılmasına vesile olur. Malın sağladığı itibar malla birlikte kaybolur. Nice zenginler vardır ki hayatta iken ölürler. Alimler ise dünya durdukça hayattadırlar.” (*Ali bin Ebi Talib (r.a)*)

Anlama yaşı geldiğinde meal, tefsir, hadis, fıkıh, peygamber hayatları, sahabe hayatları, günlük öğrenim programına dâhil edilmelidir.

Vahye dayalı ilimler sadece Allah için, onun haricindeki öğrenilen tüm bilgiler veya seçilen meslekler, vahyin yol göstericiliğinde (ona uygun) ve yine sadece Allah için olmalıdır.

Aksi takdirde her ikisinde de sonuçta faydadan çok zarar görülecektir.

Peygamber (a.s) buyuruyor:

“Ne alimlere karşı övünmek, ne cahillerle tartışmak ve ne de meclisler(in seçkin köşelerinin) de yer almak için ilim öğrenmeyiniz. Kim böyle yaparsa ateşi hak eder, ateşi hak eder.”

(*Sahihu'l-Câmi*)

- “İnsanlık ve insan için çalışmak” şirktir.
- “İlim için ilim” parolası şirktir.
- “Görevi yerine getirmiş olmak için görev yapmak” parolası şirktir.
- “Sanat için sanat” parolası şirktir.
- “Allah’ın rızası gözetilmeksizin sadece vatan için çalışmak” şirktir.
- “Allah’ı insanın gayesi ve ilahı olmaktan çıkararak ve yönünü başka tarafa çeviren her parola şirktir.” (Said Havva, İslam)

Eğitim ve öğretimin **vahiy kaynaklı** olmaması en büyük sorundur. İslam dışı bir ruhla, İslâm’a aykırı bir bakış açısıyla; fizik, biyoloji, tarih, coğrafya, sosyoloji, psikoloji, eğitim, ekonomi v.s. öğrenilmesi ile sağlam bir Müslüman neslin meydana gelmesi zor ve hatta imkânsız gibidir.

Ayrıca karma ve eşit eğitim (aynı dersler-aynı bölümler) kız ve erkeklerin fitratlarını bozmakta, verimi düşürmekte, görev bölümü ve sorumluluk alanlarını karıştırmaktadır. En önemlisi de Allah’ın sınırlarının çiğnenmesi sonucunda ahlâksızlık artmakta aile ve toplum düzeni bozulmaktadır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Fitne gelir, insanları darmadağın eder gider,
bundan sadece ilmi sayesinde âlim kurtulur.” (Müsned-i Şihab)

VAHİY
HAYATI KUŞATIR

HÂL ÇARESİ

O günler çok samimi ve daha sadeydik hepimiz.

Dünya; TV, bilgisayar, internet, cep telefonu, CD bombardımanına tutulmamıştı henüz.

İlk bant tiyatrosu çıktığında komşulardan bir teyp bulup nasıl heyecanla dinlediğimi; o anki sevincimi, kalbimin atışlarını unutamam. Sanki peygamber (a.s) ve sahabe (r.a) gelmiş de evimizin başköşesine oturmuştu.

Herkese, ama herkese dinletmek istemiştim.

Birçoğumuz 3-5 çocuğuyla, zor şartlarda bir araya gelir tefsir, hadis dersleri yanında, çocuklarımızı nasıl yetiştireceğimizi de konuşurduk.

Bâtıl bir eğitimden geçmişliğin acısını çekerken, yanlış kimliklerden sıyrılmanın, yanlış alışkanlıklardan kurtulmanın mücadelesini de veriyorduk.

Aynı şeyleri çocuklarımızın da yaşamasına razı olamazdık; bir şeyler yapmalıydık...

Eskinin silinerek, geçmiş tecrübelerin sıfırlandığı, yeni eserlerin yazılamadığı, birçok kaynağın henüz Türkçeye çevrilmediği bir zamanda...

Her gittiğimiz yerde bir ipucu bulmak üzere kitaplıkları nasıl taradığımızı, nereden başlayacağımız, ne öğreteceğimiz konusunda ne kadar aciz kaldığımızı unutamam.

Yabancı eserlerde bazı doğrular olsa da, biz onlara hep soğuk baktık. Kur'an'ın ve hadislerin iyi anlaşılıp, eğitim prensiplerinin onlardan çıkarılmasını savunduk her zaman.

Yabancı eğitim kitapları, Kur'an ve Sünnet süzgecinden iyice geçirilmeliydi. Aksi halde "yanlış doku nakli" gibi uyumsuz bir beden-kişilikle karşı karşıya kalmamız kaçınılmazdı.

Allah'a teslim olanı, Kur'an-Vahiy eğitiyordu.

Cahiliye döneminde kızını diri diri toprağa gömen insanları, İslam, merhameti ve adaletiyle tüm dünyaya örnek olan kişiler,

O dönemin bedevî bir toplumunu, en medenî,

O asrı, SAADET ASRI yapmışsa...

Bugün ve tüm zamanlarda,

O'nun terbiyesine teslim olmaktan başka çaremiz var mı?

Çözüm Vahiyde

Nasıl sağlığı korumak, hastalıkları tedaviden daha kolay ve daha ucuz ise, gençlerin karşılaştıkları problemleri çözmek yerine, bu problemlerin oluşmasına fırsat vermemek de daha kolay, daha etkili ve daha kalıcıdır.

Vahiy hayatı kuşatır. Onunla sürekli birliktelik, onu lâıykıyla yaşamak, herhangi bir sorun oluşmasına fırsat vermeyecektir.

Fakat var olan sorunların çözümünde de yine ondan başka bir şeyle düzelmek mümkün değildir.

Lokman (a.s.)'in çocuğuna öğütleri, çocukların eğitim ve öğretiminde takip edilecek ferdi, ailevi ve toplumsal ıslahat ile ilgili prensipleri içerir.

LOKMAN (a.s.)'İN ÇOCUĞUNA ÖĞÜTLERİ

Lokman (a.s) oğluna öğüt vererek:

“Yavrucuğum! Allah’a ortak koşma! Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür” demişti.

Biz insana anne ve babasını (onlara iyilikle davranmayı) tavsiye ettik. Annesi onu, zorluk üstüne zorlukla (karnında) taşımıştır. Onun (sütten) ayrılması, iki yıl içindedir. Hem Bana, hem anne ve babana şükret, dönüş yalnız Banadır.

Bununla birlikte, onların ikisi (annen ve baban), hakkında bir bilgin olmayan şeyi Bana şirk koşman için, sana karşı çaba harcayacak olurlarsa, bu durumda onlara itaat etme ve dünya (hayatın)da onları iyilikle (ma’ruf üzere) sahiplen (onlarla iyi geçin) ve Bana ‘gönülden-katıksız olarak yönelenin’ yoluna tabi ol. Sonra dönüşünüz yalnızca Banadır, böylece Ben de size yaptıklarınızı haber vereceğim.

Yavrucuğum! Yaptığın iş (iyilik veya k6t6l6k) bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa ve bu, bir kayanın içinde veya g6klerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa, yine de Allah onu (senin karşına) getirir. Doğrusu Allah, en ince işleri g6r6p bilmektedir ve her şeyden haberdardır.

Yavrucuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, k6t6l6kten vazgeçirmeye alış. Başına gelene sabret. Doğrusu bunlar, azmedilmeye değer işlerdir.

K66mseyerek insanlardan y6z çevirme ve yery6z6nde b6b6rlenerek y6r6me. Zira Allah, kendini beğenmiş 6v6n6p duran kimseleri asla sevmez.

Y6r6y6ř6nde tabii ol, sesini alalt. Unutma ki, seslerin en çirkini merkeplerin sesidir.” (*Lokman 13-19*)

Bu ayetlerden çıkan bazı prensipler:

- İman tashihi (Allah’a ortak koşmamak)
- Anne- babaya iyilik ve şefkat
- İmanı kuvvetlendirmek (Allah’ın her şeyi g6r6p-bileceği)
- Amel ıslahı (Namaz k6t6l6klerden alıkoyar)
- Toplumsal ıslahat (İyiliği emretmek, k6t6l6kten vazgeçirmek)
- Toplumsal davranışlar (K66msememek, b6b6rlenmemek, bağırmamak)

İman Tashihi

Âyete göre, insanların çoğu Allah'a ortak koşarak iman ederler (*Yusuf 106*). Allah'ı gereği gibi tanıyamadıkları için de küfre düşerler. Bu tehlikeden dolayı ilk önce imanın tashihi (düzeltmesi) ile işe başlanır.

(*Allah Bilinci: Sayfa 71*)

“Gerçekten, Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında kalanı ise, dilediğini bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa, doğrusu büyük bir günahla iftira etmiş olur.” (*Nisa 48*)

“Allah'ım! Bilerek şirk koştuktan Sana sığınırım. Bilmediklerim için de affını isterim.” (*Rasulullah (a.s.)'ın duâsı*) (*Tirmizi*)

“Yavrucuğum! Allah'a şirk koşma. Doğrusu şirk büyük bir zulümdür.” ayetiyle, verilen öğütlerde veya yasaklarda o olayın neden ve niçin yasaklandığını anlatmak gerektiği anlaşılır.

Ayrıca “**yavrucuğum**” hitabında çocuklara merhametle yaklaşıldığı görülür.

Fertler ıslah olmadan sosyal ıslahattan söz etmek imkânsızdır. Doğru bir inançtan sonra birtakım davranışlarla ferdi ıslahat gerçekleşir.

Anne-Babaya İyilik ve Şefkat

Toplumun temel taşı olan ailenin güzelliği ve sürekliliği, kişinin anne-babasına sevgi, saygı, şefkat ve iyiliğiyle mümkündür. Anne-babaya itaat, Kur'an'da Allah'a itaatten sonra zikredilir. Ancak Yaratana isyan konusunda itaat edilmeyeceği bildirilmiştir.

Biz, insana, ana-babasına iyilik etmesini emrettik. Şâyet onlar seni, hakkında hiçbir bilgin olmayan şeyi Bana ortak koşman için zorlarsa, bu takdirde onlara itaat etme. Dönüşünüz ancak Bana olacaktır ve ben yapmakta olduklarınızı size haber vereceğim. (Ankebut 8)

Bir adam:

- Ya Rasulallah! Anne-babanın çocukları üzerindeki hakkı nedir? diye sordu. Rasulullah (a.s): Onlar, yani anne-baban senin cennetin ve cehennemindir, buyurdu.

(İbn Mâce)

“Rabbin, O’ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: ‘Öf’ bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. Onlara acıyarak alçakgönüllülük kanadını ger ve de ki: Rabbim, onlar beni küçükken nasıl terbiye ettilerse Sen de onları esirge.” (İsra 23, 24)

Anne-babanın büyüklerle olan ilişkileri, sevgi, saygı ve hizmetleri çocuğa örnek teşkil eder.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Başkalarının hanımları karşısında (konusunda) siz iffetli olun ki, sizin hanımlarınız da iffetli olsunlar. Anne-babalarınıza iyi muamele edin ki, çocuklarınız da size iyi davransınlar.” (Hâkim-Müstedrek)

Kişinin sadece dışarıda değil, aile içindeki fertlerle de ilişkilerinin iyi olması gerekir. Kimse bilmesede Allah her şeyi görüp-bilir ve her şeyden haberdardır.

Artık kim zerre ağırlığınca hayır işlerse, onu görür. Artık kim zerre ağırlığınca bir şer (kötülük) işlerse, onu görür. (Zilzal 7-8)

Bu bilinç kişinin hareketlerini kontrol etmesinde son derece etkilidir.

Amel Islahı (Namaz)

Kişinin kötülüklerden alıkonulması-uzaklaşması ancak namazla mümkündür. Sürekli Allah'ın kontrolünde olduğunu, gaflet etmemesini, namaz hatırlatır insana.

“Sana Kitap’tan vahyedilene oku ve namazı dosdoğru kıl. Gerçekten namaz, çirkin utanmazlıklar (fahşa)dan ve kötülüklerden alıkoyar. Allah’ı zikretmek ise muhakkak en büyük (ibadet)tir. Allah yaptıklarınızı bilir.”

(Ankebut 45)

Namazda Allah’la konuşan, günde defalarca O’nun huzuruna varan, O’nun her an görüp duyduğunun bilincinde olan bir insan nasıl kötülük işleyebilir?

Sahih bir imandan sonra gelen salih amellerle önce fertlerin, daha sonra toplumun ıslahı gerçekleşir.

Toplumsal Islahat (İyiliği emretmek, kötülükten nehyetmek)

Sadece kişinin iyiliği ile iş bitmez. İnsanlar toplu halde yaşamak zorundadır ve birbirlerine ihtiyaçları vardır. Bu durumda çevrede işlenen kötülüklerden herkes etkilenecektir. Sorumluluğunun bilincinde olan insanlar iyiliği emir, kötülükten nehy görevi ile toplumun bozulmasını engellemeli, bu arada başa gelen-gelecek olan sıkıntılara da sabretmelidirler.

ASR SURESİ

- 1. Asra andolsun;**
- 2. Gerçekten insan ziyandadır.**
- 3. Ancak iman edip, salih amellerde bulunanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka.**

Toplumsal Davranışlar

Sözün dinlenmesi, saygın bir kişilikle mümkündür. İnsanları küçümseyen, onlara karşı böbürlenene, bağırıp-çağırane bir kimsenin toplumda itibar kazanması, önemsenmesi mümkün değildir.

“Yeryüzünde kasılarak yürüme. Çünkü sen ne yeri yarabilir, ne de dağlarla boy ölçüşebilirsin.” (İsra 37)

Sesini değil, sözünü yükselt!

Yüksek ve çirkin sesin ne derece tiksindirici olduğu, eşek sesine benzetilerek anlatılmaktadır. Öğretim ve terbiyede benzetmelerin yeri önemli, etkili ve büyüktür.

“Rahman’ın kulları yeryüzünde mütevazı yürürler. Cahiller onlara laf attıkları zaman, “selâm!” der (geçer)ler.” (Furkan 63)

Çocuk eğitiminde önemli bir metod da yasaklanan davranışın doğrusunun öğretilmesidir.

Kibirli yürüme,
yürüyüşünde tutumlu ol.

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne-babaya, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, yanınızdaki arkadaşaya, yolda kalmışa ve sağ ellerinizin malik olduklarına güzellikle davranın. Çünkü, Allah büyüklük taslayıp böbürlenene sevmeyiz.” (Nisa 36)

“ALLAH’A ÇAĞIRAN,
SALİH AMELDE
BULUNAN VE
‘GERÇEKTEN BEN
MÜSLÜMANLARDANIM’
DİYENDEN DAHA
GÜZEL SÖZLÜ
KİMDİR?”

(Fussilet 33)

SEVDALI YÜREKLERE

Gözlerin anlatıyor her şeyi.

Uzaklara derin derin bakan gözlerin.

Biliyorum sadece bedeninle dünyadasın.

Ruhun hep yücelerde.

Şehadet arzusuyla yanıp tutuşuyorsun biliyorum. Bu yola adanmamış yürekler, bundan aşağı ölümler sana az gelecek; biliyorum. Basit bir hayat anlayışı, basit konuşmalar ve oturmalar senin ruhunu sıkıyor, seni öldürüyor; anlıyorum.

Ben şahit olduğum gibi melekler de şahit bu hâline.

Ve Rabbinin onlara “bakın kendilerine irade verdiğim kullarımın arasından hep kan döken, fesat çıkaran çıkmıyor. Benim yolumda olmak ve ölmek için çırpınan gençler de var” dediğini duyar gibiyim.

Zaman zaman seni dünyaya döndürmeye çalıştığım için beni affet. Amacım dünyaya bağlanman değil, dünyada yaşamaman. O yüce duyguların zirvesinden düşmeni istemiyorum. Bu duygular senin hayattan kopmanı gerektirmiyor. Onlarla beraber yaşamayı öğrenmelisin.

Çok sıkıntılarla karşılaşabiliyor insan. İstedığı anda, arzu ettiklerine ulaşamayabiliyor. Sen, sana tayin edilen ömrü yaşamak zorundasın. İmtihanlarını sen seçiyorsun.

Çok isteyen için yatağında ölüm bile şehitliktir, biliyorsun. Hayatın boyunca yaşadığın her olayda bu duyguyu yansıtmalısın. Şehit olarak ölmek istediğini, O'na yaraşır bir hayatla göstermelisin.

Şehitlik; canını O'nun yolunda feda etmek, canın karşılığında cenneti satın almak belki en güzeli. Ama bu herkese ve hemen nasip olmaz.

Ama yaşamak, hayatın sıkıntılarına sabrederek ve Allah'ın takdirine razı olarak yaşamak veya razı olamayacağın bir hayatı yaşamak zorunda kalmak ve buna tahammül etmek çok da kolay değil.

O yüce duygularını davranışlarında kanıtlamanı isterse Rabbim senden, senin hemen istediğine değil, kendi istediği uzun ve zorlu bir yöne yönlendirirse seni...

İşte o zaman yüreğindeki kora çok dikkat etmelisin.

Sık sık yüreğine bakıp yoklamalısın.

Zaman zaman söndüğünü göreceksin. Bazen, bir zamanlar çok güzel duygular yaşadığını hatırlayacaksın. Bazen şaşıracaksın kendine. Anne-babayı, kardeşleri, arkadaşları, çoluk-çocuğu, hayatı bırakıp gidebilme düşüncesi çok uzaklarda kalmış bir hayâl gibi gelecek sana.

Ama sönmeyişe yüreğindeki ateş, hala bir kıvılcım varsa, hayatının en güzel ve en zor anlarında bile yaşarken, hiçbir şey seni tatmin etmeyecek. Hep o özlem yüreğini yakacak.

Ve hayatta seni anlayan çok az kişi bulacaksın. Herkes dalmış giderken hayata, sen onların içindeyken bile onlara dışarıdan bakacaksın.

Balığın gözyaşları görülmediği gibi, senin de içine akıttığın gözyaşlarını göremeyecek kimse.

“Namazı bekleyen namazda gibidir.” hadisine kıyasla “Şehadeti bekleyen ve özleyen şehit olmuş gibidir.” müjdesi yüreğine tatlı bir esinti getirecek ve sevdan artacak biraz daha.

Ve günler, aylar, yıllar sonra...

Eğer yaşayan şehitlerin dünyaya gelmesine vesile olmuşsan ve yetişmelerine çaba göstermişsen...

Telaşelerinden dolayı dönüp bakamadığın yüreğindeki sönmek üzere olan o kora, onların üflediğini göreceksin.

Ve sen o zaman düşüneceksin:

Şehit olmanın mı, yoksa şehit olmaya aday örnek çocuklar yetiştirmenin mi daha güzel olduğuna, karar veremeyeceksin...

GENÇLİK

Gençlik Çağı

Gençlik çağı, insan hayatının şekil almaya en müsait dönemidir.

- **İbrahim (a.s.)**'in sarsılmaz iman ve tevhid mücadelesi,
- **Yusuf (a.s.)**'in iffeti, sabrı, günahlardan Allah'a sığınması, insanları Allah'a daveti, affediciliği,
- **Musa (a.s.)**'in cesur tavırları, Firavunla ve kendi kavmiyle mücadelesi, normalde kardeşler arası kıskançlık daha çok olmasına rağmen kendi kardeşinin de peygamber olmasını isteyebilecek erdemli tutumu,
- **Ashab-ı Kehf** in inançlarındaki samimiyetleri ve saraydan mağaraya hicretleri,
- **Meryem (a.s.)**'in ibadet aşkı, teslimiyeti ve iffeti,
- **Habil**'in içtenliği, samimiyeti ve "mazlumiyeti" tercihi
- **20 yaşın altında olan ilk sahabeler**in, İslam'ın sağlam temelini oluşturmadaki samimiyet ve gayretleri;

Müslüman gençlere en güzel örneklerdendir.

Kur'an'da anlatılan gençlerin hepsinin ortak paydası Allah (c.c) ile olan samimi bağlarıdır.

Bu bağ, sarsılmaz bir iman ve kulluk şuuruyla kuvvetlendirilerek olaylar karşısında kişiyi yanlışlıklardan korumaktadır. Bir diğer ortak özellik ise, tüm bu şahsiyetlerin Allah (c.c)'a **duâ ve niyaz**da son derece gayretli oluşlarıdır.

Özellikle gençlik çağındaki insanlara telkin edilecek ya da daha çocukluk yıllarından itibaren kazandırılacak en önemli değer, onların Allah (c.c)'a çok çok rahat ve tabii bir şekilde duâ edebilmeleridir.

DUÂ, kişiye Allah'la her an irtibat kurma, O'ndan güç ve cesaret alma ve O'na güvenmenin psikolojik rahatlığını verir.

TEVBE, günahın yol açacağı içine kapanma, kaygı, endişe, toplumdan uzaklaşma gibi kişiliği geriletici, ruh sağlığını bozucu davranışlardan kurtarır. Kişinin gündelik hayattan kopmasına engel olur, hayata motive eder.

NAMAZ, kötülüklerden uzaklaştırır, görev sorumluluğu yükler, düzenli ve disiplinli zaman alışkanlığı kazandırır.

CEMAATLE NAMAZ, sosyalleşmeyi ve kişisel yetersizliklerin üstesinden gelebilmeyi sağlar.

ORUÇ, sabrı ve çevresindekileri düşünmeyi,

İNFAK, yardımlaşmayı, paylaşmayı, bencillik duygularından uzaklaşmayı öğretir.

İbadetlerdeki sürekliliğin şahsiyet gelişimine olumlu bir etkisi vardır. İç ve dış kontrol sağlar, benlik arzularını engeller, başkalarına karşı ölçülü ve saygılı, temiz, düzenli olmaya sevkeder.

Kişi toplumsal ilişkilerde daha hoşgörülü ve yapıcı olur.

Ruh sağlığı bakımından hayatın belki de en zor dönemi sayılan gençlik yıllarında dinî inanç ve ibadetlerin, kişiye sorunların üstesinden gelecek bir güç verdiği, umut ve iyimserliği artırdığı görülmektedir.

Şeytan insana önce günah işlemesini telkin eder. Daha sonra birinci günahından daha kötü olan bir diğer telkinde bulunur. Onu günahkârlık ve ümitsizlik psikolojisine sokarak, Allah'tan yüz çevirmeye yöneltir.

Gençlere rehberlik yapanlar, onlara işlenen günahlar sebebiyle Allah'tan uzaklaşmak yerine, yine O'na yönelmeyi ve O'na sığınmayı önemle telkin etmelidirler. Kur'an-ı Kerim'de, bazı peygamberlerde bunun örneğini görmekteyiz.

“Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni tenzih ve tesbih ederim. Ben zalimlerden oldum.” (Enbiya 87 – Yunus (a.s.)'in duâsı)

“Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik, eğer bizi bağışlamaz ve bize rahmetinle muamele etmezsen muhakkak ziyana uğrayacaklardan oluruz.” (A'raf 23 – Adem (a.s.)'in duâsı)

“Rabbim gerçekten ben nefsi me zulmettim. Artık beni bağışla.”

(Kasas 16 – Musa (a.s.)’ın duâsı)

“Allah’ım! Senin cezandan Senin affına sığınırım, Senin gazabından Senin affına sığınırım. Senden Sana sığınırım. Seni ne kadar övmeye çalışsam, lâıykıyla övemem. Sen kendini övdüğün gibisin.” (Muhammed (a.s.)’ın duâsı) (Müslim)

Gençlik, Boşluk ve İmkân

Bir kişi;

- genç, sağlıklı, dinamik ise,
- hayatında doldurulmamış boşluklar var ve zamanı boş geçiyorsa,
- maddi güce sahip ve ortam müsaitse,
bu kişi,
her türlü kötülüğe ve günaha düşebilir.

**Sen nefsini hakla meşgul etmezsen
Nefsin seni batılla meşgul eder.**

Hakla meşguliyet insanın potansiyel enerjisini tüketirse, batıla kullanacak bir şey kalmaz.

Gayrî müslimler, Müslümanın plan programını belirlemekte, hakka vakit kalmaması için var güçleriyle çalışmaktadırlar. Kurslarla, sınav telaşlarıyla okul haricindeki tatil günlerini de doldurmaktadırlar. Müslüman aklını kullanmalı, oyuna gelmemelidir.

Ebeveyn gencin salih insanlarla-arkadaşlarla beraber olmasına, zamanını güzel şeylerle değerlendirmesine, imkânlarını Allah yolunda kullanmasına zemin hazırlamalı, yardımcı olmalıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Kim evlenirse, dininin yarısını tamamlamış olur. Kalan diğer yarısında ise, Allah’tan korksun.” (Camii’s-Sağır)

İslâm’ın erken evliliği ve aile hayatını özendirilmesi; kişinin sorumluluk kazanmasında, sosyal hayata atılmasında ve kendine yetişkinler toplumunda yer bulmasında kolaylaştırıcı bir etkidir.

Evlilik ayrıca gençlik döneminin önemli özelliklerinden-sorunlarından olan cinsellik duygusunun tabii bir mecrada çözümlenmesine de imkân verir.

Çağın getirdiği bir takım zorluklarla geciken evlilikler, meşru olmayan ortamlarda bulunmak durumunda olan gençleri zor duruma düşürmektedir. Geçim kolaylığı ve evliliği kolaylaştırma konularında acil ve makul çözümler bulmak, Müslümanlar üzerine önemli bir vazifedir.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Size dini ve ahlâkı hoşunuza giden biri gelir de kızınızı isterse, onu evlendirin. Aksi halde yeryüzünde fitne ve fesat çıkar.” (Buhari, Tirmizi)

Gençler bir an önce evlenmeye teşvik edilmeli, gayri meşru beraberliklerin (flört vs.) her iki cins için de haram olduğu ve cezalarının ağırlığı anlatılmalıdır.

Rasulullah (a.s) buyuruyor:

“Ey gençler topluluğu! Kimin evlenmeye gücü yeterse evlensin. Çünkü bu gözü haramdan daha iyi korur. Evlenmeye gücü yetmeyen ise, oruç tutsun. Çünkü bu şehveti azaltır.”

(Buhari, Müslim)

Abdullah bin Abbas (r.a) rivayet ediyor:

“Fadl bin Abbas Peygamber (a.s)’ın terkisinde idi. O sırada Has’am kabilesinden bir kadın fetva sormak üzere Peygamber (a.s)’a geldi. Fadl ile kadın bakışmaya başladı. Bunun üzerine Peygamber (a.s) Fadl’ın yüzünü diğer tarafa çevirdi.”

(Buhari, Ebu Davud, Tirmizi)

PEYGAMBER ve GENÇ

Kureyşli bir genç Peygamber (a.s)'a gelerek:

- Ey Allah'ın Rasulü! Zina yapmama izin ver, dedi.

Orada bulunanlar gence yöneldiler ve seslerini yükselterek ona olan tepkilerini belirttiler. Bunun üzerine Peygamber (a.s):

- Onu bana yaklaştırın, buyurdu.

O da yaklaştı ve aralarında şu konuşma geçti:

- Böyle bir şeyi annen için arzu eder misin?

Genç:

- Hayır, vallahi. Allah beni sana feda eylesin!

Peygamber (a.s):

- Hiçbir insan da böyle bir şeyi annesi için istemez. Peki ya kızın için bunu arzu eder misin?

Genç:

- Hayır, vallahi ya Rasulallah. Allah beni sana feda eylesin!

Peygamber (a.s):

- Hiçbir insan da kızı için böyle bir şeyi arzu edemez. Peki ya halan için bunu ister misin?

Genç:

- Hayır, vallahi ya Rasulallah. Allah beni sana feda eylesin!

Peygamber (a.s):

- Hiçbir insan da halası için böyle bir şeyi arzu edemez. Peki ya teyzen için bunu arzu eder misin?

Genç:

- Hayır, vallahi ya Rasulallah. Allah beni sana feda eylesin!

Peygamber (a.s):

- Hiçbir insan da teyzesi için böyle bir şeyi arzu edemez, buyurdu.

Sonra Rasulallah (a.s) elini gencin üzerine koyarak şu duâyı yaptı: **“Allah'ım! Bu gencin günahını bağışla, kalbini tertemiz eyle, iffet ve namusunu koru!”**

Artık o günden sonra o genç hiçbir şeye dönüp bakmadı; en nefret ettiği şey zina oldu. (Ahmed bin Hanbel- Taberani)

YÜREĞİNİN YÜREĞİME DESTEĞİNİ NASIL UNUTURUM

*“Gözlerimde hasret yüklü bulutlar
Yağmurum ha yağdı ha yağacak anne.
Ellerimde hasret yüklü duâlar
Kelimeler beni ha terk etti ha terk edecek anne.”*

*Ayrılık neden bu kadar zordur anne?
Neden harfleri bile bu kadar yakar yüreği?
İnsan neden bile bile omuzlanır bu ağır yükü?...
Günlerime yorgunluklar değdi anne.
Yoruldu yüreğim ve yoruldu günlerim.
Hani, ‘hayat bir hikâye mi?’ demiştim ya sana...
Hikâyenin payımıza düşen kısmı mı bu da?
Gözlerimde bulutlara denk bir ağırlık anne. Günlerimde yetimlere
özgü bir mahzunluk...*

*Yüreğinin yüreğime desteğini nasıl unuturum anne?
Avuçlarıma üflediğin duâlarını nasıl unuturum?
Sabahı-akşamı, yazı-kışı, acısı ve tatlısıyla beraber adımladığımız
onca yılı nasıl?*

*Hayatta en güzel lütuflardan biridir, bir anneyle aynı davayı
omuzlamak. Annenin o şefkatli dilinden Rabbinin adını duymak...*

Daha küçükken beraber okuduğumuz o güzel kitaplar, peygamberlerin hayatları, sahabeler, yüreğimize işlediğin âyet ve hadisler, yol boyunca adımlarım olacak anne. Yol boyunca ısıtacak ve ısıtacaklar beni.

*Yüreğinin yüreğime desteğini nasıl unuturum anne?
Bizi en heyecanlı marşlarla, bant tiyatrolarıyla büyüttüğün günleri nasıl unuturum?*

Ninnilerimizde söylediğin şهادeti, öylesine özendirerek anlattığın cenneti ve her anımızı dolu dolu geçirip Rabbimizin rızasını kazanma bilincini nasıl unuturum?

Dünyalık ideallerle çocuklarını büyüten onca Müslüman anne-babaya karşı, bizim sadece iyi bir Mü'min olmamız için gösterdiğin çabaları, yorgunluklarını nasıl unutabilirim?

Kalbimizin dünyanın dört bir yanında atmasını sağladığın, Müslüman kardeşlerimiz için elimizden geleni yapmayı öğrettiğin ve Malcolm'ı, İslâmbulî'yi, Azzam'ı, tüm şehid ve mücahidleri anlattığın için bizlere ne kadar şanslıyız.

Pasif ve mücadelesiz bir hayatın nasıl değersiz olduğunu ve asıl olması gerekenin her an uyanık, mücadele dolu bir hayat olduğunu bizlere yaşantınla da gösterdiğin için ne kadar şanslıyız.

Vatanımızın doğduğumuz yer değil, İslâm'ı yaşayabildiğimiz her yer olduğunu, bunun için gerektiğinde sadece mahalle, şehir değil, ülkenin dahi terk edilebileceğini, bize uluslararası bir bilinç vererek, irkin değil, ümmetin-İslam milletinin önemli olduğunu öğrettiğin için ne kadar da şanslıyız...

Ve şimdi,

Hayatın o ağır imtihanlarına karşı senin kadar güçlü olabilir miyim bilmiyorum anne?

Ama şunu biliyorum ki,

Senin beynimize, yüreklerimize, tüm hücrelerimize işlediğin o bilinç sebebiyle senden daha güçlü olmalıyım.

Şunu iyi bil ve sevin ki anne,

Allah için attığım her adım, senin de derecelerini yükseltecek.

Ve ne kadar ağır gelse de ayrılıklar, beni cennette beraber olabilme umudumuz ayakta tutacak...

Raziye Nur Tuna / 2007

ADANIŞIN MEYVELERİ

Müslüman bir ailede dünyaya gözlerini açmak...

İslam'ı dert edinmiş bir ebeveynin yavrusu olmak...

İlk ezanı duymak şefkatli bir sestem ve besmeleyle yutmak ilk lokmayı...

Rahman'ın kitabıyla uyanmak bebeklikten itibaren... O'nunla olmak her daim... En çok O'nun ismini duymak en yakınlarından... Ve sevmek O'nu... Anlatıldıkça, öğrendikçe her şeyden çok sevmek...

Peygamber ve sahabe hayranlığıyla yetişmek... Dinledikçe hayatlarını, örnek almak...

Kısaca Allah'ın en büyük lütuflarından birine, rızası için çalışıp çabalayan bir anne-babaya sahip olmak...

Ne kadar hamdetsem azdır Rabbime anne... Ne kadar şükretsem az...

Senin sevgi ve şefkat ikliminde filizlenirken, yetişirken ellerinde, öğrencinken ben ve "daha öğreneceğim çok şey var" derken, birden buluverdim kendimi, yetiştirilmesi gereken tertemiz bir yavruyla... Sulanmayı bekleyen, daha açmamış bir goncayla... Ben de öğretmen oluvermişim annem... Yüklenmişim bu zor ve ağır "annelik" görevini...

Korku kol geziyor kimi zaman yüreğimde... Hata yapmak, görevimi hakkıyla yerine getirememek endişelendiriyor bazen beni... Belki acemiyim anne... Ama bil ki umut doluyum. Sözlerin ümit tohumlarını yeşertmiş gönlümde... Söyledin ya hep "bize düşen samimi olmak, gayret etmek, adım atmak" diye... İnaniyorum ki biz, bize düşeni yaptığımızda Rabbimiz koşacak yardımımıza...

Salih amel bilincini, "anın vacibi" gerekliliğini, zamanın ehemmiyetini ve daha pek çok şeyi yerleştirdiğin için benliğimize çok teşekkürler anne...

Rabbimizin izniyle adanmış çocuklardan namazı devamlı kılan, göz aydınlığı bir nesil gelecek...

Ve amel defterinin devamını sağlayacak Meryemler, İsmailler, Yürüyen Şehidler yetişecek...

Adanışın meyveleri çok daha iyi olacak bizden...

Biz unutsak da meleklerle nasıl gülümseneceğini, onlar unutmayacaklar asla... Yüzlerindeki tebessüm var olacak daima...

*Sevgi ve şefkatine şimdi de muhtacım anne... Ve öğrencinim hâlâ...
Tecrübelerin ışık tutacak yoluma... Ve öğrettiklerin güç katacak anne-
liğime...*

*Ayrılıkların son bulacağı o güne, Rabbimizin vaadine sevinelim
anne...*

*“İman eden ve soylarından gelenlerde, imanda kendilerine tabi
olanlar (var ya)! İşte biz, onların nesillerini de kendilerine kattık. Onların
amellerinden de hiçbir şey eksiltmedik.” (Tur, 21)*

Hamide Hicret Tuna / 2009

**“BİZ SON DERECE
HAKİR BİR TOPLUM
İDİK. ALLAH BİZİ
İSLAM İLE YÜCELTTİ.
ONSUZ NE KADAR
YÜCELİK İSTERSEK
İSTEYELİM, ALLAH
BİZİ ZELİL VE PERİŞAN
EDECEKTİR.”**

(Ömer r.a.)

SONSÖZ

Zaman çok çabuk geçiyor.
Bir bakmışsınız onlar büyümüşler.
Bir bakmışsınız imtihan süresi dolmuş.
Ve hesap vermek için Rabbimizin huzuruna durmuşuz.
Yapmamız gerekirken yapmadıklarımızdan,
Yapmamamız gerekirken yaptıklarımızdan:
Sevgiyle, şefkatle, sabırla büyüttüğümüz çocuklarımızdan SORULACAĞIZ.
Onların Allah'a iyi bir kul olabilmeleri için çabaladıysak eğer,
Yapmamız gerekeni, elimizden geldiği, gücümüzün yettiği kadar öğrenmeye
ve uygulamaya çalışmışsak,
Güzel bir miras bıraktıysak arkamızdan;
Hesap defterimizi kapatmayacak, amellerimizin devamını sağlayacak,
Duâ eden, salih amel işleyen, kulluğunun bilincinde çocuklar...
İmtihan vesilesi yavrularımız "cennet vesilesi" olmuşsa yani.
Bir hayatın sonunu "elhamdulillah" ile noktalayabilmişsek...
Allah'ın kulları arasına, cennete girmeyi hak etmişiz demektir.
Bu umut ve duâyla...

**"Ey huzur içinde olan nefis!
Sen O'ndan razı,
O da senden razı olarak
Rabbine dön!
(İyi) kullarımın arasına gir.
Cennetime gir."**

(Fecr 27-30)

ÇOCUK EĞİTİMİNDE FAYDALANILABİLECEK KAYNAKLAR

Peygamberimizin Sünnetinde Çocuk Eğitimi
Muhammed Nur Süveyd, Uysal Kitabevi, Konya, 1994

Hz. Peygamberin Sünnetinde Terbiye
İbrahim Canan, TÜRDAV, İstanbul, 1982

İslam Davetçilerine Eğitim Rehberi
Dr. Hişam et Talib, Girişim Yayınları, İstanbul, 2003

İslamda Aile ve Çocuk Terbiyesi (1-2)
İSAV- Ensar Neşriyat, İstanbul, 2000

Gençlik Dönemi ve Eğitim (1-2)
İSAV- Ensar Neşriyat İstanbul, 2003

Hayat Kitabı 1 Mutluluk Yolları,
Ahmet Muhtar Büyükçınar, Bilge Yayıncılık, İstanbul, 2000

Hayat Kitabı 2 Mutlu Bir Aile Yuvası
Ahmet Muhtar Büyükçınar, Bilge Yayıncılık, İstanbul, 2001

Alemlerin Rabbi ALLAH: Bilmek, Anlamak, Anlatmak
Mustafa İslamoğlu, Denge Yayınları, İstanbul, 2006

İslam ve Çocuk
Prof. Dr. Beyza Bilgin, Diyanet İşleri Başkanlığı, Ankara, 1991

Gençlik, Din ve Değerler Psikolojisi
Prof. Dr. Hayati Hökelekli, Ankara Okulu Yayınları, Ankara, 2002

İslami Eğitim,
S.M. Nakip el-Attas, Endülüs Yayınları, İstanbul, 1991

İslam,
Said Havva, İkbal Yayınları, Ankara, 1980

Evde Okul, Okulda Kalite
Ahmet Maraşlı, Bilge Yayınları, İstanbul, 2006

Hikaye, Oyun ve Piyeslerle Çocuk Eğitimi
A. Muhammed Abdulmu'ti, Uysal Yayınevi, İstanbul, 2005

Çocuk Eğitiminde Peygamberimiz (s.a.v)'in Metodu
Abdulbasit Muhammed Seyyid, Beka Yayınları, İstanbul, 2008

Beni Ne Zaman Dinleyeceksiniz?
Adil Fethi Abdullah, Beka Yayınları, İstanbul, 2008

Çocuklarımıza Neyi, Ne Zaman ve Nasıl Öğretelim?
Ramazan Varol, Bilge Yayınları, İstanbul, 2002

Peygamberimin Sevdiği Müslüman
Prof. Dr. M.Yaşar Kandemir, Zafer Yayınları, İstanbul, 2006

Babacığım Neredesin?
Doç. Dr. Sefa Saygılı-Ali Çankırılı, TÜRDAV, İstanbul, 2001

Sevgili Anne ve Babacığım, Lütfen Bu Kitabı Okur Musunuz?
Hasan Yılmaz, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya, 2002

Öğretmenim, Lütfen Bu Kitabı Okur Musun?
Hasan Yılmaz, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya, 2002

Kur'an ve Sünnet Işığında Görgü
İbrahim Ünal, Sim Yayıncılık, Ankara

Çocuk ve Biz
İbrahim Ünal, Sim Yayıncılık, Ankara

Müslüman Aileye Doğru
Zeynep el-Gazali, Madve Yayınları, İstanbul, 1991

Hz. Peygamber ve Aile Hayatı
İlmî Neşriyat, İstanbul, 1989

İslam'da Aile Eğitimi
Abdullah Ulvân, Uysal Yayınevi, Konya

Asr-ı Saadette ve Günümüzde Çocuklar
Şerafettin Kalay, İnsan Vakfı Yayınları, İstanbul, 2007

Çağdaş Sorunlara Karşı İslâmi Eğitim
Abdulbasit Muhammed Seyyid, Esra Yayınları

İslam ve Eğitim
Mevdudî, Hilal Yayınları, İstanbul, 2000

Aile Hayatının Kuralları
Said Havva, İlke Yayıncılık, İstanbul, 2008

Çocuklarımızı Geleceğe Nasıl Hazırlamalıyız?
Adil Fethi Abdullah, Karınca-Polen Yayınları, İstanbul, 2008

Çocuk Yetiştirmede Nebevi Yöntem
Said Abdulazim, Karınca-Polen Yayınları, İstanbul, 2007

Çocuklarını Namaza Nasıl Alıştırırsın? (Namazda Huşuyu Nasıl Yakalarsın?)
Ahmed Abdulaziz el-Kattan, Karınca-Polen Yayınları, İstanbul, 2005

Kız Çocuklarımıza Baş Örtüsünü Nasıl Sevdirebiliriz?
Dr. Emanî Zekerîyya, Karınca-Polen Yayınları, İstanbul, 2008

Hayatın İçinden Görgü ve Nezaket
Abdulfettah Ebu Gudde, İlke Yayıncılık, İstanbul, 2008

Eğitimde ve Hayatta Çocuğumu Nasıl Yönlendirebilirim?
Ahmet Maraşlı, Nesil Yayınları, İstanbul, 2008

Peygamberimizin Çocuk Eğitimi
Cemal Abdurrahman, Birikim Kitap, Konya, 2008

Müslüman Psikologların Çıkmazı
Ebubekir Bedri

Eğitim Yazıları Dergileri

Siret Ansiklopedisi

Afzalur Rahman, İnkilab Yayınları, İstanbul, 1996

Eyvah! Çocuğumu Şeytan mı Eğitiyor?

Ümmü Reyhane, KoneviDer, Konya, 2009

Anne Babaya 50 Nasihat

Şerafettin Kalay, Tahlil Yayınları, 2010

Adem Güneş, Çocuk Eğitimi Kitapları

